

Председништво Босне и Херцеговине

Двојно држављанство за све грађане

Доношењем одлуке да грађани, осим држављанства БиХ, могу да имају и држављанство СР Југославије, отклоњена препрека за доношење закона о држављанству

СРПСКО САРАЈЕВО, 19. септембра (Срна) - Председништво БиХ данас је донело одлуку да грађани, осим држављанства БиХ, могу да имају и држављанство СР Југославије, чиме је отклоњена препрека за доношење закона о држављанству.

Према речима председника у Председништву БиХ из Републике Српске Момчила Крајишника, ова одлука, као и Закон о држављанству, биће разматран на Парламентарној скупштини БиХ.

Он је подсетио да су Срби из

РС тражили права каква већ имају Хрвати из Федерације БиХ, који су одавно добили хрватске пасоше.

„На седници је одређен и један број амбасадора, које је требало да именује РС. Договорено је амбасадорско место у Пекингу, као и остале амбасаде“, рекао је Крајишник и додао:

„Договорили смо се да председници Крешимир Зубак и Алија Изетбеговић учествују на заседању Савета Европе у Стразбуру, које би требало да се одржи у ок-

тобру, и мислим да је то добар начин да се БиХ представи у Европи“.

„Закон о исправама још је у фази преговора, тако да није договорен изглед корица будућег пасоша, јер су национални симболи битни за све три стране. Ипак, приближили смо се коначном решењу“.

На питање новинара да ли је постигнут договор о застави и грбу, Крајишник је одговорио да се ради о веома осветљивом питању, чије решавање тек предстоји.

Пребројана половина гласова из иностранства за органе РС

Резултати идуће седмице

Дејвид Фоли, портпарол ОЕБС-а, изјавио да ће објављивање првих резултата локалних избора у БиХ почети тек средином наредне седмице • Разлози за одлагање техничке природе

ЛУКАВИЦА, 19. септембра (Бета) - На Електротехничком факултету у Лукавци данас је „без сметњи“ настављено пребројавање гласова из иностранства за локалне органе власти у Републици Српској.

Директор Центра за пребројавање гласова у Лукавци Бошко Шиљековић рекао је да је процес пребројавања тих гласова завршен за око 50 одсто општина у РС, укључујући општине попут Бање Луке, Бијелине и Брчког, јавља Бета.

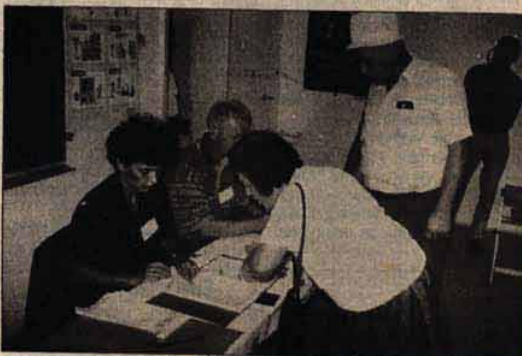
Шиљековић је одбио да саопшти резултате пребројавања гласова из иностранства, уз образложење да је то у искључивој надлежности ОЕБС-а.

Он такође није могао да каже када ће целокупан процес пребројавања гласова из иностранства бити завршен.

На Палама се са великом занимањем ишчекују резултати јер се проценује да би гласови из иностранства могли бити да утичу на прелиминарне изборне резултате у РС.

Према прелиминарним резултатима на локалним изборима победу су у већини општина однеле две националне странке - Српска демократска странка и Српска радикална странка.

Портпарол Организације за европску безбедност и сарадњу Дејвид Фоли изјавио је данас да ће објављивање првих резултата локалних избора у БиХ почети тек средином наредне недеље, а не у

Очекивање резултата: са прошлонедельних избора

суботу, 20. септембра, како је било раније планирано.

На конференцији за новинаре у Сарајеву, Фоли је рекао да је разлог за то одлагање „чињеница да је мисија ОЕБС-а у БиХ пристала да се пребројавање листића бирача, који су гласали у иностранству за Републику Српску, обави у новоформираном центру за пребројавање у Лукавци“.

Према његовим речима, пребројавање у том центру одбија се у једној а не у две смене.

Фоли је рекао да је почетком седмице измењен и план допреме гласачких листића у Сарајево из СР Југославије, након што југословенске власти нису одобриле летове особљу ОЕБС-а. Он је додао да је листиће требало допремити копненим путем.

„Привремена изборна комисија,

Изборна апелациона поткомисија и Одсек ОЕБС-а за изборе примили су низ жалби, које је требало размотрити“, рекао је Фоли и додао да су ти догађаји довели до одлагања објаве резултата.

Фоли је рекао да је Стално веће ОЕБС-а у Бечу одлучило да овласти мисију ОЕБС-а у БиХ да почне припреме за надгледање парламентарних избора у РС и других избора, који ће бити одржани у РС у складу са свим уставним одредбама.

Он је додао да су то одлуку јуче донели чланови Већа, шеф мисије ОЕБС-а Роберт Фровик и његов виши заменик Ричард Елеркман.

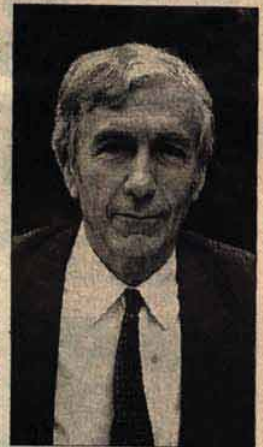
„Та одлука не представља коначно одобрење Сталног већа, али нам дозвољава да почнемо основне припреме“, рекао је Фоли.

данас у „Гласу српском“

Интервју „Гласа српског“ Војислав Максимовић

Опстанак под светосавском заставом

Били смо један широки национални покрет, који је кренуо деvedесете године када се решавала наша национална судбина. Између једног покрета и једне странке су крупне разлике, пре свега у организацији, у страначкој дисциплини... Према томе, странка ће све мање бити покрет, а више партија у позитивном смислу те речи

2. и 3. страна „Пулса Гласа српског“

Наш саговорник

Петко Чанчар

Потврђена опредељеност за живот у Српској

4. и 5. страна „Пулса Гласа српског“

рекли су • рекли су • рекли су • рекли су • рекли су

Вук Драшковић

Ако победим, распуштам скупштину

Председник Српског покрета обнове Вук Драшковић обећао је у четвртак навече у Београду да ће, уколико буде изабран за председника Србије, одмах распустити скупштину и расписати прве демократске изборе, јавља Срна.

Драшковић је пред неколико десетина хиљада грађана на завршном предизборном митингу одржаном на Тргу Републике истакао да ће „на тим изборима Србија бити једна изборна јединица и да ће свака странка према проценту бирача који су за њу гласали бити заступљена у парламенту“.

Према његовим речима, тада ће уставотворна скупштина донети одлуку о државном уређењу Србије - да ли ће она бити република у којој ће председник служити народу и скупштини или парламентарна монархија у којој ће краљ имати част, а парламент власт.

Драшковић је обећао да ће све Србе избегле из Хрватске и бивше БиХ вратити на њихова огњишта, те да ће његова странка, уколико победи на изборима, подржати потпуну имплементацију Дејтонског споразума.

„Ако буду желели, сви Срби из Книна, Грахова, Дрвара, Гламоча, Сарајева, Мостара и

других градова вратиће се у своје домове, уз нашу и помоћ оних који су створили Дејтонски споразум“ - истакао је председнички кандидат СПО.

Како је рекао Драшковић, Америка и Американци нису српски непријатељи, јер ће Србија уз њихову помоћ постати суперсила на Балкану.

Коментаришући бојкотоване предстојећих избора, Драшковић је нагласио да 21. септембар представља прекретницу за Србију, јер ће се тог дана одлучивати да ли ће и даље владати комунисти.

„Желимо да обновимо оне домаћинске вредности наше нације којом су последњих пола века принудно владали комунисти, што још увек траје“, рекао је Драшковић.

Он је обећао да ће се након победе СПО Срби прво помирити са светом, а онда и између себе.

Војислав Шешељ

Задовољство резултатима избора у РС

Председник Српске радикалне странке Војислав Шешељ изразио је у четвртак у Београду задовољство резултатом који је ова странка постигла на изборима у Републици Српској, јавља Срна.

На редовној конференцији за новинаре Шешељ је рекао да ће се радикали, уколико победе на изборима у Србији, консултовати са свим патриотским партијама у РС у вези са политичком кризом, са акцентом на решавању свих проблема око Брчког.

„СРС захтева да се, после раскола у врху Српске демократске странке и издајничког сартавања председника РС Биљане Плавшић, у РС одрже вредни парламентарни и председнички избори“, нагласио је Шешељ.

Коментаришући одлуку ЕУ да ускрати визе високим функционерима РС, Шешељ је оценио да је то „политичка одлука, односно само

још један у низу покушаја Запада да сломи вољу народа РС, који се мора томе супротставити“.

Говорећи о предстојећим изборима у Србији, председник СРС-а је рекао да је задовољан окончањем предизборне кампање и додао да ће радикали имати време контролор на готово свим бирачким местима у Србији.

„За време предизборне кампање дошло је до попуштања медијске блокаде, али још увек нисмо задовољни заступљеношћу странака у медијима“, рекао је Шешељ.

Хавијер Солана

СФОР иде, НАТО остаје?

Генерални секретар НАТО-а Хавијер Солана је изјавио да међународна заједница не би требало да напусти Босну, јавља Танјуг.

У кратком сусрету с новинарима у четвртак у Вашингтону, Солана је у одговору на питање - да ли ће Сфор бити повучен из Босне у јуну идуче године - најавио могућност формирања неке друге,

сличне мисије међународне заједнице у Босни.

„Сфор, овакав какав је сада, неће после јуна 1998. године наставити мисију“, рекао је Солана.

Та његова изјава је овде протумачена као сасвим сигуран знак да ће Сфор у Босни бити замењен неким другим снагама.

Солана је, притома, готово дословце поновио став који је у неколико наврата до сада изнео амерички председник Бил Клинтон - да у овом тренутку не треба превише расправљати о одласку Сфора, већ радити на томе да се до повлачења Сфора што више уради.

„Треба видети како се ствари одвијају“, додао је Солана нагласиши да ће се касније одлучити о томе шта НАТО-у даље ваља чинити.

Хавијер Солана је у Вашингтону разговарао са америчким државним секретаром Мадлен Олбрајт и шефом Пентагона Вилијамом Коеном о ситуацији у Босни и проширењу алијансе на Исток.

Дејвид Шефер

Хрватској прети изолација

Хрватској прети међународна изолација и суспензија сваке стране помоћи уколико не испуни обавезе преузете Дејтонским мировним споразумом, посебно оне које се тичу изручивања ратних злочинаца, изјавио је у четвртак у Загребу амерички функционер Дејвид Шефер.

„Постоје незавршени послови заостали од рата који се не могу игнорисати или гурнути под тепих“, изјавио је Шефер, амерички изасланик за питања ратних злочина, на конференцији за новинаре, јавио је Танјуг.

Он је затражио од Хрватске да у потпуности сарађује са Међународним судом за ратне злочине почињене на простору бивше Југославије, упозоравајући да ће у противном остати „изван нове Европе, без економске будућности“.

Шефер је навео имена Дарија Кордића и Ивице Рајића, као пример особа које би Хрватска требало да ухапси и изручи Хагу, уз оцену да би Загреб то могао да уради „ако тако одлучи“.

„Ми не разумемо зашто је потребан тако велики притисак

међународне заједнице да би Хрватска испунила минималне стандарде међународне правде“, рекао је амерички изасланик.

Сједињене Државе сматрају да би свака мултилатерална и билатерална помоћ Хрватској требало да буде ускраћена све док Хрватска не испуни своје обавезе преузете Дејтонским споразумом, додао је Шефер.

Амерички изасланик је нагласио да ће САД наставити да користе свој утицај у блокирању економске помоћи све док Загреб не предузме „одговарајуће акције“.

Слободан Ракић

Бојкотом до поштених избора

Председник Саборне народне странке Слободан Ракић оценио је у четвртак у Београду да би учествовање на изборима у Србији, чији су резултати унапред познати, значило прихватање одговорности за све што је актуелна власт урадила лоше.

„После седам година више-странаца и олаког пристајања на недемократске и неравноправне

услове, септембарски избори су последњи тренутак да опозиција направи политички заокрет како би се зауставило пропадање српског народа“, истакао је Ракић, јавља Срна.

Према његовим речима, које преноси Информативна служба СНС-а, догађаји током предизборне кампање указују на низ неправилности и неумерено трошење новца

на медијску промоцију странака учесника избора.

„СНС верује да је бојкот једино решење за постизање услова за равноправне, демократске и поштене изборе на којима ће народ истинском слободном вољом изабрати своје представнике“, сматра Ракић.

Он је додао да не верује да ће ови избори довести до стабиловања прилика у Србији, већ да ће, напротив, доћи до продубљивања затегнутости друштвених односа и нове политичке кризе.

„Из тог разлога је неучествовање на изборима била једина могућа и исправна одлука“, нагласио је председник СНС-а.

ГЛАС српски

Гордан МАТРАК главни и одговорни уредник

Ненад НОВАКОВИЋ генерални директор

Оснивач листа је Народна скупштина Републике Српске. Први број „Гласа“ изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жупиан крај Дрвара 31. јула 1943. године. Од 8. фебруара 1983. године „Глас“ излази као дневни лист.

Од 15. септембра 1992. године излази као дневни лист Републике Српске.

Указом Председника Републике Српске од 8. јануара 1994. године лист „Глас српски“ одликован је Орденом Нjegoва првог реда. Редакција је у Улици Веселина Маслића 28. Телефон: 12-844, 12-848, 12-852, телефакс 11-758. Телефони Јавног предузећа „Глас српски“: централа (078) 12-414, директор предузећа 11-859, 12-263, телефакс 12-283, директор Штампарије 12-326.

Велика експлозија у хрватском делу Мостара

Повређено педесет лица, штета велика

У експлозији која се десила испред зграде локалне полицијске станице, теже страдало троје деце и три полицајца
• Уништено 56 станова, 120 делимично оштећено, уништена 22 пословна простора и 49 аутомобила

САРАЈЕВО, 19. септембра (Танјуг, Бета) - У Мостару је 50 лица теже или лакше повређено и причинена је огромна материјална штета у страховитој експлозији која се догодила ноћас у центру западног, хрватског дела овог подељеног града, јавља Танјуг.

Према најновијим подацима, које данас преносе сарајевски медији, у експлозији је теже страдало троје деце и три полицајца која су обезбеђивала зграду полиције у западном хрватском делу Мостара.

Једно од теже повређених лица је у животној опасности и пребачено је у болницу у Сплиту. Није прецизирано о коме се ради.

У Сплитској улици, испред зграде локалне полицијске станице, где се догодила експлозија, потпуно је уништено 56 станова, а 120 је делимично оштећено. Уништена су и 22 пословна простора. Приликом експлозије је уништено 49 аутомобила, док је 26 возила видљиво оштећено.

Место где се догодила експлозија

Талас протеста

Експлозија, за сада непознате направе, која се десила синоћ око 23.40 часа, оставила је на месту експлозије кратер дубине 85 цм и ширине 2,20 метра. То говори о снази експлозије, чији узрок још није познат, али се претпоставља да је реч о аутомобилу-бомби.

Ноћашња експлозија у Мостару, подељеном граду у коме живе искључиво Хрвати и муслимани, док је више десетина хиљада српског становништва протерано 1992. године, изазвала је талас протеста међународних представника у Босни и Херцеговини као и политичког врха у муслиманско-хрватској Федерацији БиХ.

Кабинет високог међународног представника у Мостару је оштро осудио тај, како је у саопштењу наведено, терористички чин који је дошао у тренутку када се стабилизује ситуација у том подељеном граду.

Реаговао је потпредседник Федерације БиХ Ејуп Ганић који сматра да је реч о терористичком чину непријатеља Дејтонског мировног споразума.

Министарство унутрашњих послова Херцеговачко-неретванског кантона у сарадњи са Међународном полицијом за сада још истражује узроке једног

Оштећени бројни аутомобили

од највећих инцидената у протеклом периоду који се догодио у Мостару.

Ограничено радно време

Локална полиција западног Мостара позвала је прогласом становништво да пријаве евен-

туалне информације и податке које знају и вези с овом експлозијом, а које би могле да користе истражи. Такође је ограничено радно време кафића и ресторана у западном делу Мостара где се догодила експлозија.

НАТО је данас оштро осудио синоћни напад у западном делу Мостара, сматрајући то „прово-

кацијом“ изјавио је данас један представник НАТО-а у Бриселу, јавила је Бета.

Представник НАТО-а који је желео да остане анониман, рекао је да алијанса осуђује такве акције и додао да ће снаге Сфора остати у приправности како би спречиле да се понови такви терористички напади у БиХ.

Републичка тржишна инспекција

По законима, не по општинским прописима

Министар Млађен Цицковић упозорио да тржишна инспекција примењује прописе које им налажу општинске власти, а не републичке законе

САРАЈЕВО, 19. септембра (СРНА) - Министар трговине и снабдевања Републике Српске Млађен Цицковић упозорио је данас на Палама да општинска тржишна инспекција не функционише у складу са законом и да општински тржни инспектори примењују прописе које им налажу општинске власти, а не републичке законе.

„На данашњем састанку са Републичком тржном инспекцијом анализиран је њен рад и договорено да се у наредном периоду он појача, пре свега инспекцијски надзор рада општинске тржишне инспекције, како би се допринело што ефикаснијем раду комплетног система тржне инспекције у РС“ - појаснио је Цицковић.

Према његовим речима, у досадашњој контроли промета роба са Федерацијом БиХ постигнута су одређени резултати, али још нису елиминисане све негативне појаве, нарочито нелегална трговина.

„Направљен је одређени помак у успостављању легалне, контролисане трговине између РС и Федерације и спречавање сиве економије, чиме ће измирене обавеза према државним органима оба ентитета и бити извршаване у складу са законима“ - рекао је министар Цицковић и додао:

„Новом организацијом Републичке тржне инспекције, изменом Закона о тржној инспекцији и преношењем одређених послова на ниво општина, захтевано је више стручности за извршавање обавеза које Закон у области промета роба и услуга захтева“.

Међутим, досадашња анализа рада запослених показала је да немамо довољно стручног кадра, због чега смо одлучили да у наредном периоду посебну пажњу посветимо инструкцијама општинских тржних инспектора, како би се створила кадровска подлога за каснији рад.

Цицковић је најавио да би у Требину ускоро требало да се одржи проширени колегиј Министарства са републичким тржним инспекторима, на којем ће се разговарати о инструктивном делу, како би у наредном периоду на подручју читаве Републике били организовани семинари.

Празнични дани Срба
православне вере

Рождество Пресвете Богородице

Овај празник у народу познатији као Мала Госпојина прославља се 21. септембра по новом календару и спада у ред богородичних празника

Готово код свих светитеља Црква прославља последњи њихов тренутак на земљи - њихову смрт, јер је смрт по хришћанском учењу радостан догађај - то је прелаз из краткотрајног живота у овој долини плача у вечни, сјајни небески живот.

Само три рођења се прослављају: Пресвете Богородице, Христово и рођење светог Јована Претече. Наш народ с посебним поштовањем прославља све празнике посвећене појединим догађајима из живота Мајке Божије. Са нарочитом нежњом испуњено је славање Рођења Пречисте Деве.

Кад је Спаситељ хтео доћи на земљу и узети на себе тело човеково ради спасења човечанства од моралне пропасти, Он је за себе припремио храм и престо телесни - Пречисту Деву Марију.

Пресвета Богородица родила се 8. септембра по старом, односно 21. септембра по новом календару у незнатном граду Назарету. Њени родитељи били су праведни Јоаким и Ана. По оцу Дева је била царског рода

а по мајци архијерејског. Добила је име Марија које по тумачењу светог Епифанија значи „господња“ или „надежда“.

Праведни Јоаким и Ана још пре Маријиног рођења обећали су Богу да ће, ако им подари дете, то дете Њему посветити. Зато, кад се њихова велика жеља испунила, нису заборавили обећање.

Празновање Рођења Пресвете Богородице у источном делу Цркве раније је установљено но у западном. У четвртном веку царица Јелена подигла је у Палестини храм у славу овог празника. У западном делу Цркве рођење пресвете Богородице светковано је само у појединим местима а тек од десетог века и овај празник се налази у свим црквеним календарима.

Црквене стихире на празник Рождества Пресвете Богородице прослављају својопшту радост света јер се родила „Мати Живота која је разагнала таму. Због ње смо се обојили и од смрти избавили. Свет се кроз њих препородио а Црква добила највећи украс.“

P.K.

У „Глас српски“ стигла опрема вредна 620.000 немачких марака

Погон „Глас српски“ у којем се монтира савремена опрема

Гаранција квалитетних услуга

У „Глас српски“ у четвртак је стигла опрема за графичку индустрију вредна 620.000 немачких марака, што представља наставак модернизације од сада највеће и најсавременије штампарије у Републици Српској. Након осавремењавања техничке припреме и штампе, ова опрема битно доприноси осавремењавању и књиговезнице, односно дораде.

Ова савремена опрема набављена је у Западној Европи пошто је и сва графичка опрема

у „Гласу српском“ увозног порекла, што је и разумљиво ако се зна да на простору претходне Југославије није било произвођача графичке опреме. Средства смо обезбедили из властитих прихода и уз помоћ Владе Републике Српске. Посебну захвалност дугејмо Привредној комори Републике Српске и граду Бањој Луци на разумевању и обезбеђивању потребне документације. „Глас српски“ ће овом опремом добити у квалитету услуга, брзини и цени али „Глас српски“ са

овим неће стати у својој модернизацији. Пратићемо и даље тренд развоја у графичкој индустрији али не занемарујући ни остале сегменте ове куће - каже Ненад Новаковић, генерални директор Јавног предузећа „Глас српски“ у Бањој Луци.

Пристигла опрема се већ монтира, а када се то заврши можемо рећи да неће бити те понуде коју „Глас српски“ неће моћи да уради квалитетно, на време и по најповољнијој цени. С.М.

Три произвођача из РС на Пољопривредном сајму у Новом Саду

Успостављање пословних веза

НОВИ САД, 19. септембра (СРНА) - На овогодшњем, 34. међународном јесењем сајму трке и пољопривредно-индустријске механизације своје производе и технолошка предузећа презентују и три произвођача из Републике Српске - Основно државно предузеће „Семберка“ из Јање, Прехрамбена индустрија „Сава“ из Бијелине и УНИС-ова фабрика машина из Српског Горажда.

Према речима директора ових предузећа, основни циљ сва три излагача тренутно је освајање тржишта у Србији и СР Југославији, односно учарштивање предатних пословних веза и успостављање нових.

За разлику од УНИС-ове фабрике машина, творница сушеног поврћа и зачина „Семберка“ из Јање и бијелинска индустрија „Сава“ су на овом сајму учествовале и за време рата.

Директор Фабрике машина из Српског Горажда Будимир Остојић подсетио је да је ова фирма током рата претрпела знатна оштећења, али да је у потпуности обновљена.

Поновно смо кренули с производњом машина за паковање у

прехрамбеној индустрији, а на Сајму излажемо и наши производни програм за израду хидрауличних преса разних намена и специјализоване машине пољопривредног производног програма“ - каже Остојић.

„И поред свега, на Сајму влада велико интересовање за наше производе. Разлог за то је наша нова машина за паковање кашастих производа, јер смо на овом тржишту једини произвођачи таквих аларата“ - нагласио је Остојић.

Директор „Семберке“ из Јање Петар Цацановић изјавио је да ова фабрика на Сајму презентује свој

технолошки програм за производњу сушеног поврћа и зачина.

„Након рата „Семберка“ је скоро у потпуности успела да обнови производњу. Са 85 стално запослених и око 200 сезонских радника годишње производимо око 300 тона сушеног поврћа и око 150 тона зачина, што углавном пласирамо на тржишту РС и СР Југославије“ - рекао је Цацановић.

У фабрици је стално запослено 270 радника, док озонских има око 100, а њени се производи, осим у РС и СР Југославији, посебно пласирају на тржишта Грчке, Швајцарске и Немачке.

Српска државна банка АД Српско Сарајево

Без прекида платног промета

ТРЕБИЊЕ, 19. септембра (СРНА) - Генерални директор Српске државне банке АД Српско Сарајево Гојко Дурсун истакао је јуче у Требињу да се платни промет Републике Српске са СР Југославијом неће прекидати, о чему је коначну одлуку ускоро донети владе две државе.

На Колегију директора СДБ, Дурсун је оценио да је СДБ спремна за успостављање платног промета и са Федерацијом БиХ, али да се чека уредба Владе РС о платном промету који би се обављао конвертибилном марком.

Констатовано је да је у оквиру програмске активности СДБ, које поред платног промета обухватају и развојну политику РС, СДБ усвојила седам капиталних инвестиционих пројеката у РС.

На Колегију, коме су присуствовали директори и извршни директори 11 филијала СДБ, разматран је и полугодишњи извештај о пословању.

Први сајам мале привреде „Добој '97“

Припреме при крају

ДОБОЈ, 19. септембра - Припреме за одржавање Првог сајма мале привреде „Добој '97“, који ће бити отворен 23. и трајати до 27. септембра су при крају. Организатори ове манифестације, прве те врсте у Републици Српској, су Удружење самосталних привредника Добој, Привредна комора регије Добој, Скупштина општине Добој и Савез самосталних привредника РС.

До сада је учешће на овој значајној смотри републичког ранга пријавило шездесет фирми из области мале привреде из Старе и Нове Пазове, Футога, Вршца, Београда, Тузлице, Бање Луке, Модриче, Бијелине, Станара, Брчког, Српца, Дервенте, Шамца, Добоја и других градова из Српске и СР Југославије. Својим производима овде ће се представити и једна фирма из Скопља. Сви производи биће изложени у просторијама ројне куће „Београд“ у Добоју.

У склопу Сајма мале привреде, биће организовано више стручних предавања и семинара. Најатрактивнија тема научних скупова је свакако „Квалитет ИСО 9000, управљање производњом и информациони системи“ о којој ће говорити еминентни стручњаци из Српске и СР Југославије.

Поводом Сајма мале привреде у понедељак навече ће бити отворена изложба овдашњих ликовних уметника и приређено књижевно вече чланова Књижевног клуба „Трудбеник“ из Добоја.

Током сајма гостоваће КУД „Веселин Маслеша“ из Бање Луке, београдско позориште са комичном мелодрамом „Чекајући небо“, познати глумца Данило Лазовић и пијанисткиња Динка Благојевић из Београда.

За учеснике ове привредне манифестације биће приређено забавно вече са модном ревизијом као и ревизијом физике, а одржаће се и картинг трке на којима ће учествовати најпознатији возачи из СР Југославије.

Сп. П.

Демократска странка за Бању Луку и Крајину

Задовољство изборним резултатом

Демократска странка за Бању Луку и Крајину није изневерила своја предизборна обећања, а, наравно, ни бирачи нису изневерили своју странку, која је најмлађа на просторима Републике Српске и која је направила праву процену, па је у општинама где је пријавила своје листе, освојила значајан број одборничких места у скупштинама општина. У Бањој Луци у оквиру Коалиције за Бању Луку смо трећи, у општини Српски Петровац први или евентуално други, а у општини Градишка четврти

или пети, што ће се тачно знати након саопштавања коначних изборних резултата.

Ово је у петак у Бањој Луци на првој постизборној конференцији за штампу рекао Никола Шпирић, председник Демократске странке за Бању Луку и Крајину, који је том приликом присутним новинарима представио и будуће одборнике Странке у Градској скупштини - Никољу Вуколића и Светка Бурсаћа.

Председник Демократске странке за Бању Луку и Крајину

изразио је задовољство постигнутим изборним резултатима и уједно обавестио новинаре да је у последња четири дана од одржаних избора конституисано седам нових општинских одбора. Он је такође изнео мишљење да ће Демократска странка за Бању Луку и Крајину до наредних избора бити најјача регионална локал-патриотска странка на простору Републике Српске.

Коментаришући минуле локалне изборе председник Демократске странке за Бању

Луку и Крајину Никола Шпирић рекао је да ће они остати запањени по највећем степену кршења људских права на уласку у 21. век, мислећи првенствено на услове и ток гласања на подручју Дрвара, Грахова, Петровца и Гламоча.

У име Демократске странке за Бању Луку и Крајину, председник Шпирић је изразио дубоко жаљење због несреће у којој је живот изгубило 11 представника међународних организација у Босни и Херцеговини.

М. Миш

Захтеви ученика и наставника Економске школе у Вуковару

Управник према националној структури

ВУКОВАР, 19. септембра (Бета) - Група српских наставника и ученика вуковарске Економске школе предала је представницима Унтаеса у хрватском Подунављу листу захтева, у којој између осталог, траже да према националној структури ученика буде изабран и управник школе.

Међу десет захтева прослеђених Унтаесу, захтева се и да ученици заврше школовање по заочним програмима, да се исплате зараде и призна стаж наставницима за прошлх шест година, двојезична школска документација, као и натпис на школи.

Ученици и наставници траже и састанак свих просветних радника региона, којем би присуствовали и представници Унтаеса, ДЕБС-а, Савета Европе, Заједничког већа општина и Министарства просвете и спорта Републике Хрватске.

Откривање споменика у Брчком

У част српских браниоца

БРЧКО, 19. септембра - У недељу ће у Брчком, свечано у присуству представника свих јединица које су браниле овај град и тај део Републике Српске, бити откривен споменик српским браниоцима Брчког.

Споменик је, како је на данашњој конференцији за новинаре, коју је сазвала Борачка организација поводом овог великог догађаја за Брчко, висок 5,40 метара, рад академског вајара професора

Миодрага Живковића. Споменик је изливен у бронзи, а урађен је у радионици вајара Новице Јоџића у Београду и стајаће на централном градском платоу у Брчком. Споменик је само прва фаза монументалног комплекса чије је решење понудио професор Живковић.

На конференцији за штампу речено је да је цена споменика 93.000 немачких марака.

Представници Борачке организације Брчког данас су позвали све

борце из Брчког, Крајине, Посавине, Семберије и Мајевце, као и све добровољце из других крајева, који су учествовали у одбрани Брчког, да у недељу у 12 часова дођу у Брчко. Представници Борачке организације су нагласили да тај дан неће бити речи о политици и о подвалама. Како се очекује, споменик ће бити отворен први ратни командант у Брчком пуковник Павле Миленковић.

М.Н.

Канцеларија супервизора за економска питања у Брчком

Запошљавање без дискриминације

БРЧКО, 19. септембра (Срна) - Представник Канцеларије супервизора за економска питања Кол Кембриџ обећао је данас у Брчком да неће бити никакве дискриминације приликом запошљавања, и да ће ускоро доћи до већег улагања у брчанска предузећа, што ће допринети стабилизацији економске, социјалне, а тиме и политичке кризе.

Према речима председника Општинског синдиката Илије

Калајића, који је разговарао са Кембриџом, „из канцеларије супервизора стигло је и обећање да ће посредовати у бржем и ефикаснијем прибављању докумената о раду избеглица из Федерације БиХ, међу којима су најугорженији радници који су стекли право на пензију“.

Супервизор је обећао помоћ у набавци техничке опреме за зграду Дома синдиката, која је коначно враћена власнику након

што је скоро две године била ван функције, пошто су у њеној непосредној близини били стационирани припадници ИФОР-а, а касније и СФОР-а.

Приликом данашњег разговора, до кога је дошло на основу закључака Председништва Синдиката општине Брчко, договорено је да се слични сусрети одржавају сваког месеца у канцеларији супервизора.

Шефер о осумњиченим за ратне злочине у Вуковару

Нема тајних листа

ВУКОВАР, 19. септембра (Срна) - Специјални изасланик председника САД за питања ратних злочина амбасадор Дејвид Џон Шефер потврдио је на јуче одржаном састанку у Вуковару с председником Заједничког већа општина Милошом Војновићем да не постоје тајне листе осумњичених за ратне злочине.

Шефер је истакао да је у разговору с представницима хрватске Владе инсистирао да листа неименираних буде

јасна и финализована, као и да хрватске власти морају Хашком трибуналу признати приоритет и ауторитет.

Миломир Драганић, генерални директор „Енергопетрола“

Полиција одузела девизе

САРАЈЕВО, 19. септембра (Срна) - Генерални директор „Енергопетрола“ Миломир Драганић обавестио је јуче председника Владе Републике Српске Гојку Кличковића да су припадници Центра јавне безбедности Бања Лука одузели радницима Привредне банке Сарајева девизна средства у износу од 458.020 немачких марака, 274.990 аустријских шилинга, 1.220 швајцарских шилинга и 60 америчких долара.

У писму упућеном премијеру Кличковићу Драганић је појаснио да су наведена новчана средства прикупљени пазар на основу продаје нафтних деривата на бензинским станицама „Енергопетрола“ на подручју пословних центара „Бања Лука“ и „Приједор“.

„Овлашћени представници Привредне банке Сарајево требало је да одузму новац положе на девизни рачун „Енергопетрола“ код ове банке и плате доспеле обавезе према изодобављачу“, наводи се у писму.

Оцјенујући да се ради о нелегалном одузимању новца, који је власништво „Енергопетрола“, Драганић је замолио премијера Кличковића да Влада РС покуша вратити одузети новац или предузме одговарајуће мере како би се ово предузеће обештетило за вредност одузетог новца.

Генерални директор „Енергопетрола“ затражио је и мишљење Владе РС о евентуалном прекиду снабдевања бањолучке регије нафтним дериватима.

дипломатски

дневник

Крајишник разговарао са Вестендорпом

ПАЛЕ, 19. септембра (Танјуг) - Председник из Републике Српске у Председништву Босне и Херцеговине Момчило Крајишник састао се јуче у поподневним часовима на Палама са високим представником међународне заједнице Карлосом Вестендорпом.

Разговори су вођени иза затворених врата и детаљи састанка нису познати. Претпоставља се да је једна од тема била ситуација након локалних избора у БиХ, одржаних 13. и 14. септембра.

Плавшић - Хавлин Размене мишљења о демократизацији

Председник Републике Српске Биљана Плавшић у петак је у Бањој Луци разговарала са чешким амбасадором за БиХ и Хрватску Оцејом Хавлином о општинским и парламентарним изборима у РС.

Након састанка иза затворених врата Плавшићева је нагласила да је са Хавлином размислила мишљења и о демократизацији РС, јавља СРНА.

Чешки амбасадор је истакао мирну и фер изборну процедуру у Српској.

Свој новинари требало би да раде свој посао професионално као и до сада. То значи да јавност информисате о свему што се догађа у РС, јер ви дајете велику сигурност демократском процесу“, поручио је Хавлин окупљеним новинарима.

Здравствена заштита животиња на подручју општине Лакташи

Снабдевеност ветеринарским лековима

Поред комплетног асортимана лекова за превентивно лечење животиња, сточне хране и био премикса, заступљен је и богат асортиман производа за дезинсекцију, дератизацију и дезинфекцију

ЛАКТАШИ, 19. септембра - Сваки програм унапређења сточарске производње треба да прати и програм здравствене заштите животиња, а тиме посредно заштите здравља људи, спречавањем и сузбијањем заразних и паразитских болести које су заједничке за људе и животиње, те програм образовања и едукације ветеринарских радника, радника прехрамбене индустрије, зоотехничара и образовања сточара и сављака, - рекао је Боро Рудић, члан организационог одбора Друштва ветеринара Републике Српске.

Као дугогодишњи руководилац ветеринарске службе и клаонице у Земљорадничкој задрузи „Лакташи“, активно је суделовао у изради истраживачке анализе о хигијенској исправности и квалитету намирница на подручју ове општине.

С обзиром на квалитет земљишта и климатске услове, пољопривредна производња је одувек људима, који живе на подручју општине Лакташи, била

доминантна привредна делатност. У оквиру пољопривредне производње, сточарска производња базира се на индивидуалном сектору и своди се на узгој свиња, живине и говеда, те представља значајан потенцијал за производњу квалитетне хране.

- Развој сточарске производње, поред добро организоване ветеринарске службе, свакако треба да прати снабдевеност ветеринарских установа потребним лековима, - рекао је Рудић.

Будући да су потребе за том врстом лекова (које је досада подмиривала само апотека ветеринарске станице Лакташи) далеко веће, иницијативом Боре Рудића, отворена је специјализована ветеринарско-пољопривредна апотека, друга на подручју општине.

- Поред комплетног асортимана лекова за превентивно лечење животиња, сточне хране и био премикса, заступљен је и богат асортиман производа за дезинсекцију, дератизацију и дезинфекцију. Увели смо и посебан програм адекватне хране и лекова

Добра снабдевеност пољопривредне апотеке Боро Рудић

за превентиву и лечење паса, мачака и птица. Будући да ми је ужа специјалност контрола хигијенске исправности намирница животинског порекла, у склопу апотеке планирамо вршити трихинелоскопију, то јест преглед исправности свињског меса. У намери да се становништво наше општине информише о значају трихинелозе, заразне болести од које оболевају људи и животиње,

свако може код нас у апотеци добити пригодан летак Завода за заштиту здравља Србије. Смањам да сви ми, који смо везани за ветеринарску професију, можемо својим стручним радом и одговорним прилазом, дати пуни допринос за очување здравља стоке и заштити животне средине овога подручја, истакао је Рудић.

Д.Д.

У которварошкој општини

Припреме за сетву

КОТОР ВАРОШ, 19. септембра - Након успешно обављене жетве у которварошкој општини се приступило припремама за јесењу сетву. Извршни одбор општине усвојио је оквирни план јесење сетве на основу којег се предвиђа засејати 345 хектара са пшеницом, што је за 25 одсто више у односу на претходну годину. На парцелама 33 „Задругар“ Врбаници засејаће се 25 хектара.

У структури улагања за предстојећу сетву, једна од највећих

ставки је набавка семена. За реализацију сетве неопходно је обезбедити око сто тона семенске пшенице, у које сархе су нужна улагања од 84.000 динара. С обзиром на присутну беспарицу, земљорадници ће се и ове јесени радије одлучити за сетву властитог семена, поготово када се има у виду да треба набавити и знатне количине ђубрива.

Планом јесење сетве предвиђено је 20 тона горива за пољопривредну механизацију. Очекује се да ће нафта бити испоручена пољопривредницима по нижим ценама, како би бар донекле били смањени издаци за предстојеће сетвене радове.

Д. К.

Центар за приватизацију у Србињу

Подношено 12270 захтева

СРБИЊЕ, 19. септембра - Према информацијама Центра за приватизацију општине Србиње, у оквиру активности својинске трансформације једног дела државног капитала, који се бесплатно додељује грађанима, Дирекцији за приватизацију и развој РС, своје захтеве за учешће у подели поднело је 12.270 грађана. То представља нешто више од 55 одсто у односу на укупан број становника, који имају право на учешће у деоби.

Највећи број њих, 9404 подне-

ло је захтеве за приватизацију Центру у самом граду. Центру у индустријском насељу Брод на Дрини који је као мобилни Центар у претеклом периоду примао захтеве и у МЗ Миљевица, захтеве је поднело 2530 грађана. У месној заједници Челебићи, захтеве за приватизацију упутило 336 лица, што је испод очекивања, поготово ако се има у виду чињеница да овом Центру приватитирају и сеоске месне заједнице Мештровца и Завант.

Н. Р.

Месна заједница Бјеловац код Братунца

Недостатак воде за пиће

БРАТУНАЦ, 19. септембра - На шестом километру регионалног пута Братунац - Склани, на левој обали Дрине је Бјеловац, једно од већих села братуначког краја. Уз помоћ хуманитарних организација Мађарске и Јапана овде се врше санације великих материјалних штета из претходног рата.

Око 80 одсто породица санирало је своје куће. Вратили су се својој посуди и чврсто решени да, поново обнове своја домаћинства, окренули су се пољопривреди.

Већина Бјеловчана засновала је радни однос у Руднику олова и цинка „Саса“, на шта је највише утицала близина рудника, док има и оних који раде у братуначким предузећима.

У новој школској згради смештене су избеглице из Крупе и Халића, што је једини разлог да није почела школска година за ученике од петог до осмог разреда, па основици похађају наставу у Братуincu. Њима је обезбеђен бесплатан превоз аутобусима братуначког „Вихора“. Од првог до четвртог разреда, уписано је 42 основца и за њих се настава одвија у старој школској згради.

У Бјеловцу је почела са радом здравствена амбуланта, јер је

зграда санирана и тако омогућени услови за рад здравствених радника. То је веома важно, јер у колективном избегличком центру у овом селу има старијих особа којима је потребна здравствена заштита.

Један од највећих проблема представља обезбеђење довољних количина изворске воде, јер су у рату скоро сви базени и каптаже, као и водоводна мрежа уништени.

- Мислим да ћемо имати разумевања код општинских власти и Комуналног предузећа „Рад“, али и помоћ хуманитарних организација за решавање проблема са снабдевањем у нашој месној заједници, јер сами не можемо ништа урадити. Потребна су свакако значајнија средства - истакао је Стојан Илић, председник Месног одбора СДС-а Бјеловац.

Млади овог села, надамо се Братунца организовали су и спортски живот. Организована су два турнира у малом фудбалу. Очекује се и оживљавање културно-забавног живота чији би носилац била омладинска организација која ће Месни одбор СДС-а пружити пуну подршку.

М. НЕГОВАНОВИЋ

Пословање зворничке привреде у првом полугодшту

Повећан број запослених радника

ЗВОРНИК, 19. септембра - Основни показатељи пословања привредних организација зворничке општине, садржани су у информацији коју су заједнички сачиниле службе Скупштине општине и Српске државне банке Филијала Зворник, а која ће се ускоро наћи и пред делегатима Извршног одбора општине Зворник. У делу који говори о физичком обиму производње, констатује се да је укупан раст без највећег зворничког колектива већи за један одсто у односу на првих шест месеци прошле године пошто у том периоду фабрика глинице „Бирач“ није имала производње. Већи раст производње у односу на исти период имала су предузећа „Јадар“, „Фагум“, „Нови Извор“ и „Витинка“, а мању производњу су остварили „Везоница“, „Житопромет-Дрина“, „Метално“ и „Дрина-Обућа“. Када се упореди раст физичког обима производње у односу на план, онда је остварене свага 28 одсто.

Што се тиче финансијских показатеља производње, 11 привредних грана је заступљено у привреди Зворника, а Периодичне обрачуне је доставило 150 предузећа у државној и приватној својини. У тим предузећима остварен је укупан приход у износу од 145.600.941 динар, што у односу на шест месеци прошле године представља повећање за 85 одсто. Од тог износа највећи део отпада на индустрију 54 одсто, затим на трговину 26 одсто, док је највећи пораст укупног прихода остварен у трговини од 449 одсто и то највише захваљујући приватним предузећима.

Што се укупних расхода тиче, они су остварени у износу од 248.094.885 динара и већи су у односу на упоредни период за 191 одсто. На овакав раст укупних расхода највише је утицао раст расхода код фабрике глинице „Бирач“ и то за 309 одсто што је у привреди општине Зворник условило драстично повећање губитака, који су остварени у износу од 101.741.000 динара.

У привредним организацијама зворничке општине у првих шест месеци ове године било је запослено 4595 радника што је за 1.250 више у односу на исти период прошле године. Највећи пораст броја запослених остварен је у индустрији од скоро 1.000 радника што је последица повратка радника са чекања.

Д. ГАЈИЋ

Кина после партијског конгреса

Изабран нови Политбиро

Премијер Ли Пенг (68) је поново изабран у Стални комитет Политбироа, па се спекулише да ће он, после завршетка мандата кроз шест месеци, бити одређен за председника парламента уместо Ђиао Шија, који није изабран у Централни комитет

ПЕКИНГ, 19. септембра - Нови Централни комитет КП Кине данас је поново изабрао Ђиана Цеминга (71) за генералног секретара партије и именовоа нови састав Политбироа, проширеног на 22 члана, јављају стране агенције.

Централни комитет је истовремено изабрао седам чланова Сталног комитета Политбироа који ће до следећег конгреса практично руководити партијом и земљом.

Представљајући чланове новог Сталног комитета и коментаришући јуче завршени конгрес, Ђиан је видно задовољан - истакао важност јединства делегата на највишем скупу партије. Они су, како је рекао, донели веома важне одлуке у тренутку када су, на улазу у 21. век, економска реформа и социјалистичка модернизација ушле у критичну тачку.

Премијер Ли Пенг (68) је поново изабран у Стални комитет Политбироа, па се спекулише да ће он, после завршетка мандата кроз шест месеци, бити одређен за председника парламента уместо Ђиао Шија, који није изабран у Централни комитет.

На треће место у партијској хијерархији је, са петог, ступио Љу Жонгџи (69), који је и до сада био задужен за економске реформе. Љу је кадар кога је уздигао још Денг Хуајинг и сматра се да ће он наследити Лија на положају премијера.

Шеф партијског секретаријата Ху Ђинтао (54), померио се са седмог места на петог у хијерархији, а он се види као највероватнији наследник председника Ђиана на положају шефа државе и партије у будућности.

Коментатори у Пекингу тврде да нова лица у Сталном комитету По-

Нови КП политбиро Кине

литбироа и у његовом проширеном саставу нису сва по избору председника Ђиана, како се иначе нашироко очекивало. Ђиан је, према њима, морао да попусти у неким случајевима и да прихвати именована својих неистомисљеника, мада је успео у изостављању имена свог главног конкурента Ђиао Шија из састава Сталног комитета.

Ђиан Цемин је остао и на челу Централне војне комисије, задржавши тако потпуну контролу над армијом. Његов утицај над војском биће тим већи што је издејствовао повлачење два стара генерала Ли-јуа Хуаинга (80) и Џанг Цена (83) који су често иза затворених врата критиковали Ђианове потезе.

Цео конгрес протекло је у знаку прослављања теорије у фебруару преминулог Денг Хсиаопинга, који је Кину отворио према свету, предузео радикалне реформе и преласком на тржишни начин привређивања остварио последњих година једну од највећих стопа економског развоја у свету.

Петнаести конгрес КП Кине најавио је нове потезе у укупљавању великих кинеских предузећа и стварања од њих концерна који ће моћи да се носе са сличним гигантима са Запада. Најављени су и нови облици својине, али не и масовна приватизација која је, у земљи са 150 милиона незапослених, плашила многе.

Председник Ђиан је најавио тешкоће са променом начина својине над бројним државним фабрикама које су у губицима, што значи и милионе нових незапослених, али је рекао да ће те тешкоће бити краткотрајне.

Пензије, здравство и друга социјална давања од сада ће се у Кини пребацивати на регионе, градове и предузећа, а контрола државе ће попустити у индустријској производњи.

Многа предузећа ће издати акције, али ће њих већински поседовати или држава или запослени у њима, без права отуђења ван фирме. (Танјуг)

Демократи у Албанији саете се социјалистима

Рушење Скадра

Скадар је најснажније упориште албанских демократа и њиховог лидера Салија Берише, који је организовао демонстрације у центру Тиране у знак протеста због рањавања његовог најближег сарадника

ТИРАНА, 19. септембра - У снажној експлозији, касно синоћ у Скадру, уништена је зграда у којој се налазе просторије владајуће албанске Социјалистичке партије.

Према првим налазима албанске полиције, како јавља албанска новинска агенција АТА, експлозија у скадарском седишту Социјалистичке партије је последица јучерашњег пушкарања у албанском парламенту у коме је социјалиста Гафур Мазреку тешко рануо другог човека најснажније опозиционе Демократске партије Азема Хајдарија.

Скадар је, иначе, најснажније упориште албанских демократа и њиховог лидера Салија Берише, који је организовао демонстрације у центру Тиране у знак протеста због рањавања његовог најближег сарадника.

Агенције јављају да је рањени Хајдари у „озбиљном стању“. АП тврди да је он хитно пребачен у Бари, док немачки ДПА наводи да је један специјални авион из Италије слетео на тирански аеродром, али се врати поменутој агенцији, из непознатих разлога одбио да оде у Италију на лечење.

Оно што се зна јесте да је Мазреку испалио у Хајдарија пет метака, а непосредно после хапшења објаснио је полицији да је то учинио зато што је био љут јер га је тај његов политички противник два дана раније тукао у парламенту.

Мазреку и Хајдари су са севера Албаније где је, како наводе агенције, и данас присутан обичај крвне освете.

Извештачи агенција, међутим, закључују да су тежак инцидент у

парламенту и експлозија у седишту социјалиста у Скадру још један знак да је ситуација у Албанији и данас далеко од нормалне и да се наставаља насиље у тој земљи.

На јуанском парламентарним изборима, после вишемесечне ерупције насиља и колапса свих државних институција, албанска Социјалистичка партија је до ногу потукла демократе Салија Берише. Социјалисти су тада формирали коалициону владу, без демократа, а Бериша је био принуђен да као председник државе поднесе оставку.

Изабран је нови председник, социјалиста Ревел Мејдани, који је одмах после инцидента у парламенту рекао да „осујеће тај акт који представља претњу напорима да се нормализује ситуација у земљи.“

Насиље у парламенту осудио је и албански премијер Фатос Нано, који је управо због тога и одложио пут за Хонгконг на годишњу скупуштину Светске банке и Међународног монетарног фонда.

Као што се и очекивало, у осуди инцидента најжећији је био Бериша. Он је рекао да су они (социјалисти) одлучили да униште идеале Децембра 1990. године. Хајдари, који данас има 45 година, био је студентски лидер и те 1990. године је учествовао у рушењу комунистичког режима.

Дипломатски и посматрачки кругови у Тирани сматрају да су два јучерашња инцидента, у парламенту и у Скадру, потврдили страховање међународне заједнице, посебно Организације за европску безбедност и сарадњу, да је насиље и данас веома присутно у Албанији и да тако брзо неће доћи до нормализације прилика. (Танјуг)

Страх од нових демонстрација Палестинаца

Израелска полиција у приправности

Представник израелске полиције нагласио да су додатне јединице распоређене око те две куће, у свим арапским деловима Јерусалима и око цамије Ал-Акса, где ће се данас на великој молитви петком окупити хиљаде Палестинаца

ТЕЛ АВИВ, 19. септембра (Танјуг) - Израелске снаге безбедности су данас стању појачане приправности у источном Јерусалиму због могућности насилних демонстрација Палестинаца, незадовољних споразумом који је требало да оконча кризу насталу пошто су јеврејски насељеници заузели две куће у арапском делу града.

Представник израелске полиције је нагласио да су додатне јединице распоређене око те две куће, у свим арапским деловима Јерусалима и око цамије Ал-Акса, где ће се данас на великој молитви петком окупити хиљаде Палестинаца.

Израелска влада и власник спорних кућа, богати амерички Јеврејин Ирвинг

Московиц, договорили су се јуче да се јеврејски насељеници иселе. На основу тог споразума, три јеврејске породице су синоћ отишле, а уместо њих у куће је ушло десет ученика јеврејских верских школа.

На десетине израелских мировних активиста демонстрирало је синоћ због таквог споразума којим криза заправо није разрешена, узвикујући „То није споразум“ и „Ми не желимо рат“.

Демонстрацијама су се придружили и Палестинци бацајући три молотовљева коктела у правцу кућа.

Палестинске власти су такође одбациле спорни споразум између израелске

влада и јеврејског мултимилionера Московица.

„То је трик и ништа више од тога“, изјавио је палестински председник Јасер Арафат.

Министар информација у палестинској влади Јасер Абед-Рабо је нагласио да је посредни медија коју поново играју јеврејски насељеници и израелска влада, а Фејсал Хусеини, функционер задужен за источни део Јерусалима, упозорио је на негативне последице таквог споразума.

Летак којим се Палестинци упозоравају да треба да буду спремни за борбу додељен је јуче широм источног, махом арапског дела Јерусалима.

Израелска полиција у очекивању нових демонстрација

Завршен други референдум у Великој Британији

Славије у Кардифу

(Ројтерс)

И Велшани за свој парламент

КАРДИФ, 19. септембра - Велшани су прихватили предлог премијера лабуристичке владе Тонија Блера и на референдуму одлучили да поново добију свој парламент, јављају агенције.

Исход јучерашњег референдума није се знао буквално до последњег тренутка пребројава гласове. Чак је и угледни Би-Би-Си јавио да ће, према последњим проценама, тесну победу однећи противници велшког парламента.

Конечно, са веома малом разликом од 50,3 одсто гласова „за“ и 49,7 одсто „против“, тек након што је стигао и резултат из последњег од 22 изборна округа, било је јасно да ће од

2.000. године у Кардифу поново заседати велшки парламент.

Резултат референдума у Велсу, после исто таквог изјашњавања у Шкотској прошле недеље, представља још једну значајну победу премијера Блера који жели да модернизује британске институције.

Према предлогу британске владе, парламент Велса ће имати 60 чланова, и доносиће одлуке о готово свим видовима друштвеног живота, од образовања, до здравства и спорта. Међутим, парламент неће имати контролу над финансијама, спољном политиком, одбраном и полицијом. (Танјуг)

Сукоб у Пентагону око реформе војске САД

Црни јубилеј америчке авијације

Председник Бил Клинтон изабрао у свој кабинет демократа као највишу личност из редова Републиканске странке управо Вилијама Коена. Импонувао му је вероватно сенатор који се бавио стратешким одбрамбеним питањима, али са ширим интелектуалним склоностима, чак песника и романописца

ЊУЈОРК, 19. септембра - Стицајем несретних авионских удеса, у претходна четири дана десило се пет несрећа са америчким војним авионима: судар америчког и немачког авиона код обале Намибије, пад авиона Ф-18 у Оману, а затим и на домаћем терену мистериозни падови код обале Северне Каролине, Балтимора и Атлантик Ситија, у Њу Џерсију. Са доста разлога да се узме „период размисљања“, техничке контроле авиона и психолошког смирења авијатичара, амерички секретар за одбрану Вилијам Коен наредио је свим родовима војске да у следних седам дана обуставе на 24 сата обучавање и тренинге летова авијатичара.

Таква одлука, по први пута доведена у историји америчке војне авијације - иако се не односи на текуће оперативне задатке, као што је контрола ваздушног простора над Босном и Херцеговином или дела Ирака - најтеже је погодила њен, у савременим условима престижни род војске. Пала је баш уочи 50-годишњице америчке војне авијације у четвртак (на дан кад ју је 1947. године председник Хари Труман „унапредно“ из „корпуса“ у посебни род војске). То је све ипак био повод да амерички медији стицајем несретних околности „црног јубилеја“ подсети и на шире проблеме који су, управо око престижних војних авијатичара, били у последње време у центру пажње неколико јав-

них скандала. Посебно откако је на чело Пентагона дошао Вилијам Коен.

Председник Бил Клинтон изабрао је, наиме, у свој кабинет демократа као највишу личност из редова Републиканске странке управо Вилијама Коена. Импонувао му је вероватно сенатор који се бавио стратешким одбрамбеним питањима, али са ширим интелектуалним склоностима, чак песника и романописца. Коен је самостална личност - и Клинтону је дао на знање да је гласао против његове „босанске политике“, и да ће се залагати за праводобно повлачење америчких војника из БиХ (у предвиђеном року до јуна 1998. године).

Таквом човеку Клинтон је поверио дубљу реформу Пентагона који још увек по инерцији - али и под утицајем пословног лобија војно-индустријског комплекса, „јастребова“ у конгресу и војног естаблишмента у Пентагону - није схватио да је завршен „хладни рат“ и да томе, по организацији и нижим трошковима, ваља прилагодити и одбрамбене снаге једине преостале суперсиле у свету. Већ од самог почетка своје нове функције, Вилијам Коен почео је „ратом у Пентагону“ - како је опширан чланак о њему недавно насловио недељник „Њујоркер“ - а највише проблемима томе има са управо престижним генералима америчке војне авијације.

Од самог почетка сукоб је तिњао са начелником војне авијације генералом Роналдом Фоглеманом. Као гласноговорник „политички исправних ставова“, генерал Фоглеман је посебно утицао на то да се из елитне авијације избаци прва америчка жена, поручник Кели Флин која је пилотирала „нукеарним авионом“ - јер је извршила „прељубу“ и у томе је била неискрена на саслушању. Но, Коен је истрајао на истражи о одговорности безбедносне службе због експлозије да је гласао против његове „босанске политике“, и да је са залагати за праводобно повлачење америчких војника из БиХ (у предвиђеном року до јуна 1998. године).

Такоме човеку Клинтон је поверио дубљу реформу Пентагона који још увек по инерцији - али и под утицајем пословног лобија војно-индустријског комплекса, „јастребова“ у конгресу и војног естаблишмента у Пентагону - није схватио да је завршен „хладни рат“ и да томе, по организацији и нижим трошковима, ваља прилагодити и одбрамбене снаге једине преостале суперсиле у свету. Већ од самог почетка своје нове функције, Вилијам Коен почео је „ратом у Пентагону“ - како је опширан чланак о њему недавно насловио недељник „Њујоркер“ - а највише проблемима томе има са управо престижним генералима америчке војне авијације.

Нови секретар за одбрану изгубио је затим битку са „тврдом струјом авијатичара“, кад је за председника Заједничког штаба, начелника свих родова америчке војске наименовао, и то из њихових редова реномираног генерала Јосефа Растана. Он се, међутим, морао повући пред оптужбама „моралиста“ што је пре много година, кад је већ био растављен, учинио прељубу. Иза тих скандала крије се ипак дубљи сукоб секретара за одбрану Коена и естаблишмента у Пентагону око реформе америчке војске након хладног рата. (Бета)

Драго БУВАЧ

Бивши бугарски лидер поново на слободи

Живков пуштен из кућног притвора

СОФИЈА, 18. септембра - Тодор Живков, бивши комунистички лидер Бугарске, коме је сада 85 година, пуштен је јуче из кућног притвора, јављају агенције.

После годину дана проведених у судском притвору и шест година у кућном притвору, Живков ће сада моћи да путује по Бугарској, али ће морати да се свакодневно јавља локалној полицији и да је обавештава о

свом кретању, наводи агенција Асошијетед прес.

У телефонском интервјуу са агенцијом АП, Живков је пуштање из кућног притвора означио као „позитиван корак“, додавши да то не може да поништи оно што је назвао „политички мотивисаним“ оптужбама против њега.

Живков се налази под истрагом зато што је наводно у-

путио милионе долара комунистичким партијама страних земаља и земаља трећег света, као и за подстицање етничке мржње тако што је натерао милион етничких Турака у Бугарској да промене имена у словенска и одрекну се своје вере.

То је довело до изгзодуса више од 300.000 Турака, чија су права у домену религије и културе враћена када је Живков свргнут с власти новембра 1989, после 34 године на челу Бугарске.

Датум његовог суђења још није одређен.

Јануара 1990. је задржан у судском притвору, али је наредне године, због слабог здравља, премештен у кућни притвор, у вилу његове унукe у елитном софијском предграђу Бојана.

Ројтер подсећа да је Живков у јулу забављао новинаре на раскошном пријему организованом поводом објављивања његових мемоара, у којима оптужују Михаила Горбачова да је издао принципе социјализма.

(Танјуг)

Одлука власника ТВ мреже Си-Ен-Ен

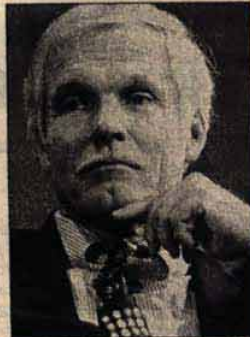
УН поклон од милијарду долара!

ЊУЈОРК, 19. септембра - Амерички милијардер и новински магнат Тед Тарнер саопштио је у четвртак увече да је одлучио да у наредних десет година Уједињеним нацијама поклони милијарду долара, јављају агенције.

Власник ТВ мреже Си-Ен-Ен изјавио је, на вечери коју је у Њујорку приредило америчко Удружење за Уједињене нације, да ће поклањати УН у току наредних десет година по 100 милиона долара годишње.

Тарнер је рекао да је овај новац намењен разним програмима светске организације, као што су помоћ избеглицима, борба против опасних болести и уклањање нагазних мина.

Поклон без преседана најављен је на свечаности на којој је Тарнеру уручена награда

Тед Тарнер

Удружења за Уједињене нације за допринос ТВ мреже Си-Ен-Ен унапређивању међународних односа, као и за његово лично залагање за заштиту човекове околине и поштовање људских права.

(Танјуг)

Инцидент у Кашмиру

Убијено девет цивила

ШРИНАГАР, ИНДИЈА, 19. септембра (Бета-Ројтерс) - Индијске снаге безбедности усмртиле су деветоро људи када су, у потрази за наоружаним сепаратистима, испалиле две минобачачке гранате на једно село у Кашмиру, саопштила је данас полиција.

Војници из граничне страже и-

спалили су гранате синоћ на село Арин, 75 километара северно од Шринагара, престонице Џамуа и Кашмира, саопштила је локална полиција.

Полицијаци су навели да је шест жена међу жртвама.

„Сви погинули су цивили, а не сепаратисти“, рекао је један полицајац, који је желео да остане анониман.

Припадници граничне полиције трагали су за наоружаним сепаратистима, када су испалиле минобачачке гранате у правцу шуме поред села Арин. Гранате су пале на куће у селу.

Немачки медији о изборима у РС и Федерацији БиХ

Сви гласали против заједништва

Покушаји муслимана да ступе на дужност у општинама РС могли би да изазову општи пожар у читавој БиХ и доведу у искушење муслиманску владу у Сарајеву да се умеша и покуша силом „завести ред“, пише недељник „Фрајтаг“

ХАМБУРГ, 19. септембра (Ср-на) - Општински избори у Републици Српској и федерацији БиХ јасно су показали да су се сва три народа, гласајући за националне странке, изјаснила против заједничког живота - оцењују данас коментатори водећих немачких листа.

Недељник „Фрајтаг“ истиче да ОЕБС већ сада прети Србима да његов мандат не престаје затварањем изборних кутија, те да овлашћења ОЕБС-а укључују и спровођење у живот изборних резултата, посебно у општинама у којима ће, према оцени међународне заједнице, муслимани имати већинску власт.

Повратак муслиманских избеглица у ове општине требало би да „политичким средствима“ наметну 120 међународних арбитра. Овакве намере међународне заједнице коментатор бременског „Весар курира“ Волфганг Кубала, оцењује као опасност за мировни процес.

Покушаји муслимана да ступе на дужност у општинама РС могли би да изазову општи пожар у

читавој БиХ и доведу у искушење муслиманску владу у Сарајеву да се умеша и покуша силом „завести ред“.

„Неизбежно крвопролиће имали би за последицу обнову рата, који би захватио шире подручје Балкана“, оцењује Кубала и додаје:

„Хрватска само чека да искористи прву погодну прилику и своје сународнике, заједно са западним Херцеговином, прикључи њиховој хрватској мatici“.

ОЕБС-ови прижељкивани и делом инсценирани изборни резултати могу не само да посеју семе за нове сукобе у БиХ, него они у себи крију и клицу за проширење и продубљивање етничких сукоба у суседним државама, пре свега у Србији, Црној Гори и БЈРМ и доприносе дестабилизацији једног читавог региона“, закључује Кубала.

Репортер „Фрајтага“ Норберт Нидик указује на парадокс да муслиманска влада у Сарајеву подизима све како би обезбедила свој утицај у местима РС где је некада живела муслиманска већина упркос чињеници да сада тамо живи

протерано српско становништво, које, према Изетбеговићу, нема где да се врати.

Он подсећа на Изетбеговиће-

ве претње да „Нико не сме да избације муслимане из станова који су некада припадали протераним Србима“.

УН о сремско-барањској области

Вокер критикује хрватску власт

МОСКВА, 19. септембра (Танјуг) - Шеф привремене администрације Уједињених нација у Источној Славонији Вилијам Вокер изразио је велику забринутост због проблема с којима се суочавају избеглице у тој области и упозорио да се хрватске власти често не придржавају онога што су обећали.

Од хрватске владе смо чули „веома много исправних речи, али нажалост, деловање власти на свим нивоима често противречи њиховим речима“, рекао је Вокер у интервјуу који данас објављује руски лист „Независнаја газета“.

Шеф привремене администрације УН боравио је недавно у Москви да би се, како је рекао представио руским руководиоцима који се баве истим проблемом и консултовао се са њима о томе шта треба учинити у завршној етапи до следећег јануара, кад истиче мандат мировних снага.

Истичући да је веома задовољан разговорима које је имао у руском Министарству иностраних послова и Министарству одбране, Вокер је оценио да ће то, да ли је мисија УН била успешна моћи да се види тек када Загреб добије пуни суверенитет над Источном Славонијом.

„Искрено говорећи, данас у вези са тим осећам озбиљну забринутост“, рекао је Вокер. Критикујући хрватску власт због недоследности у спровођењу договореног, он је нагласио да ће крајем месеца, када буде писао извештај генералном секретару УН, јасно раздвојити реално деловање Загреба од обећања.

Вокер је оштро критиковао и хрватска средства масовног информисања, од којих, по његовим речима, нека „заузимају крајње националистички и отворено прохрватски став, што дискредитује Хрватску као европску земљу“.

На молбу новинара руског листа да коментарише изјаве хрватских представника о томе какав је статус области на хрватској страни, Вокер је рекао да му те тврдње нису јасне, јер Београд не може бити заинтересован да се 600.000 избеглица, колико их сада има у Југославији, не врати у своје домовне.

„Ја нисам видео никакве доказе за такве тврдње“, закључио је Вокер.

ОЕБС се припрема за надзор избора у Републици Српској

Москва за српски консензус

Москва сматра да руководство у РС треба најпре да се договори да ли ће се поред скупштинских одржати и председнички и избори на још неком нивоу

БЕЧ, 19. септембра (Танјуг) - Стални савет Организације за европску безбедност и сарадњу одлучио је на редовном заседању у Бечу да опласти мисију ОЕБС-а у Босни и Херцеговини и Секретаријат те институције да започну припреме за надгледање избора у Републици Српској, каже се у саопштењу ОЕБС-а, издатом данас у седишту организације.

У штуром саопштењу, издатом после јучерашње седнице Сталног савета, прецизира се да ће ОЕБС наредне недеље наставити дискусију о активностима у БиХ и РС.

Очигледно је да представници Сталног савета нису могли током јучерашњег заседања да се договоре о снању посматрача само на парламентарне изборе у РС, које је почетком јула ове године расписала председница Биљана Плавшић, пошто постоје опције и о истовременом одржавању председничких избора, као и гласању за нове представнике Срба у председништву БиХ.

Шеф мисије ОЕБС-а за БиХ, амерички амбасадор Роберт Фројд јуче је у Бечу рекао да су „све опције на столу“, али да је најважније да се у РС поштује уставна процедура.

Он је изразио наду да ће ускоро бити постигнут консензус о изборима у РС, како би се на тај начин решила политичка криза између председнице Биљане Плавшић и дела руководства на Палама.

Како се сазнаје у бечким дипломатским изворима, највећу резерву да се већ сада донесе одлука о снању посматрача на парламентарне изборе у РС, који би требало да се одрже средином октобра, имају представници Русије.

Москва сматра да руководство у РС треба најпре да се договори да ли ће се поред скупштинских одржати и председнички и избори на још неком нивоу, па да онда ОЕБС, који је према Дејтонском споразуму надлежан за припрему и надзор избора у БиХ, може да одлучује о снању посматрача.

Упозорење Савета безбедности Хрватској

Загреб не испуњава обавезе

Савет безбедности подсећа у председничком саопштењу хрватске власти на недавно обавештење о корацима које су намеравале да предузму у вези с поменутих питањима и позива их да их примене без одлагања

ЊУЈОРК, 19. септембра (Танјуг) - Савет безбедности Уједињених нација изразио је синоћ у председничком саопштењу „дубоку забринутост“ због тога што хрватска влада није остварила значајнији напредак у испуњењу услова и обавеза везаних за преузимање извршне власти у области источне Славоније, Барање и западног Срема.

Реч је обавезама дефинисаним у резолуцији УН 1120 и у извештају генералног секретара светске организације од 23. јуна 1997. године.

„Савет безбедности позива владу Хрватске да испуни своје обавезе и да одмах предузме акцију“ како би се олакшало повратак Срба, истиче се у председничком саопштењу.

Хрватска мора да „уклони све административне и законске препреке које стоје на путу двосмерног повратка свих расељених лица, као повратак избеглица; да обезбеди сигурност свим повратницима као и социјалне и економске услове укључујући и остварење права на власништво; да предузме мере како би се спречило малтретирање повратника; да

примени одговарајуће мере за успостављање способних локалних власти; да осигура уредно исплаћивање примања свим пензионерима и примањима социјалне помоћи и да отвори хрватске пензионе установе; да започне јавне програме националног помирења широм земље и да спречи медијске нападе на етничке групе; да праведно и у потпуности примени Закон о амнестији и да у потпуности сарађује са Међународним трибуналом за претходну Југославију.

Савет безбедности подсећа у председничком саопштењу хрватске власти на недавно обавештење о корацима које су намеравале да предузму у вези с поменутих питањима и позива их да их примене без одлагања.

Истиче се, такође, да ће динамика преношења извршне власти са цивилне управе те области на хрватску владу и будуће мере Савета безбедности зависити од брзине којом се буду испуњавали наведени захтеви, као и од спремности хрватске владе да испуњује обавезе.

У Билећи почели Сусрети српских прозних писаца

Афирмација српске писане речи

Први сусрети српских прозних писаца у Билећи окупили бројне писце, књижевне критичаре, уметнике и ствараоце као и друге госте из РС и Југославије • Књижевна награда „Светозар Ђоровић“ додељена Добрици Ђосићу за роман „Време власти“

БИЛЕЋА, 19. септембра - У присуству бројних писаца, књижевника критичара, културних радника и других посланика културе, као и гостију из РС и Југославије, у Билећи је данас на свечан начин отворена књижевна и културна манифестација Сусрети српских прозних писаца који се под називом „Српска проза данас“ одржавају први пут.

Дводневну манифестацију, у организацији билећке „Просвете“ и под покровитељством скупштине општине Билећа, отворио је академик Војислав Максимовић, одајући захвалност иницијаторима Сусрета, као и многим предузећима, институцијама и установама из Херцеговине

РС и Југославије, као и Министарству културе РС, на моралној подршци и материјалној помоћи.

Он је свима пожељео добродошлицу, у како рече „српско, православно и еписко поднебље, у земљу Херцегову, где су одајкада изговаране мудре беседе и чињена мушка и јуначка дела и препућа“.

„У светосавској Херцеговини су рођени многи мудраци и светитељи, чија је реч била путоказ, узданица и надахнуће свему народу нашем. Нека ова манифестација буде и људски разговор и братски договор, о ономе шта треба да чинимо у овом времену“ нагласио је Максимовић, додајући да су овакви

сусрети писаца са свих српских простора, још једна афирмација за „Просвету“, под чијим окриљем се и одржава овај скуп.

У име покровитеља скупштине општине Билећа, добродошлицу књижевницима и гостима пожељео је председник општине Милорад Вујовић, а у име организатора председник СПКД „Просвета“ из Билеће проф. Бранко Џелетовић.

У оквиру манифестације данас је промовисана књига „У часописа одмора“ Светозара Ђоровића, српског писца и родољуба с почетка овог века из Мостара, о којој су говорили академици Радован Вучковић и Бранко Милановић. Потом је у Клубу ВРС отворена изложба сли-

ка „Осамсто година Хиландара“, аутора Томислава Петровића. Изложбу је отворио Никола Кусовац - кустос Народног музеја у Београду.

Сусрети су настављени разговорима писаца на тему „Српска проза данас“ а под истим називом вечерас ће бити одржано књижевно вече.

Планирано је и дружење писаца и ученика блећке гимназије. После „Дучићевих вечери поезије“ у Требињу, сваке године о Благовијести, Херцеговина је добила још једну вредну манифестацију културе и стваралаштва, са најавом да ће прозни писци српских земаља традиционално се окупљати на југу наше Републике.

М. БЕШТИЋ

Писци и у Гацку

Учесници сусрета српских прозних писаца из Билеће сутра се селе у Гацко, где ће присуствовати округлом столу под називом „Петро и Токо Сљењковић - живот и дело“, а о овим, помало заостављеним и неправедно заборављеним српским културним радницима, ствароцима и родољубима из Херцеговине говориће академик Славоко Леовац, др Саво Скоко, академик Бранко Милановић, др Миљан Мојшевић, затим академици Борислав Максимовић, Радован Вучковић, проф. Новак Мандић - Ступић, порф. Ранко Поповић и други.

После тога, учесницима ће посетити гатачку гимназију, где ће се сусрести са ученицима и професорима, да би у суботу увече, поново у Билећи било одржано завршно Књижевно вече, на коме ће Добрица Ђосићу бити уручена књижевна награда „Светозар Ђоровић“, а о награђеном роману „Време смрти“ говориће чланови жирија, писци и критичари.

Добрица Ђосић добитник награде „Светозар Ђоровић“

Стручни жири Савета Сусрета српских прозних писаца у Билећи, одлучио је да се књижевна награда за најбоље књижевно прозно дело објављено у 1996. и 1997. години на српском језику додели Добрици Ђосићу за роман „Време власти“.

Жири у саставу: академик Светозар Кољевић, председник жирија, и академици Војислав Максимовић, проф. др Јован Делић, проф. др Јован Деретић и порф. Ранко Поповић је ову одлуку донео једногласно. Ова награда се додељује први пут и додељиваће се за најбоље прозно дело на српском језику сваке две године.

Награда „Светозар Ђоровић“ Добрици Ђосићу биће уручена на завршној вечери Сусрета српских прозних писаца у Билећи сутра (20. септембра).

Културни временлов

1832. - Умро је шкотски писац Волтер Скот, творца модерног историјског романа. У романима који се одликују живошћу, занимљивим појединостима, драматичком и разноликошћу, се исказао као мајстор у стварању заплета и живих ликова. Сакупљао је и народне песме и писао епове из историје Шкотске. Прево је на енглески српску народну песму „Хасанагиница“.

Дела: романи „Веверли“, „Гај Манерин“, „Старинар“, „Роб Рој“, „Ајвањко“, „Талисман“, „Кенилворт“, „Квентин Дервард“, „Гроф Роберт“.

1846. - Рођен је српски политичар и писац Светозар Марковић, оснивач социјалистичког покрета у Србији и први теоретичар реализма у српској литератури. По повратку са студија у Швајцарској, где је упознао Карла Маркса, Николаја Гагарилевича Чернишевског, Дмитрија Ивановича Писарева, покренуо је 1871. први социјалистички лист на Балкану „Раденик“. Убрзо је протеран из Србије и годину дана је живео у Новом Саду. Кад се вратио, 1873. и 1874. је покренуо листове „Јавност“ и „Глас јавности“, а 1875. „Ослобођење“. Због наводне штампарске кривице одлежао је девет месеци у пожаревачком затвору, одакле је изашао тешко болестан. Изучавао је самоуправу и национално питање југословенских народа, залажући се за федеративно решење.

Чланцима „Реални правци у науци и животу“, „Певање и мишљење“ и „Реалност“ ојачио је утицај на српску књижевност крајем 19. века. Политичке идеје је разрадио у делу „Србија на истоку“, најзначајнијем и најоригиналнијем спису.

1866. - Рођен је енглески писац Херберт Џорџ Велс, родоначелник научно-фантастичне литературе, аутор многих популарно-научних, историјских, социјалних и фантастичних романа и приповедака.

Дела: „Рат светова“, „Временска машина“, „Историја света“, „Остро-во доктора Мора“, „Храна богова“, „Невидљиви човек“, „Нови Макијавели“, „Тони Банги“, „Човечанство“, „Нови свет“, „Наука о животу“, „Кипс“.

1974. - Умро је амерички филмски глумац Волтер Бренан, први глумац добитник три Оскара, вероватно најчувенији епизодиста свих времена. Филмови: „Франкештајнова новеста“, „Фурија“, „Дођи и узми“, „Западњак“, „Кентаки“, „Имати и немати“, „Моја драга Клементина“, „Црвена река“, „Рио Браво“. (Танјуг)

Златоусти стихови Вукмана Оташевића и „Кип светлости“ Стевке Козић-Прерадовић

Поезија „Кочићевог пера“

Добитници књижевне награде „Кочићево перо“ за лето, Вукман Оташевић и за јесен Стевка Козић-Прерадовић, коју свако годишње доба додељује Задужбина Петар Кочић Бања Лука - Београд певали су Кочићу и Кочићевски у Клубу Војске

На „Кочићевој вечери“ коју је у част доделе књижевне награде Кочићевог пера за лето 1997. Вукману Оташевићу и за јесен Стевки Козић-Прерадовић у бањолучком Клубу Војске РС организовала Задужбина Петар Кочић Бања Лука - Београд, бројни љубитељи поезије

и одговорни уредник Задужбине, књига поезије за живота њеног аутора доживи пето издање“.

Песме и поеме у Оташевићевој „Вијавици“ разврстане су у шест лирских кругова у којима како рече професор Шиндић први не само да је подарио збирци име него је, фило-

и одговорни уредник Задужбине, жири у коме су професор др Зорица Турјачанин, професор др Миљко Шиндић и он сам, био у праву кад је „Кочићево перо“ доделио Вукману Оташевићу и Стевки Козић-Прерадовић.

Сонетни венац за Кочића

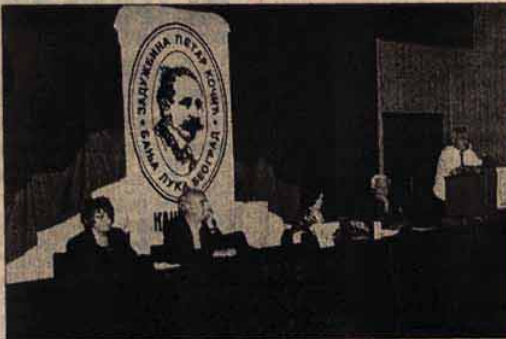
О „сонетном вијенцу за Кочића“ о „Кипу светлости“ српске поетесе Стевке Козић-Прерадовић као споменику човеку и поезији подигнутим на подаменту милосне и горке крајишке речи“ говорила је професор др Зорица Турјачанин.

„Кочић је ушао у предање као људина од чијег горополног гласа и жестоке речи стрепе „главати господини“ у босанском сабору, пркосни утамниченик Црне куће, као ратник који је од Бога тражио речи крупне као брада хмалалаца да њиме искаже црни удес свога напалењег племена - речено је на поменитој књижевној вечери и пре тога у својој цркви у Романовцима где су уручена „Кочићево перо“ у беседи професора др Зорице Турјачанин.

Говорећи о поетској књизи „Кипу светлости“ професор Турјачанин је истакла да је Стевка Козић-Прерадовић „истанчаном женским инстинктом знала „пилајући невидљиве трагове Марушићеве, Тубиних или Мрдуљиних стопа по разорима песникове душе да је он, чији је живот јасан као дан и отворен као књига имао једну тајну заклучану иза седам брава“ да је и он имао чежњу свога срца а та чежња се звала - Милка.

На „Кочићевој вечери“ лауреата Стевка Козић-Прерадовић и Вукман Оташевић подарили су публици стихове из „Кипа светлости“ и „Вијавице“.

Р. КУЛУНИЈА

Кочићево вече у Клубу Војске

уживали су у раскошном сонетном венцу инспирисаном Петром Кочићем и његовим далом Стевка Козић-Прерадовић објављеном под насловом „Кип светлости“ у издању Књижевне заједнице „Васо Палагић“ из Бање Луке и не мање „Кочићевским“ из песничке збирке Црногорског песника Вукмана Оташевића „Вијавица“ која је први пут објављена 1975. и до данас доживела пет издања.

Пет издања „Вијавице“

О „златоусној“ поезији Вукмана Оташевића говорио је књижевни критичар професор др Миљко Шиндић истакавши да је „на просторима срп-

зофијом опсена и језичком резбаривоњу садржајно и метрички утемелјено цалу књигу.

У тамним пољима речи и змијоликом сновиђенима назира се чак и лад звезда. Апокалиптични призори нису измишљени него су јава постојања и нестајања, игра у рукама виших сила“, чита“ у Оташевићевим стиховима књижевни критичар Миљко Шиндић препоручујући љубитељима створа Оташевићеве „наподе“, тежњу за непознатим, глад бескрајно „иштиглиште“ како то сам песник онтолошки осмишљава и номиније.

Зато је, како на почетку „Кочићеве вечери“ рече књижевник Никола Вуколић, директор и главни

Са Оснивачке скупштине Удружења издавача Републике Српске

Успешније презентовање издаваштва

Основни циљ Удружења је повезивање издавача унутар наше Републике и што успешније презентовање издаваштва са ових простора ван граница наше Републике

На скупштини одржаној у петак у просторијама Јавног предузећа „Глас српски“ издавачи Републике Српске донели су одлуку да оснују своје Удружење. Иницијатор оснивања овог Удружења је „Глас српски“ чији представници уз консултације са запосленим у Министарству за науку, културу и образовање и издавачима из Српске настоје да побољшају услове за издаваштво, како би се на што једноставнији начин објављивале што квалитетније и што јефтиније књиге.

Оснивачкој скупштини у Бањој Луци, где ће бити и седиште Удружења, присуствовали су представници издавачких кућа Завода за уџбенике и наставна средства Републике Српске, „Просвјете“ из Теслића, Српског културног и просвјетног друштва „Просвјета“ са седиштем у Србињу, „Нове штампе“, и „Виком“ из Градишке, библиотеке „Баштина“, задужбине Петар Кочић Бања Лука-Београд, Универзитетске библиотеке „Петар Кочић“, Књижевне заједнице „Васо Пелагић“ и других. Иницијативу „Гласа српског“ о оснивању овог Удружења поздравили су и представници „СРНЕ“, Универзитета из Српског Сарајева и други који нису били у могућности да дођу на оснивачку скупштину.

Удружење издавача и књижара Југославије је изразило спремност да прими Удружење издавача из Републике Српске као колективног члана. Тим поводом на оснивачкој скупштини је договорено да управни одбор Удружења издавача

Задовољавајући одзив издавача: Са оснивачке скупштине

Републике Српске поднесе захтев за пријем овог Удружења у Удружење издавача и књижара Југославије. До половине октобра биће поднесена пријава за уклањање Удружења издавача Српске и Међународне асоцијације издавача.

Председник скупштине новооснованог Удружења Ненад Новаковић, генерални директор ЈП „Глас српски“, а потпредседник скупштине, како је одлучено биће један од представника Завода за уџбенике и наставна средства Републике Српске.

Говорећи о самој идеји оснивања Удружења издавача Српске Ненад Новаковић је истакао да је основни циљ повезивање издавача унутар наше Републике, што боље и успешније презентовање издања ових издавача ван граница Републике Српске.

На оснивачкој скупштини удружени издавачи усвојили су оснивачки акт, а изабрано је и седам чланова управног одбора овог Удружења.

Н. СИМИЋ

Књижевно вече „Гласа српског“: Промоција романа „ДОПОДНЕ“ Слободана Јанковића

Слика наших нарави

Трећи роман Слободана Јанковића „Доподне“ је слика наших нарави, прича, субина и оговарања • Посебан тон овом роману дају бритки афоризми Слободана Јанковића

„Центар свих догађања у варошици из нашег окружења до подне је свакако кафана. А када се нађу две једна до друге, онда је то центар града, а камоли варошице. Тако је и у роману „Доподне“ Слободана Јанковића, роману о вароши која није град, али ни село, већ хроника изгубљених личности које су се интересно нашле као случајници и тако и опстају, приватни угоститељи који то нису никада били, натурализовани богаташи случајно, људи око којих се све врти, таквих какви јесу, шепави и смушени. И све се то догађа у нашој недођи, у две кафане симболичких имена „Лице“ и „Наличје“, рекао је Ненад Новаковић, један од промотора романа „Доподне“ на књижевној вечерњи у Клубу љубитеља књиге у Бањој Луци.

Трећи роман Слободана Јанковића „ДОПОДНЕ“, објављен у едицији „Савремена књижевност“ у издању „Гласа српског“ је слика наших нарави, прича, судбина и оговарања. Аутор књиге посматра људе кроз систем у коме живе, али и кроз систем међусобних односа и зависности, где до изражаја долазе све врлине и мане појединца и средине.

На микролитерарном плану Слободан Јанковић показује какав је то свет у коме

живимо и како после свега можемо да прихватимо свакодневну рутину. Посебан тон овом роману дају бритки афоризми Слободана Јанковића који су као жаока актуелном политичком ткиву складно уклопљени у приче, истакао је књижевник Ранко Рисијевић, рецензент књиге.

Говорећи о аутору књиге и његовом роману „Доподне“, Ранко Павловић, такође рецензент, рекао је да је Слободан Јанковић са својим до сада објављеним романима доспео у сам врх српске приповедачке прозе. У својим досадашњим романима Јанковић је увек причао две паралелне приче које се међусобно преплићу, тражећи шта је то заједничко у причи из прошлости и причи из садашњости. За оно што Слободан Јанковић успе да каже у једној реченици многим су потребне странице и странице, рекао је Павловић.

Непрестано присуство хумора, у роману Слободана Јанковића благог шегачења које озбиљним стварима даје дозвољену ноту избегавања опасности од осветљивих места, а неозбиљним ситуацијама полуозбиљност која одржава равнотежу у делу. У том сталном вагању између озбиљног и сати-

Слободан Јанковић
ДОПОДНЕ

рично-хумористичког романа, пулсира и истрајава до краја. Посебна врлина је да се на овакав начин и у суштини трагичне приче поима као мање болна и лакше прихватљива.

Организатор промоције романа „Глас српски“ упознао је посетиоце са новоустановљеном манифестацијом „Књижевни четвртак“, „Гласа српског“ на којој ће се у Клубу љубитеља књиге презентовати најновије издање највећег издавача у Републици Српској.

Н. СИМИЋ

Са 31. Битефа у Београду

Чеховљев „Галеб“ без глумаца

БЕОГРАД, 19. септембра (Танјуг) - На програму 31. Битефа биће изведена вероватно најрадикалнија представа авангардног театра - „Галеб“ А. П. Чехова у којем нема глумаца.

Ауторка Хана Тирни из Њујорка поделила је „Галеба“ на 22 призора у којима све реплике чита један глас, уз различите сценске реквизите и светлосне и звучне ефекте. Драма, према њеном објашњењу, на тај начин постаје дијалог ситуација, пре него суочењених појединаца.

„Галеб“ се изводи у Центру за културну деконтаминацију, где ће бити и репризиран у наредне три вечери.

Хана Тирни учествује на овогодшњем Битефу и са представом - инсталацијом „Равнина: Ромаса у више димензија“ 23. септембра у Битеф театру.

Отворен филмски фестивал у Сан Себастијану

Велика конкуренција за „Златну шкољку“

САН СЕБАСТИЈАН, 19. септембра (Танјуг) - Четрдесет пети филмски фестивал у Сан Себастијану отворен је филмом аустралијског режисера П. Џ. Хогана „Венчање мог најбољег пријатеља“, са Џулијом Робертс у главној улози, јавља агенција ДПА.

На фестивалу, који ће трајати десет дана, биће приказано 200 филмова, од којих 15 конкурише за главну награду - „Златну шкољку“.

Међу звездама које се очекују на фестивалу су Мајкл Даглас, Жана Моро и Џереми Ајронс, који ће примити награде за целокупно дело. Такође се очекује долазак Џули Кристи, Ника Нолтија и Вилема Дефоа.

Светску премијеру на фестивалу у Сан Себастијану имаће филм „Лолита“ Андријана Лина, са Домиником Свејн и Џереми Ајронсом, који ће сигурно изазвати контроверзне реакције. У САД неки критичари су оценили да то дело охрабрује педофилију.

Међу филмовима који се такмиче за „Златну шкољку“ су „Нема више улога“ француског режисера Клода Шабрала, са Изабел Ипер у главној улози, „Афтерглоу“ Алана Рудолфа са Џули Кристи и Ником Нолтијем и „Боја облака“ Марија Камуса, једини шпански филм у конкуренцији.

Више од 4.000 љубитеља филма и око 1.000 новинара се очекује на фестивалу.

Амерички филм Дејвида Финчера „Игра“ са Мајклом Дагласом и Шоном Пеном, који први пут играју заједно, имаће у Сан Себастијану европску премијеру.

Недеља борбе против туберкулозе

Одлучно против опаке болести

У оквиру програма „Недеља борбе против туберкулозе“ већ су предате маркице са ознаком ове акције бројним институцијама и установама • Предвиђено организовање акција снимања плућа и преглед становништва

У оквиру овогодишње „Недеље борбе против туберкулозе“ која траје у времену од 14. до 21. септембра и на подручју бањалучке регије организовано је низ активности. Потешкоће у овогодишњој активности представља то што још увек школе нису почеле да раде, а низ активности је планирано да се управо обави у школама.

Према речима Милана Лајића, заменика секретара Градске организације Црвеног крста Бања Лука и поред тога што школе не раде низ активности се већ проводи.

У оквиру програма већ смо предали маркице у установе и институције где ће се оне дистрибуирати грађанима. Аутобуској станици већ смо предали

маркице „Недеља борбе против туберкулозе“ у висини од 1.400 динара, а вредност сваке маркице је један динар и продаваће се уз аутобуске карте. Железничкој станици такође смо предали маркице у вредности од 1.050 динара и „Аутопревозу“ за међуградски саобраћај у вредности од 700 динара. Поред тога ПТТ Бања Лука задужена је са 52.000 динара вредности маркица за читаво подручје Републике Српске, од чега 22.000 за регију Бања Лука - истакао је Лајић и додао:

У Градској организацији Црвеног крста Бања Лука смо се договорили да сва средства од продатих маркица одмах употребимо за набавку хране и хигијенских пакета, које ћемо по-

делити оболелим од туберкулозе, а који су стационарни у здравственим установама. Те установе ћемо посетити заједнички са Регионалним Црвеним крстом, канцеларија у Бањој Луци.

У току ове акције путем радија и ТВ о овој опаким болести говориће истакнути лекари - епидемиолози. Програмом је предвиђено да се организују акције снимања плућа и прегледа становништва. Медицинске установе су и кадровски и технички спремне да то ураде, али најжалост тренутно Црвени крст није у могућности да обезбеди потребна средства за ту активност. С обзиром да школе нису почеле са наставом договорено је да се овогодишња „Недеља

борбе против туберкулозе“ не заврши у предвиђеном року до 21. септембра. Активности које су везане за школе трајаће и после овог рока.

Полазећи од тога да туберкулоза представља болест која је до сада однела највећи број људских живота у односу на све друге заразне болести, у акцију би се требали укључити сви на тај начин што ће баш у току трајања „Недеље борбе против туберкулозе“ активности узети учешћа на чишћењу улица, зграда, станова, другим речима свог животног простора на што посебно апелују из организације Црвеног крста Републике Српске.

М. ЈАНДРИЋ

Стоматолошке услуге

Хигијеном против заразе

Опрема у Стоматолошкој амбуланти, која се налази у саставу Поликлинике, углавном је потрајала и застарела, а до резервних делова тешко се долази • Стерилизација инструмената обавља се свакодневно, због превентиве, како пацијената, тако и запослених

Стоматолошка амбуланта, која ради у саставу Поликлинике, пружа све врсте услуга које се тичу неге, заштите и лечења зуба. Корисници ових услуга су све категорије становништва са регулисаним и нерегулисаним здравственим осигурањем.

Пацијенти који имају оверене књижице имају бесплатно лечење и плаћају само партиципацију која је законом прописана, док остали морају платити пуну цену било које врсте услуге које

је одредио Фонд за здравствено осигурање.

Помоћ у овој установи може се добити правремено у свим областима стоматолозије као што су педодонција или деција стоматологија, ортодонција, орална хирургија, болести зуба те израда протеза. Све ове гране опслужује рендгенски кабинет а снимке су готове за свега десет минута.

Посебан сегмент стоматолошке заштите је стручни кадар, а

Стоматолози упорни, пацијенти задовољни

у овој амбуланти тренутно ради једанаест специјалиста у свим наведеним областима.

Што се тиче опреме, она је углавном из увоза и набављена је пре рата. До резервних делова се долази веома тешко јер се марка опреме престала производити најмање пре десет година. Како сазнајемо од надлежних, током рата у ову установу није стигло ништа од средстава у виду хуманитарне помоћи, јер су неке друге гране медицине сматране приоритетнијим.

Посебан нагласак је и на хигијени која на оваквим местима мора бити на високом нивоу. Разлог томе је могућност заразе која се лако може пренети путем крви приликом обављања интервенције. Стерилизација опреме и инструмената свакодневно се обавља, неколико пута, ради превентиве како паци-

јената, а тако и запослених.

Стоматолошка амбуланта на Поликлиници није прекидала рад ни у току рата и сви запослени су се максимално залагали за њен опстанак и поред свих тешкоћа. Оне су се испљавале у виду недостатка репроматеријала и материјалних средстава. У време нестанка електричне енергије, на сву срећу, ове категорије корисника су биле међу приоритетима, па је бар један проблем био откљоњен.

Све у свему, ова установа данас функционише далеко боље. Снабдевеност у апотеци је добра па се ових дана кренуло и са радом вибрираног протеза те керамике која естетски веома лепо изгледа.

Г.К.

„Водовод“

Слабија испорука воде

Средином септембра почело је чишћење инфилтрационих базена, а трајаће све до 21. септембра. У овом периоду чисте се два инфилтрациона базена на бунарском систему изворишта „Новоселија“, преко којих се обавља прихрањивање подземних акумулација водом, због чега ће доћи до знатнијег смањења издашности бунара, а тиме и смањење производње воде.

Од почетка радова уведено је редуквано снабдевање потрошача водом.

Испорука воде са изворишта ће се постепено смањивати, тако да ће при завршетку планираних радова 20. и 21. септембра 1997. године бити најкритичније стање у снабдевању града водом.

Како пише у саопштењу Комunalног државног предузећа „Водовод“ које је потписао Милан Пуцар, вршилац дужности директора „Водовода“, северни делови прве висинске зоне од Касарне „Врбас“ имаће воду у времену од седам до 15 часова, док ће јужни централни делови града имати смањен притисак.

Виши делови ове зоне остајаће повремено без воде. Нормално снабдевање ових делова града може се очекивати у послеподневним и ноћним часовима.

Насеља у зони резервоара Старчевица II, у коју спадају Старчевица и општина Челинац имаће воду у касним послеподневним часовима, тачније од око 22 часа уз могућност повремених прекида, зависно од потрошње воде.

Насеља Побрђе, Товрле и део Лауша, који се налазе у зони резервоара Ристин Гај, имаће воду у раним јутарњим и касним послеподневним часовима уз могућност повремених прекида.

Насеља у зони резервоара Паприковац, а то су Петрићевац, Паприковац и остали део Лауша, имаће воду у пријеподневним часовима.

Како је знатно смањено снабдевање града водом у овом периоду, моле се грађани да обезбеде потребне залихе воде и да је што је могуће рационалније троше. По завршетку планираних радова, снабдевање града водом ће се нормализовати у наредна два дана, односно до 23. септембра 1997. године.

Д.Ми.

из матичног уреда

Рођени

Марић Велибор, син Боре и Милице; Бурђевећ Бранка, кћи Нове и Стоје; Кеџман Даријо, син Милоша и Слађане; Момић Душко, син Рушка и Неђељке; Адамовић Момир, син Младена и Драгана; Дејановић Дејана, кћи Дејана и Данијеле; Јошић Милица, кћи Бранка и Бранкице; Девећ Валентина, кћи Илије и Гордана; Вуклишевић Сара, кћи Горана и Зоре; Милаковић Милица, кћи Драгана и Мила-

динке; Кљајић Божо, син Чеде и Радојке; Антонић Марија, кћи Марија и Дијане; Јањанин Немања, син Предрага и Биљане.

Умрли

Граф Никола, рођен 1925. године; Бајић Живко, рођен 1941. године; Бакић Ружа, рођена 1933. године; Мармилић Гизела, рођена 1921. године; Зрнић Милојица, рођен 1962. године.

На градској тржници

Лимун десет динара

Јуче је на градској тржници забележен велик избор свих врста воћа и поврћа а као што је уобичајено за ово доба године, цене су нешто више него у протеклом периоду.

ПОВРЋЕ: Кромпир је коштао динар и по а купус свега један динар по килограму. Цена црвеног лука, паприка и мркве је била између два и по и три и по динара за исту количину.

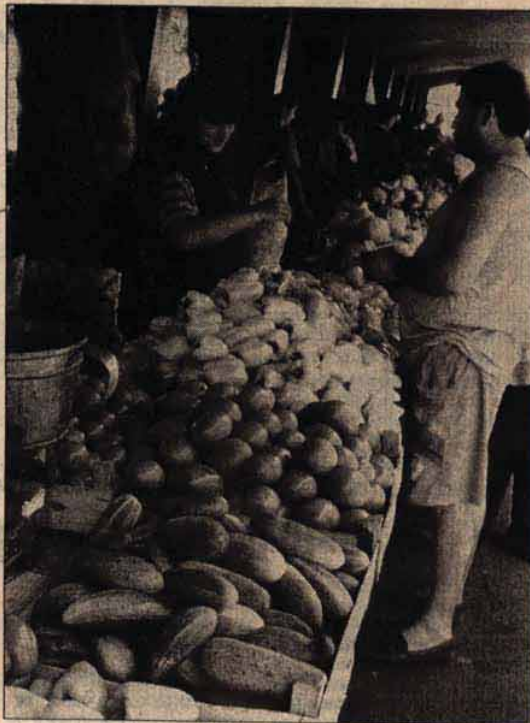
Килограм краставаца и парадајза се могао купити од три до пет динара а килограм карфиола је коштао шест динара.

Као и у протеклом периоду најскупљи је био бели лук и пасуљ а за килограм ових производа требало је платити од десет до четрнаест динара.

ВОЋЕ: Килограм јабука, крушака и црног грожђа је коштао између два и по и три и по динара, а иста количина шљива је била за 50 пара скупља. За бело грожђе је требало издвојити од шест до седам динара по килограму, док су се банане могле купити за пет и по динара.

Цена наранџи и лимуна је износила десет динара, за килограм.

МЛЕКО И МЛЕЧНИ ПРОИЗВОДИ: Цена ових производа је неизмењена у односу на протекли период, па је тако литра и по млека коштала пет динара. Ки-

лограм сира је био од девет до двадесет динара, зависно од квалитета док је за исту количину кајмака требало издвојити

између двадесет пет и тридесет динара.

Јаја су коштала од 50 до 75 пара по комаду.

Са телефона месних заједница: Старчевица

Нови попис становништва

Ових дана у месној заједници Старчевица почео је нови попис становништва, како би се тачно утврдило где ко станује и у каквој материјалној ситуацији.

Према речима Невенке Благојевић, секретара месне заједнице Старчевица, овај попис треба да се заврши до 25. септембра, и онда ће се знати колико има социјално угрожених у овом насељу.

Иницијатива за овај попис становништва дошла је од самих активиста месне заједнице, јер само тако ће се знати колико има оних који немају никакву примана. Пре неко-

лико дана избеглице са овог подручја, добиле су помоћ од Црвеног крста која се састојала од брашна, граха и уља - рекла је Невенка Благојевић.

У месној заједници Старчевица је отворена јавна кухиња, која је смештена у просторијама Бачког дома. Како избеглице, тако и лица старија од 65 година имају право на бесплатан оброк. Сем тога, у јавном склоништу се дели хлеб, старијим од 65 и млађим од 14 година. Подела траје сваки дан од 9 до 10 часова.

Услови да се и у јавном склоништу отвори јавна кухиња за сада нема, мада ће се надлежни из месне

заједнице потрудити да то стање поправе. Поделу хране и хлеба финансира Међународни комитет Црвеног крста.

Што се тиче просторија месне заједнице, оне су ових дана сређене. Све је окречено, кров је поправљен, трава је уредно покошена око бараке месне заједнице.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ се побринуло за уређење простора око бараке, да би затим средили и двориште Основне школе „Бранко Радичевић“, која се налази преко пута бараке.

Б.М.

дан - ноћ

Осам кривичних дела

У периоду између четвртка и петка, на подручју које покрива Центар јавне безбедности, пријављено је осам кривичних дела и то пет тежих и две обичне крађе, те једно разбојништво. У Бањој Луци је забележено пет кривичних дела а по једно у Котор Варошу, Лактанима и Челинцу.

Јавни ред и мир је нарушен у пет случајева, три пута злостављањем и два пута нарочито дрским понашањем. Нарушавање јавног реда и мира по два пута се догодило у Кнежеву и Српцу а једно у Лактанима.

У овом периоду десет се девет саобраћајних несрећа, једна са теже а три са лакше повређеним лицима. Остале незгоде су биле са материјалном штетом. Пет саобраћајки се догодило у Бањој Луци, две у Лактанима те по једна у Котор Варошу и Челинцу.

Редовно на свим линијама

Између четвртка и петка, градски, приградски и међуградски саобраћај је функционисао без већих проблема.

Како сазнајемо од дежурног диспечера, на градским линијама није било застоја и сви аутобуси су по реду војне кратали и стизали на своја одређишта.

У истом периоду, аутобуси приградског саобраћаја су по устаљеном реду саобраћали на свим линијама.

Међуградски саобраћај се одвијао без кашњења па су аутобуси из Савезне Републике Југославије и из свих градова Српске, на време стизали на нову аутобуску станицу и остале терминале.

Рођено четрнаест беба

У периоду између четвртка и петка, у Порођилишту Клиничког центра, обављено је дванаест порођа.

Како сазнајемо од дежурне сестре, рођено је четрнаест беба, седам дечака и исто толико девојчица.

Без интервенције

Залослени у Ватрогасној јединици између четвртка и петка нису имали много посла јер на телефонски број 93 нису пристизале дојаве за потребе интервенција.

Како смо сазнали од Боре Рачића, командира смене у Ватрогасној јединици, будући да ватрогасци нису излазили на терен, ангажовали су се на редовним активностима, као што је провера опреме и технике.

Прегледано девет малишана

У Служби хитне помоћи између четвртка и петка прегледано је 112 пацијената, од чега 103 одрасла и девет малишана, а обављене су и две кућне посете за витално најугроженије болеснике.

Према речима дежурног лекара, углавном су долазили пацијенти са уобичајеним хроничним обољењима као што је астма, висок крвни притисак, те болести срца. Лекарску помоћ затражио је и велики број лица са алергијским реакцијама изазваним уједима инсеката. Евидентиран је и извесан број повређених особа.

припремили: Г.К. - Б.Г.

дежурни телефон

12-852

На дежурни телефон грађани се могу јавити и рећи своја запажања, недоумице и потражити одговоре на постављена питања.

В О Д И Ч

АУТОБУСКИ РЕД ВОЖЊЕ - МЕЂУНАРОДНЕ ЛИНИЈЕ

Бања Лука - Црник, уторком и суботом у 13 часова
Бања Лука - Искрбу, недељом у 5 часова и уторком у 9 часова
Бања Лука - Беч, четвртом у 11 часова
Котор Варош - Бања Лука - Беч, недељом у 9 часова
Бања Лука - Лица, недељом у 6 часова
Бања Лука - Мезани, недељом у 6 часова

МЕЂУГРАДСКЕ ЛИНИЈЕ

Бања Лука - Буковар, сваког дана у 7.00 часова
Бања Лука - Крагујевац, свакодневно у 6.00 часова
Бања Лука - Београд, свакодневно у 6.30, 9.30, 12.00, 17.00 и 23.30 часова
Бања Лука - Зренјанин, свакодневно у 22.00 часова
Бања Лука - Суботица, свакодневно у 7.30 и 20.00 часова

Бања Лука - Нови Сад, свакодневно у 13.00 и 22.00 часова
Бања Лука - Галац, свакодневно у 8.15, 10.45, 13.05, 15.30 и 18.30 часова
Бања Лука - Книжево, у 10.30 часова сваки дан осим недеље и у 17.30 часова сваки дан

ПОЛАСЦИ ВОЗОВА

Бања Лука - Нови Град у 4.31, 7.25, 12.39, 15.35 и 20 часова
Бања Лука - Пријedor у 4.31, 7.25, 12.39, 15.35 и 20 часова
Бања Лука - Добој у 4.29, 7.39, 12.19, 15.44 и 20.05 часова

ВАЖНИЈИ ТЕЛЕФОНИ

Општина 12-666
СЈБ 92
Ватрогасци 93
Хитна помоћ 94

Војна полиција 34-745
Болница (стара локација) 33-725
Патриковач 38-111
Аутобуска станица (нова) 45-355
Железничка станица 31-229
Такси станица 15-333
Водовод и канализација 12-316
„Електрокрајина“ 42-555
Центар за обавештавање 35-650
Апотека „Трим мид“ 11-088
Централна апотека 12-804
„Зинџир“ 35-578
Ватеринарска станица 33-113
„Чистоћа“ 34-477
Метеоролошка станица 37-943
„Грађа“ 32-844
„Радско гробље“ 41-861, 47-182
Каблови на телефонима 977
Међународни комитет Црвеног крста: 11-096
Општински Црвени крст 31-085

Регионални Црвени крст 48-471
Комесаријат за избеглице 48-588
Међународни комитет Црвеног крста: 11-096

ХОТЕЛИ

„Босна“ 41-521
„Славија“ 11-806
„Интернационал“ 32-777

БИОСКОП „ПАЛАС“

Велика сала: „Ликас“, амерички биогрфски филм, у 16, 18 и 20 часова.
Мала сала: „Тајне страсти“, амерички порно-филм, у 16.30, 18.30 и 20.30.

НАРОДНО ПОЗРИШТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

„Пигмалион“, комедија у петак 20 часова
„Силе у ваздуху“, комедија у суботу, 20 часова

Завод за енергетику

Стална контрола опреме и уређаја

У саставу Завода за енергетику постоје две лабораторије, покретна и статична, у којима се контролише сва опрема, неопходна за рад у енергетици • Активности ове установе базиране су на сигурности и заштити у плинским, котловским, компресорским и вентилационим системима

Институт заштите и екологије своју делатност највећим делом заснива на заштити и провери уређаја и опреме који се користе у раду. Задатак Завода за енергетику, који ради у оквиру овог Института, а своје активности проводи у две области, електроенергетике и термоенергетике је мерење исправности опреме у енергетици.

Редовни прегледи громобрана

У тој области Завод има две лабораторије, покретну за рад на терену и статичну која се налази у Институту. У њима се контролише сва опрема која се користи у енергетици, од рукавица, чизама, индикатора напона и мотки за уземљење, и то до напона од 70 киловолти.

Ту се прегледа опрема коју користе радници, а уколико се ради о неисправним стварима, повлаче се из употребе. За исправну опрему издају се налепнице или се на њих ставља печат. А сем тога, радимо и атестирање свих нових уређаја који користе напон до 70 киловолти, односно утврђујемо њихову исправност и безбедност у раду - рекао је Сло-

бодан Дамјановић, директор Института заштите и екологије.

У преносној лабораторији обављају се мерења директно на терену, односно у постројењима у којима се ради са великим напорима. Ту се испитује исправност изолационих тепиха који су у просторијама где су високонапонски уређаји, мери се исправност трансформаторских уља и релејних заштита.

Ту су нарочито важна мерења статичког електрицитета, који је присутан највише у дрвеној и нафтној индустрији. Радници који раде на тим местима морају имати посебну врсту опреме и алата, а морају бити и уграђени антистатик подови. У тим просторијама и постројењима не сме да постоји било шта што би проузроковало искру због статичког електрицитета. Слични прегледи и мерења обављају се на местима где су присутне запаљиве и експлозивне материје, као што су рудници, нафтна индустрија и слично - рекао је Дамјановић.

У области електроенергетике прегледају се заштитна и громобранска уземљења. Прегледи се обављају једном годишње, односно периодично као и сва остала мерења. Код громобрана нарочито је значајно што се сада израђују само класични громобрани, док

се они са радиоактивном главом повлаче из употребе. У целој Републици Српској остало је још само око 20 одсто таквих громобрана.

Набавка нових уређаја

Осим ових послова у овој области, морам рећи да се ту обавља још много тога од пројектовања и уградње опреме за уштеду енергије па до мерења напона корака. То је доста широка област и наши стручњаци чине све да та постројења раде са исправном

опремом и уређајима. Тако је и у области термоенергетике где такође постоји лабораторија за рад на терену - истакао је Дамјановић.

Активности Завода највећим делом базиране су на сигурности и заштити у плинским, котловским, компресорским и вентилационим системима. Стручњаци из више области, пројектују и израђују идејна решења тих постројења и обављају додатну санирацију. То су специфични послови јер се ради о радним местима која су веома опасна. Зато је неопходно да у изградњи она буду уграђена у простор где ће бити

безбедни и осигурати радницима да несметано могу да обављају посао.

За мерења у овој области, како каже Дамјановић, Институт има у плану набавку још уређаја и заштиту у плинским, котловским, компресорским и вентилационим системима. Стручњаци из више области, пројектују и израђују идејна решења тих постројења и обављају додатну санирацију. То су специфични послови јер се ради о радним местима која су веома опасна. Зато је неопходно да у изградњи она буду уграђена у простор где ће бити

М.Ш.

Грчки добротворни посетили децу погинулих бораца која су боравила у Грчкој

Малишани нису заборављени

У организацији Црвеног крста Србије и Министарства за образовање и васпитање, од 1. децембра 1995. до 1. јула 1996. године у Агрини у Грчкој је боравило и школовало се 19 деце погинулих бораца са учитељицом Госпавом Маслић. Деца су била смештена код грчких породица и уз то се седам месеци школовала у овом граду.

За то време развило се нераскидиво пријатељство између деце и породица код којих су била сме-

штена, па су малишани поново позвани у Грчку у априлу ове године за велики православни празник Васкрс, где су боравили месец дана.

Прошле седмице је ове малишане посетио Костас Краваритис, представник општине Аргини и Гергија Насупуку, преводилац да би се уверили и саопштили грчким породицама да су деца која су боравила код њих, заиста добро. У организацији дочека пријатеља из

Грчке, много нам је помогао Драго Давидовић, директор „Електропреноса“ и Удружење жена „Дуга“. Овај пријатељски сусрет снимљен је на видео-касети, па ће грчке породице моћи на видео-касети да виде и поздраве и поруке малишана који их нису заборавили. Том приликом гости из Грчке су поделили школски прибор деци за нову школску годину - истиче Госпава Маслић.

Д.В.

Стараградске приче

Април 1941. године

Бањолучани који су рано ујутро 6. априла 1941. године слушали Радио Београд, могли су чути само борбене и патриотске песме. Око пола осам програм је био прекинут. Бањолучани су разлог прекида програма сазнали још исти дан: Београд је био бомбардован.

Сутрадан, 7. априла, пошто су Немци добили податке од пете колоне (фолксдојчера) да се на рампи на Бањолучком пољу 33. пешадијски пук војске Краљевине Југославије укрцава у вагоне и креће у рат (према Нашицама), њихови авиони су их напали.

Десетог априла проглашена је тзв. Независна Држава Хрватска, а већ око 20. априла пред хотелом „Босна“ стао је камион из којег су се искрцале прве усташе, њих око двадесет.

Крајем априла стожерник Виктор Гутић је одржао говор са балкона зграде тадашње Општине Бања Лука, која се налазила преко пута Кастела. (У њој је касније, до земљотреса, када је срушен, био Студентски дом).

Злочинац Гутић је том приликом, између осталог, рекао да ће хрватске власти Србе прво економски уништити, гвозденом металом почистити, тако „да ће друмови зажељети Србаља, али Србаља више неће бити“. То се односило и на Јевреје. Свима је постало јасно да за њих у Бањој Луци више неће бити живота.

Многи Срби и Јевреји су већ првих дана доласка власти НДХ напустили град. Међу њима су били многи угледни грађани, богати трговци, занатлије, чиновници, интелектуалци, једном речју, Бањолучани који су много допринели да се Бања Лука још у предратном периоду развије и стекне свој специфичан градски миље. У граду су остали само они најсиромашнији, а угледне српске породице су се могле пребројати на прсте.

Станове и осталу непокретну имовину Срба и Јевреја, који су напустили град, преузела је организација „Понова“, која их је поделила симпатизерима власти. Сваким даном у граду су издаване разне наредбе које су

грађани под претњом смртне казне морали извршавати. Све те наредбе су се односиле само на Србе и Јевреје. Тако су они морали властима предати радио-апарате, а у свим српским радњама постављени су тзв. комесари. Ти комесари су седели на каси и на крају радног времена купили пазар. Пазар су носили у вилу др Репца, овејаног усташу (вила иза данашње Уметничке галерије). Такође су се Срби, који су становали у центру града, морали иселити из својих станова, јер им није било дозвољено да станују ближе од 500 метара удаљености од усташког стожера.

У Банском двору је била смештена команда немачких дивизија, у згради Банске управе (данашња Скупштина општине) Управа жупаније Сана и Лука (стожер) у Хипотекарну банку немачка фелд-жандармерија, док је Кастел постао јако упориште немачке и усташке солдатске. Завладала је, дакле, страховлада окупаторских власти.

Стеван МАРТИНОВИЋ

Бања Лука априла 1941.

СПОРТ

сознајемо

Наставак такмичења

У суботу ће се у Зворнику одржати Куп Републике Српске у конкуренцији нада у катама и борбама.

Овом манифестацијом после тромесечне паузе настављају се карате надметања у Републици Српској за ову такмичарску сезону.

Судећи по припремном периоду, који су каратисти овог узраста у већини клубова искористили, треба очекивати да ће и-ову смотру обележити квалитет, на који су нас каратисти и навикли.

Данас и сутра полуфинални сусрети Купа
рукометашице

Шампион у Приједору

Приједорска „Мира“, у два меча, дочекује боксит из
Милића, док ће у „Борик“ снаге одмерити Борац и
Младост

Данас и сутра - субота и недеља - на реду су мечеви полуфинала Купа за рукометашице. Већ сутра знаћемо првог финалисту.

С руководством Боксита смо се договорили да две утакмице, због обавеза нашег прака, одиграмо у року од 24 часа! - кажу у Рукометном клубу „Мира“ из Приједора. Први дуел игра се у суботу у 19.00 часова, а реванш већ у недељу, али са почетком у 11.00 часова. Према томе, бољи састав у ова два дуела добија визу за финале.

Приједорчанке се на заносе никакавим илузијама! Иако је Боксит, у односу на прошлу такмичарску годину, знатно променио структуру састава, тим из Милића и даље фигурира као наш најбољи тим па у Приједору желе да шампиону, и то вишеструком, пружи што достојнији отпор. То ће, кажу у „Мирини“, за младе рукометашице овог клуба бити сјајна прилика да стекну још једно, зна-

чајно, толико потребно искуство, а за истинске подвиге има још времена.

Други полуфинални пар су два бањолучка састава, Борац и Младост. Први меч је на распореду данас - субота, а игра се у Спортској дворани „Борик“, са почетком у 19.00 часова.

После дужих, свеобухватних припрема ово ће бити права прилика да сагледамо шта се урадило током минулог периода. О исходу дуела не би овог пута говорили - кажу у ЖРК Борац.

Током лета ни Младост није седела скрштених руку; радило се, припремало, уиграло...

Данашњи двобој само је прво полувреме једног меча у којем нисмо без шанси. Напротив! - поручују из Младости.

Према томе, овог викенда биће лепог, занимљивог, па и узбудљивог рукомета. Захваљујући рукометашицама!

Т. П. Ц.

Куглашке репрезентација РС гостује у Краљеву

Најбољи на провери

Љубитељи куглања у Краљеву имаће прилику да уживају у традиционалном и пријатељском сусрету репрезентација Савезне Републике Југославије и Републике Српске.

Меч ће се одиграти 27. септембра, а организатор овог лепог спортског дружења је Куглашки клуб Ибар и Скупштина општина Краљево. Биће то права прилика за наше најбоље куглаше да виде где су по квалитету у односу на репрезентативце Југославије, којима је ово провера пред Светско првенство које се одржава наредне године у Словенији.

Селектор репрезентације Републике Српске, Милорад Марковић, позвао је дванаест куглаша, а њих шест ће кроз квалификационе борбе, које ће се одржати сутра (субота) на куглани „Борик“, изборити учешће на пријатељској утакмици. Њима ће се придружити: Борђе Паштар и Драган Трукуља, који ће за ову прилику наступити за нашу селекцију. Марковић је за квалификационе борбе позвао следећих 12 куглаша: Давора Калата, Милорада Шушњара, Бориса Новаковића

(чланови Кина), Милорада Џајића, Божу Шурлана, Јовицу Болтића, Николу Јовића (Борац), Драженка Секулића, Драгана Драгићевића, Слава Игњатића (Боксит), Бориса Пековића (Витаминка) и Мирослава Марчету (Рудар-Сантоур).

Д. Пр.

Маринко Шешаћ правилно регистрован за
Прњаворчане

Љубић у праву

ПРЊАВОР, 19. септембра - Жалбе Диониса и Лијевча на наступ фудбалера Љубића Маринка Шешаћа су одбијене, а утакмице су регистроване постигнутим резултатима!

Према тумачењу Комисије за регистрацију Подручног фудбалског савеза Шешаћ је правилно регистрован и право да наступи за прњаворског лигаша стекао је 1. августа. Регистрација је поставила правоснажна 21. августа, јер

до тог рока нико није оспорио његов долазак у Љубић.

У руководству Љубића нису се много узбуђивали због жалби Диониса и Лијевча, али им смета некоректно понашање „треће стране“, у овом случају Крила Крајине. Према речима Драгана Анчића, секретара прњаворског друголигаши, све је закувао Јоцо Јунгић, председник Крила Крајине, који је „ко зна из којих разлога покушао да науди екипи Љубића“.

Б. Р.

Стонотенисери отпутовали на свој први овогодишњи „про-тур“

„Плави“ без тренера!?

Домаћин седмог овогодишњег „про-тура“ јапански град Чуба од 20. до 23. септембра, а осмог Жухаја од 25. до 28. септембра • Прво учешће наших стонотенисера • Савезни селектор Миливоје Каракашевић није отпутовао због недостатка новца

Три „плава“ стонотениска репрезентативца: Илија Лупулеску, Слободан Грујић и Александар Каракашевић учествоваће на седмом и осмом овогодишњем „про-туру“, који ће се од 20. до 23. односно од 25. до 28. септембра одржати у Јапану и Кини.

На свом првом овогодишњем „про-туру“ наше играче неће пратити савезни селектор Миливоје Каракашевић, а разлог је недостатак новца у каси СТСЈ.

Непосредно пре поласка из Београда, два играча заједно са селектором Каракашевићем и директором репрезентације Душаном Османгићем, одржали су конференцију за новинаре.

Због недостатка новца били смо у ситуацији да бирамо да ли да у Јапан и Кину пошаљемо тренера, или једног играча, више и одлучили смо се за играча - рекао је Османгић који је и директор југословенског „про-тура“.

Ово је последњи воз да наши играчи стартују на „про-тур“ турнирима и да скупљају бодове, који би им кроз две године на Светском првенству у Београду омогућили добре стартне позиције и могућности остваривања доброг пласмана.

Савезни селектор Миливоје Каракашевић који и прошле године, због недостатка новца, није путовао на финални „про-тур“, такође се сложио са неопходношћу учествовања наших играча на овим такмичењима.

Ово је практично почетак ме-

ђународне сезоне за наше играче и добро је да смо бар за њих успели да нађемо средства, јер да би напредовали морају да играју са најбољима - рекао је Каракашевић и додао: - Овог пута ће играчи сами морати да воде рачуна о свему, а како ствари стоје, мораће да се навикавају на то.

И селектор и директор репрезентације се слажу да је за наше играче финални турнир, који ће се од 18. до 21. децембра ове године одржати у Хонгконгу, највероват-

чекује од дубла Грујић-Каракашевић, који је прошлогодишњи финале „про-тура“ (Јапан и Кина) - каже најмлађи репрезентативац Александар Каракашевић. - Свама су нам мале шансе у појединачној конкуренцији, али мислим да Боба (Слободан Грујић) и ја имамо добре шансе у дублу, јер смо пре недељу дана против Словака у

Европској лиги показали да смо у првој форми.

Наша троцлана експедиција ће одмах по завршетку турнира у Чуби, кренути пут кинеског града Жухаја у коме ће од 25. до 28. септембра учествовати на Међународном првенству Кине. Уз солидне резултате на ова два турнира и добрим пласманима на још једном „туру“ заједно са југословенским (од 13. до 16. новембра у београдској хали „Пионир“) наши дублови би могли да се нађу и на завршном турниру у Хонгконгу. Иначе, наградни фонд првог је 40.000 долара, док ће најбољи учесници другог поделити суму од 60.000 зелених новчаница.

Без тренера: Лупулеску, Грујић и Каракашевић

није недостижан, због чињенице да на претходних шест нисмо учествовали. Шансу би, према њима, могли да имају само дублови, који су се показали прошле године у „про-туру“ и за које бодовни минус није ненадокнадив.

Још сам у фази припрема и зато не очекујем неки посебан резултат у појединачној конкуренцији, али очекујем добар пласман и дублу са Џонијем Хуангом - рекао је Илија Лупулеску који је са овим канадским играчем кинеског порекла ушао међу шеснаест најбољих дублова на прошлом Првенству света у Манчестеру.

На „про-туру“ и свим наредним до краја године, највише се

Фудбал

Јандрић отписао госте из Шамца

Борац игра против Борца. Бањолучки наравно против оног шамачког. У досадашња два сусрета на Градском стадиону Борац је био немилосрдан, забележио је две победе. На прволигашкој премијери поклекао је Полет (5:0), да би потом поклекао и званични шампион Рудар из Угљевика (4:2).

- Биће трећа срећа, биће и трећа победа - каже Оливер Јандрић, везиста Борца. На градском стадиону нико неће од гостију, освојити ни бода. Ако је судити по оптимистичком расположењу Оливера Јандрића, онда шамачки прволигаш нема шта да тражи и на гостовању у Бањој Луци.

- Ценим госте из Шамца, али бодови су нам преко потребни. Ни о чему другоме, да

будем искрен, не размишљамо осим о нашем тријумфу - оптимиста је Јандрић.

У Борцу по старом обичају, силни проблеми. Тренер Вукша ни овог пута неће моћи да рачуна на све играче. Због

парови

Данас (субота) су на програму утакмице 7. кола првенства Републике Српске, а са стају се: ТРЕБИЊЕ: Леотар - Гласинац, БИЈЕЉИНА: Радник - Слога(Т), ЗВОРНИК: Дрина - Жељезничар, БАЊА ЛУКА: Борац - Борац (Ш), МИЛИТИ: Боксит - Слобода, ГРАДИШКА: Козара - Омладинец АПБ, ДОБОЈ: Слога - Рудар Приједор, ПАЛЕ: Сарајево - Рудар (У), БРОД: Полет - Младост.

Сви мечеви почињу у 15.30 часова.

Шанса младима

ШАМАЦ, 19. септембра - Према досадашњим приказаним играма и броју освојених бодова првенствени сусрет између именака у Бањој Луци заслужује епитет дербија. Шамачки тим још није осетио горчину пораза, али истини за вољу играо је у стандардном саставу. У Бањој Луци, најжалост неколицина првотимаца неће моћи наступити због парних картона, повреда и болести, па стручни штаб Шамчана са забринутости дочекује гостовање фаворизованом домаћину. Сигурно

је да ће из тима изостати Петар Костадиновић, а још петорица су још под упитником. Ипак, нико и не помисли на предају. Наступиће млади који су у потпуности обавили припреме и до сада нису имали прилике да заиграју. Најближи првом саставу су: Евђенић, Пупчевић, Богдановић, Станковић, Игњић и Мијанић. Сваки од њих жељно очекује своју шансу да заигра и добром игром обезбеди стандардно место у тиму. Увек је напелше било играти на Градском стадиону у Бањој Луци, па фудбалери Борца с нестрпљењем очекују утакмицу с Борцем. У овом сусрету немају шта да изгубе, једино добром игром могу потврдити заслужен висок пласман на табели.

Љ.Ч.

Борац чека Борца

Оптимиста: Оливер Јандрић

повреда ван строја су Јагодић, Стрика и П. Трнић, док Вујановић има два жута картона, али може да бира хоће ли одмарати у суботу или у наредном мечу када Бањолучани гостују у Српском Сарајеву.

- Кога нема без њега се и може и мора. И без њих ћемо освојити бодове са којима ћемо „скочити“ за неколико места на табели - каже Јандрић.

Ж.Т.

Добојска Слога дочекује екипу Ругара из Приједора Победа као императив

ДОБОЈ, 19. септембра - Фудбалери добојске Слоге су на сва четири гостовања доживели поразе, а један једини бод освојили су на свом терену против Сарајева (3:3). Хоће ли у другом наступу пред својим навијачима остварити прву победу?

- Рудар из Приједора је наш стари ривал, веома неугодан противник, али ми немамо избора - каже шеф стручног штаба Слоге Бранислав Петричевић. Морамо да идемо на победу која нам је неопходна како би се вратили у игру и стекли самопоуздање. Оптимизам подређава чињеница да су сви играчи спремни за овај

окршај и распложени за игру. Први пут ове јесени наступили смо комплетни, јер нема повређених ни „пожутелих“ фудбалера. Уз то, у екипу се после дуже паузе враћа Владо Шувак, искусан и квалитетан играч, који ће, надам се, доста помоћи младом саставу да дође до изражаја. Очекујем и помоћ наших верних навијача, која у овако значајним сусретима никад није изостала.

У овом тренутку меч са Рударом је за Слогу од пресудног значаја, у неку руку је бити или не бити. Победа доноси трачак наде у боље сутра, а пораз пут у амбис.

Сл.П.

Гласинац гостује у Требињу

Лидер на тешком испиту

СОКОЛАЦ, 19. септембра - Соколачки „плаво-црвени“ након петог кола заузели су позицију лидера на табели и тако показали да ће у овом првенству играти значајну улогу. То се могло и очекивати, јер и у претходна два првенства Гласинац био међу водећим екипама.

Гостовање у Требињу за соколачке фудбалере свакако је једно од најтежих у јесењем делу првенства. Леотар ће настојати да се искупи за висок пораз у Трну у прошлом колу, а с друге стране Соколачки имају намеру да остану на челу табеле.

- Путујемо у Требиње са жељом да се вратимо непоразени и настајемо серију успешних игара, каже Душан Ковачевић, шеф стручног штаба Гласинца.

Што се тиче састава тима нема много дилема. Ковачевић ће се, без сумње, држати правила да тим који добро игра не треба мењати. Ипак, у прошлом колу „везиста“ Жељко Носовић добио је други жут картон, па је неизвесно да ли ће паузирати против Леотара или рогатичке Младости.

Након тешке повреде опоравио се Алекса Марин, тако да ће Ковачевић моћи да рачуна у Требињу и на овог искусног нападача.

Б.Г.

Општинска лига Угљевик

Тандем на челу

БИЈЕЉИНА, 19. септембра - У сусретима другог кола Општинске лиге Угљевика постигнута су ова резултати: Доња Трнава: Партизан - Борац 3:1, Кореташки Јединство - Партизан (ДБ) 2:0, Мезграда: Хајдук - Мајевица 4:2, Коренити: Гранунар - Прибој 0:4, Бабутово Село: Младост - Будућност 3:2.

Пласман: Партизан (ДБ) и Прибој по 6 бодова, Будућност, Јединство, Хајдук, Мајевица, Борац и Младост по три бода итд. М.Ј.

Угљевичани путују „на ноге“ Сарајеву

Лекар саставља ТИМ

УГЉЕВИК, 19. септембра - Дугом списку повређених играча Рудара придружио се након утакмице Суперкупа са Слогом из Трна и центарфор Драгиша Пасторковић. ТО је додатна отежавајућа околност за тренера Зорана Јагодића, јер на списку повређених фудбалера већ има Горана Петровића, Бошка Стевановића, Тешу Лазаревића и Радивоја Секанића. Против Сарајева у екипи неће бити ни пожутелог Микице Вићановића, па није тешко претпоставити на каквим се мукама пред овај сусрет налази стручно војство Угљевичана.

- У протеклих пет кола ни за једну утакмицу нисам био у ситуацији да на терен пошаљем најбољу једанаесторицу. Ни против Сарајева не могу рачунати на услуге неколико стандардних првотимаца, али из ове коже се не може, констатује тренер Угљевичана Зоран Јагодић. Са „бордо“ тимом до сада смо се састајали четири пута и увек су то биле тешке и тврде утакмице са мало голова. Очекујем да ће тако бити и сада. У стартној једанаесторици наћи ће се Давор Стевановић, а шансу ће добити и придошлица из Лука из Воћњака код Лознице Марковић који је голем дебитовао против Слоге.

Сарајево је јака екипа, истичу у тaborу Угљевичана. Сигурно је да су доста добили доласком искусног стратега Србољуба Маркушевића на чело стручног штаба, али у Пале не путују са у напред истакнутом белом заставицом. Сигурно је да добра игра у Трну и нерешен резултат са Слогом (2:2) у првој утакмици за Суперкуп уноси дозу оптимизма, јер то показује да Угљевичани нису „заборавили“ како се игра у гостима, с обзиром на то да у овом првенству још нису донели ниједан бод са гостовања.

Т.Н.

Јуриш на бод!

ПРИЈЕДОР, 19. септембра - Иако приједорске „рударе“ у сусрету са добојском Слогом чека тежак испит фудбалери приједорског прволигаша не одлазе на то гостовање са „белом заставицом“. Оба клуба лоше стоје на табели, Слога је последња са само један, а Рудар Приједор је на шеснаестом месту са пет бодова, састави ће ићи на победу! Дакле, и једном и другом клубу „гори под ногама“, па ће зато у овом сусрету ићи на све или ништа.

Слога је у предности због домаћег терена и навичаја, али је Рудар Приједор, тренутно, у бољој форми. Велики стимуланс за „рударе“ је победа од 1:0 против Козаре. - Свесни смо тежине гостовања у Добоју, али нема нам друге него да наши фудбалери заиграју као

против Козаре, ако не и боље. Свих 90 минута мораће се лавовски борити за победу, а не бисмо били разочарани ни нерешеним резултатом. Против Слоге имаћемо комплетан састав, који може направити подвиг, а то би значило бег са зачеља првенствене табеле - каже Младен Пархамов, нови шеф стручног штаба Рудар Приједора, који је успешно дебитовао против Козаре.

Иначе, Пархамов је дугогодишњи фудбалер и некад капитен Рудара и један од тренера Рудар Приједора. Дужност шефа стручног штаба обавља у одсуству болесног Николе Бевандића, а хоће ли остати на тој функцији на дуже време остаје да се види.

Л.Р.

Фудбал

Козара жели победу у мечу са Омладином АПБ

Са вашара на стадион

ГРАДИШКА, 19. септембра - После кише долази сунце. Такву прогнозу имају и фудбалери Козаре који после два узастопна пораза желе данас да их огреје сунце и да уз помоћ својих верних навијача победе „захуктали“ Омладинац АПБ из Бања Луке. Козара је после три кола препустила водећу позицију, а распоред који иде напред Градишчанима у наредних шест кола када код куће поред Омладице АПБ дочекује у заосталом мечу Рудар (Угљевић) те Борац (Ш) и Слогу (Т), а гостују у Новом Граду и Лукавици објективно отвара могућност прволигашу да поново заседне на врх и пре-

узме вођство на табели.

Омладинац није ништа посебно. Код куће игра маестрално а на страни има други, спорији ритам. Ми ћемо играти своју игру. Напашћемо од почетка и надам се да ћемо забележити четврту овогодишњу победу, истиче центарфор Козаре Роберт Зрилић.

Градишчани се највише плаше Предрага Дивљака. Сигурно да ће при стрељац лиге имати стриктног чувара.

Ту ће одлуку донети наш шеф. Међутим, наша колективна игра са доста трчања и обавеза неутралисаће њихове нападачи. Уколико максимално одбранимо свих 90 минута а ја верујем да

хоћемо јер играмо комплетни биће бодова и весеља - сматра Зрилић.

Од Роберта Зрилића очекују се голови. Зато је његова улога веома деликатна.

Волио бих да својим Бањолучанима дам гол. Градишка публика ме је прихватила и ја се трудим да оправдам њене жеље и надања вели Зрилић.

Утакмица Козара - Омладинац АПБ сигурно је, напунити трибине јер се у непосредној близини градског стадиона одржава велики јесењи вашар „Градишка јесен 97“. Фудбал и вашар данас ће бити једно.

З.В.

Без беле заставе

„Банкари“ путују у Градишку с јасном намером - оверити, бар једним бодом, прошлосуботњу победу над милићким Бокситом. Сви у клубу су свесни да је Козара квалитетан тим и да ће бити тешко с реномираним противником, али верују да се из Градишке могу вратити непоражени.

Козара је тим, који је до прошлог кола била лидер на табели. Тај податак указује да Градишчани имају квалитетан тим, за поштовање који може свакога да победи. Свесни смо да ће бити тешко, поготово што се игра пред њиховом публиком, али не путијемо на ноге домаћину с истакнутом белом заставом. Козара је тим који дозвољава отворену игру, баш као и ми и стога очекујем једну праву

првенствену утакмицу, прса у прса, па ко буде бољи нека победи - рекао је Јосип Пелц, тренер Омладице АПБ.

Омладинац неће наступити у најачем саставу јер има кажњених и повређених играча. На терен у Градишки сигурно неће истрчати бек Драшко Жарић, који је у дуелу с Бокситом био искључен.

Поред Жарића, који је под суспензијом на повреде се жале Станивуковић и Варница. Њих су двојица под великим знаком питања јер повреде које имају нису нимало безазлене. Иако ћемо наступити ослабљени, верујем да можемо остварити повољан резултат. Кад то кажем, мислим да би и бод био успех - рекао је на крају Јосип Пелц. С.Б.

Фудбалски Куп на подручју ФС ПОР Добој

Изненађење у Црквини

ДОБОЈ, 19. септембра - Одирао је треће коло Купа у оквиру Фудбалског савеза посавско-озренског региона Добој у коме су наступили и другоглигаш.

Дерби је одигран у Руданци где је домаћи Рудар из Станара поглотом Видовића у 72. минути савладао екипу добојског Жељезничара са 1:0.

Гости су имали прилику да изједначе резултат у 84. минути, али је шут са беле тачке Душка Копића одбранио Нунић. Прошле недеље Рудар и Жељезничар су у Руданци у првенственом сусрету играли нерешено 2:2.

Највеће изненађење догодило се у Црквини, где је другоглигаш Јединство поражен од Братства из Срница, члана „В“ групе Зонске лиге ФС ПОР Добој са 0:1. Узбудљиво је било и у Камужу где је игран озренски дерби, окршај другоглигаша Озрена из Петрова и Озренских соколова из Бољанића.

Славили су Петровљани који су головима Слободана Катанића, свог најбољег стрелца, у 35,56. и 69. минути победили са 3:2. Голова за Озренске соколове пос-

тигли су Мишић у 56. и Николић у 74. минути.

Остали резултати: Велика Сочаница: Слобода - Текстилац (Дервента) 0:1, Милошевац: Посавина - Младост (Ботајица) 1:0, Модрича: Модрича - Скугрић (Скугрић) 4:1, Крепшић: Обилић - Црвена звијезда (Обудовац) 0:3, Горња Слатина: Будућност - Хајдук (Баткуша) 1:3. Утакмица: Далеконвод (Руданка) - Хајдук (Кожухе) одиграће се у уторак 23. септембра.

У понедељак 22. септембра обавиће се извлачење за четврто коло које је на програму у среду 24. септембра.

Сл. П.

На подручју ФС ПОР Добој

Стартују јуниори

СРПСКИ БРОД, 19. септембар - Јуниорско првенство на подручју Фудбалског савеза посавско-озренске регије одржаће се 28. септембра. Играће се турнирски по групама. На првенству могу наступити играчи рођени 1981, 1982. и млађи а уз пioniрске екипе прволигашких клубова са регије, учествују екипе из свих 37 такмичарских клубова Треће лиге.

Р. М.

другоглигашки викенд

Друга лига - група Бања Лука

Четврто коло: ТЕСЛИЋ: Теслић - БСК, ПЕТРОВО: Озар - Челинац 94, КОТОР ВАРОШ: Младост - „Голубић“ - Минерал, ДОБОЈ: Жељезничар - Требава, КНЕЖЕВО: Прогрес - Омладинац (субота 15.30), ЛАКТАШИ: Лакташи - Рудар, БАЊА ЛУКА: Напријед - Младост (3) (недеља 15.30).

Друга лига - група Приједор

Четврто коло: МИЛОШЕВАЦ: Посавина - Дионис (субота 15.30), НОВА ТОПОЛА: Лјевче - Крипа Крајине, КОЗАРСКА ДУБИЦА: Борац - Модрича, СРБАЦ: Слога - Љубић, ОМАРСКА: Омарска - Озарски соколови, ЖЕРАВИЦА: Јединство - Текстилац, ГОРЊИ ПОДГРАДЦИ: Слога - Гомјеница (недеља 15.30).

Друга лига - група Бијељина

Четврто коло: КРАВИЦА: Полет - Напредак, ДВОРОВИ: Пролетер - Ледњаци ГДС, ШЕКОВИЋИ: ОФК Шековићи - Братство, ЛОПАРЕ: Мајевица - Јединство (Ц), ОБУДОВАЦ: Црвена звијезда - Јединство (Б), АМАЉИЈЕ: Дрина - Подриње, ВЛАСЕНИЦА: Власеница - Слога (недеља 15.30).

Друга лига - група Српско Сарајево

Пето коло: НЕВЕСИЊЕ: Вележ - Фамос, ЧАЈНИЧЕ: Стакорина - Калиновић, ГАЦКО: Младост - Романија, СРБИЈЕ: Сутјеска - Рудо, ХАН ПИЈЕСАК: Хан Пијесак - Херцеговац, ИЛИЦА: Касиндо - Жељезница, СРПСКО САРАЈЕВО: Славија - Алат, слободна је Дрина (Т), (недеља 15.30).

Радник дочекује побједника Купа, Слогу из Трна

Балу муче препоне

БИЈЕЉИНА, 19. септембра - Након два узастопна гостовања бијељински „плави“ дочекују пред својим навијачима победника овогодишњег Купа РС и финалисту доигравања за шампионску титулу екипу Слоге из Трна. Уз сав поштовање према тиму који иза себе има такве резултате, у тaborу Радника очекују нову победу и три бода са којима би се учврстили међу водећим екипама на табели.

Ценимо екипу Слоге не само због резултата које је постигла у првом делу ове године, већ и због игра које пружа у текућем шампионату. Но, наша је обавеза да на свакој утакмици играмо на победу. Нећемо правити изузетак ни када је у питању одмеравање снага са Трњанима, истиче Живорад Миражић, шеф стручног штаба Радника.

Победничке амбиције не ремети ни неизвесност наступа капитена и најбољег стрелца Николе Бале који се жали на јаке болове у пределу препона. За најбољи састав неће конкурисати ни Душко Млађеновић који је обновио повреду мишића и недовољно спремни нападач Жико Којић који је због „истерија правде“ био одсутан из такмичарског погона десетак дана. Сви остали првотимци спремни су на напоре које доноси борбе за првенствене бодове.

Може звучати чудно, али је истинито, тек, пролетошњи бродом Пантера (садашњег Радника) у две утакмице Купа РС са Слогом (1:3 у Бијељини и 0:8 у Трну) допринео је да се у бијељинском клубу крене новим стазама и стигне до садашњих

Игра све боље: Данијел Пејић (Радник)

позиција у врху фудбалске пирамиде Републике Српске.

Не желимо да враћамо никакве дугове. Овој утакмици прилазимо као и свакој другој. Желимо само победу, категоричан је Живорад Миражић, тренер Радника.

Т.Н.

Остати непоражен

После, само, нерешеног резултата у првом мечу Суперкупа наше државе против Рудара из Угљевика, Трњани се окрећу обавезама у првенству. Чета Славка Курице је данас (субота) одмерити снаге са Радником у Бијељини. Гостовање пада у незгодан час, али из ове коже се не може.

- Домаћин где у сваком случају

фаворит! Реч је о једном изузетно квалитетном ривалу. Тим из Бијељине спада у ред најбољих у Републици Српској. Наша жеља је да на овом гостовању останемо непоражени. Борићемо се да остваримо повољан резултат и надам се да ћемо у томе успети - рече су Славка Курице, тренера трнског прволигаша.

Слога као да не може без малера. Освајач Купа неће у Бијељини бити комплетан. Трњани ће наступити без два стандардна првотимца Драшка Турудије и Николе Калаба.

Турудија је повређен, а Калаба мора да паузира због два жута картона. То је додатни проблем, али нема остаје да се покушамо изборити за бод у Бијељини - рекао је Славко Курица.

С. М.

Брођани дочекују Рогатичане

Полет на поправном

СРПСКИ БРОД, 19. септембра - Након серије лоших игара и три висока пораза на гостовању екипе бродског прволигаша остаје да се искупије на свом стадиону против Младости где су у досадашњим колима освојили свега четири бода.

У четвртак је генерална проба у пријатељском мечу против зонског лигаша Слободе из Винске послужила стручној штабу да у суботу изведе најспремнију једанаесторицу. У тим се враћају Демонић и Калабић након одрађених парних јавних опомена, а највероватније биће спреман и повређени Видић, тако да ће Полет наступити у комплетном саставу.

Р. М.

Кошарка

Подручна квалификациона лига

Последње коло

Данас и сутра (субота и недеља) на распореду су сусрети последњег, 10. кола подручне квалификационе лиге за кошаркашке одборе Бања Лука и Добој.

Извесно је да ће у „мајсторици“ за попуну елитног друштва играти екипа Орлова Центрекс из групе „А“ и Уна из групе „Б“, без обзира на резултате мечева у последњој рунди. И остали учесници Подручне лиге мање-више су избориле другоглашки статус (по четири из сваке групе), а једино у „ваздуху висе“ статус Лакташа, јер они морају сачекати исход „мајсторице“ и уколико се екипа из Дубице пласира у Прву лигу, тада би и они постали другоглаши.

У Групи „А“ састају се: Бања Лука; Орлови Центрекс - Брод (субота, 19 часова, дворана

„Обилићево“, судије: Дојчиновић и Вишекруна, Бања Лука); Градишка: Стандард - Добој (субота, 16,00, дворана СШЦ, судије: Ђендић и Хрват, Бања Лука). Меч Невен - Теслић је регистрован службеним резултатом 2:0, а као што је познато због одустајања Теслићана од такмичења.

У групи „Б“ на распореду су следећи мечеви: Бања Лука: Нектар - Младост (МГ) (субота, 11.30 игралиште војног комплекса у „Борику“, судије: Адамовић и Поповић, Бања Лука); Козарска Дубица: Уна - Укрин (недеља, 15.00, Спортска дворана у Дубици, судије: Ђазић и Марковић, Бања Лука); Мраковица и Лакташи су нешто раније одиграли свој сусрет 10. кола а Приједорчани су славили победу резултатом 107:84. Д.Г.

Кошаркашки клуб Младост добио вредну пошљаку спортске опреме

Госпођа Баркер (трећа с лева у доњем реду) са кошаркашима Младости

Дарови из Северне Каролине

МРКОЊИЋ ГРАД, 19. септембра - Четвртак, 18. септембар биће у Мркоњић Граду упућен као дан радости у кошаркашким спорту. На игралишту код Основне школе „Петар Кочић“, уз малу свечаност, госпођа Пеги Баркер уручила је мркоњићким кошаркашима спортску опрему вредну 12.000 америчких долара.

Опрема је стигла из Северне Каролине, завичаја госпође Пеги, где се уједно налази и седиште Америчке интернационалне хуманитарне организације „Самаријани“. Осим ове организације и две опреме обезбедио је и клуб „Шарлот хорнетс“, у којем игра и прослављени кошаркашки ас Владе Дивац.

Према речима госпође Пеги, боравећи службено на просториима Републике Српске приметила је доста младих који желе да се баве кошаркашким спортом, али немају спортску опрему. Упознала се са деценима код Основне школе „Петар Кочић“ у Мркоњић Граду и

обежала им помоћ која је већ стигла: патике, дресови, лопте, тернерке, штопернице...

Мркоњићки кошаркашки клуб Младост дугује велику захвалност госпођи Пеги Џеј Баркер, која је уложила доста труда да опрема стигне до мркоњићких спортиста. Она је, иначе, била и супервизор тек завршеним изборима. Кошаркашки клуб Младост има 4 селекције, а сениори се такмиче у Подручној лиги. По потреби, организује се и школа кошарке, а клуб организује турнир „Меморијал Зоран Егић“.

Текст и снимак: Лазо СТУПАР

у пролазу

Слободан Симовић, тренер Телеком баскет Бона, вицешампиона Немачке

Доказивање на евро-сцени!

Дуго година сам радио у нашој кошарци и сада желим да се окушам у европским кошаркашким токовима - каже Слободан Симовић

Дугогодишњи кошаркашки тренер Слободан Симовић од летос је члан Стручног штаба немачког вицешампиона Телекома из Бона. Ових дана срели смо га у Бањој Луци, како он сам каже „у пролазу“, јер је сређивао формалности како би добио дозволу за рад у једној од најбогатијих земаља Европе и света.

Иако је немачко првенство већ почело и одигра-на три кола, морам да завршим све формалности око добијања радне визе тако да ћу се екипи придружити са малим закашањем. Но, то неће бити утицати на тим јер сам, у улози првог тренера, док је шеф Стручног штаба Бруно Соча, иначе хрватски стручњак - објашњава долазак у Бању Луку Слободан Симовић. Растанак са Бањом Луком био је тежак. Међутим...

Међутим?

Тренер сам још од 1979. године а професионалац од 1985. Радио сам у многим нашим клубовима почев од сарајевске Босне па до Борца и сада је крајње време да се окушам и у иностранству. Уколико хоћу да будем у току са европским кошаркашким

Савез

Био сам много ангажован у Кошаркашким савезу Републике Српске. Наравно, сада нећу моћи толико да радим, али ћу и даље нашој кошарци остати на услузи. Када год ме позову и када будем могао, боље речено, колико ми обавезе буду дозвољавале, радо ћу доћи на неку репрезентативну или утакмицу значајнијег карактера - каже Симовић, иначе председник Стручног савета КС РС и досадашњи селектор наше репрезентације.

трендовима, ова година је била „последњи воз“ за одлазак у иностранство. Са тим амбицијама сам и отишао у Немачку.

Како сте прихваћени у новој средини?

Извесно! Нема никаквих сентименталности јер је професионализам на првом месту. Поменућу само неке играче из најбоље поставе Телеком баскет Бона како је пуно име клуба: Рик Тејлор Американац који игра на месту плејмејкера, Синиша Келечев, центар Хрватске репрезентације, Дражен Томић, члан немачке националне селекције чији су родитељи пореклом из Завидовића, Гинтер Бенка, некадашњи центар Немачке... Значи да постоји изврстан

Прњаворски атлетичари данас наступају у Београду и Новом Саду

Јуриш на два рекорда

ПРЊАВОР, 19. септембра - На последњем такмичењу овогodiшњег циклуса „Велике награде Југославије“, које се сутра (субота) одржава на стадиону Партизана у Београду, наступаће и прњаворске атлетичарке Драгана Дујаковић и Мирјана Калајић. Оне су пре десетак дана у Суботици освојиле 4. и 5. место у трци на 3.000 метара. Прњаворске такмичарке јуришаће на републички рекорд у овој дисциплини (10,00,53), који држи Мирјана Калајић.

Овог викенда наступаће још једно веће афирмисано прњаворско атлетско име. На међународном маратону у Новом Саду трчаће и Жељко Петровић, који ће, такође, настојати да поправи властити и републички рекорд, који би га још више приближио норми за наступ на Олимпијским играма 2.000 године у Сиднеју.

Б. Р.

Рукометни турнир „Септембар - 97“

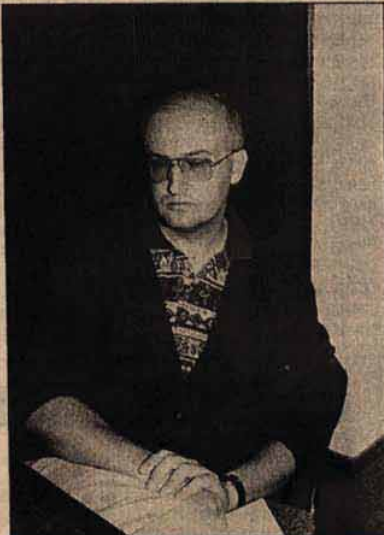
Квартет на смотри

Козарска Дубица, 19. септембар - У оквиру манифестације „Септембарски дани“ која се одржава поводом дана одбране града од хрватске агресије, у спортској дворани ће се у суботу одиграти једнодневни рукометни турнир. На турниру ће учествовати четири екипе и то: Борца (Бања Лука), Слога (Добој),

Пролекс (Котор Варош) и домаћа екипа Аутопревоза. Генерални покровитељ турнира је Спортско друштво Козара из Гетегорја (Шведска).

На турниру учествују само четири екипе, јер се одустало од првобитне замисли да се на турнир позову и екипе из Југославије и Македоније.

В.Л.

У Немачкој је професионализам на првом месту: Слободан Симовић

играчки кадар с којим треба да се ради. Мене су играчи добро упознали, јер сам са њима био на винским припремама, које су обављене у познатом словеначком спортском центру на Рогли.

Првенство Немачке је почело а Телеком са пласирао и у Куп „Радиовоја Кораћа“. Какве су амбиције?

Више пахње ће се посвећивати мечевима Купа Кораћа, мада је важно што боље бити пласиран и на табели националног првенства.

Имамо јак тим, али је у европском еминентном такмичењу Телеком у групи са Дижоном и Малагом, квалитетним представницима француске и шпанске кошарке. Биће тешко, али се надам успеху - рекао је на крају Симовић. У иностранство сам и отишао да бих се доказао на међународној сцени. Д.Г.

Спортске игре „Маглић 97“ у Србију

У вођству војници

СРБИЈЕ, 19. септембра - Једанаестог дана одржавања спортских игара „Маглић 97.“ одиграно је 3. коло у малом фудбалу. Екипа В. П. 7141 савладала је тим Специјалне јединице полиције резултатом 11:1, док је репрезентација ШИК „Маглића“ поражена од екипе бутика Ивана резултатом 6:0.

Екипа Пограничне полиције у овом колу била је слободна.

После сусрета 3. кола на првом месту је екипа В. П. 7141, а Ивано на другом месту. На трећем и четвртм су репрезентација „Маглића“ и Погранична полиција, а на петом екипа Специјалне јединице полиције.

Спортским играма „Маглић 97“, којима су поред такмичења у малом фудбалу, обухваћена и надметање у бацању кугле, навлачењу конопца и у шаху, свакодневно присуствује више стотина љубитеља спорта. Н.Р.

спортски меридијани • спортски меридијани

Прво коло Купа купова

Прве утакмице првог кола Купа победника купова

"Клинци" за повољан резултат

Жерминал Екерен - Црвена звезда 3:2 (1:0)

Стрелци: Ковач у 17, Хофманс у 58. и Генгуден у 70. минуту за Екерен, а Огњеновић у 60. и Станковић у 63. минуту за Црвену звезду, судија: Атанас Узунов (Бугарска) 7, стадион: „Валтвиг парк“, гледалаца: 5000, жути картони: Карајанис, Генгуден (Екерен), Бјеговић, Огњеновић (Црвена звезда).

ЕКЕРЕН: Монс 7, Секе 6, Дешампс 7, Ван Дерле 6, Ковач 6, (Мури од 72. минуте -), Ван Стратен 7, Карајанис 6, Ван Денгуден 6, Ван Анкерен 6 (Радзински од 65. минуте -), Хофманс 7 (Милошевић од 80. минуте -), Генгуден 7. ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Јеврић 7, Живковић 6, Бјеговић 6, Његуш 7, Мариновић 7, Буљевичевић 6, Шкорић 6 (Илић од 88. минуте -), Бошковић 7, Јовичић 6, Станковић 6, Огњеновић 7.

Игрч утакмице: Гентер Хофманс (Екерен) 7.

Фудбалери Црвене звезде су остварили повољан резултат пред релативно меким утакмицама у Београду. Југословенска екипа је током читаве утакмице имала више лопту у свом поседу, али је одбрана била слабија дво тима. Такође, у фази одбране подбацили су и играчи већног реда који нису пратили фудбалере Екерена, па су они често, из другог плана, долазили у прилику за гол.

Већ на почетку утакмице, домаћин је опасно запретио преко капитена Хофманса. У 17. минуту велика грешка одбране Београђана: после центаршута Ван Денгудена, Ковач се нашао сам испред Јеврића и довео свој тим у вођство. Прву прилику за „црвено-беле“ пропушта Јовичић у 25. минуту. До краја полувремена Белгијанци су имали још две прилике, захваљујући пре свега лошој одбрани Звезде. Ипак, Јеврић је у оба наврата био на висини задатка.

Друго полувреме је почело у знаку Београђана! Прво је Огњеновић, после соло продора, шутирао поред гола, да би Станковић неколико минута касније запретио голману Монсу. У јеку Звезде

занимајућа извесна контра Белгијанца: Дешамп се пробио по левој страни и упустио Хофманса, који је без проблема затресао мрежу Јеврића.

Београђани су тада били на рубу катастрофе. Ипак, тргла се Звезда! После одличног дуэлог паса Шкорића и Огњеновића, овај други је смањено резултат на 2:1. Три минуте касније на додварање Јовичића, Станковић је „скинуо паучину“ са Монсовог гола и изједначио резултат! Ипак, домаћи су до победе дошли у 70. минуту. Прво је Генгуден погодио статуре да би Мариновић пожртвовано спасао гол, али се лопте докопао Карајан, који је упустио Генгудена и овај је поставио коначних 3:2 за Жерминал Екерен.

Иако многе ствари у екипи Звезде нису добро функционисале, остварен је повољан резултат, а показало се да екипа Жерминал Екерена није противник за респект. На „Маракани“ су падале и славије екипе од Екерена, па се надамо да ће Београђани у реваншу успети да изборе повољан резултат.

Д.Др.

„Грен слем куп“ у Минхену

Сампрас чека Мантиљу

Најбољих 16 тенисера света окупиће се наредне недеље на „Грен слем купу“ у Минхену, на турниру чији

је наградни фонд шест милиона долара. Упркос великим наградама учесници су отказали Мајкл Ченг и Карлос

У недељу се вози трка шампионата РС Четири жеље - једна титула

У недељу ће се најбољи бикиклисти наше државе надметати за титулу шампиона Републике Српске у друмској возњи. Као и у петри за Куп РС и овог пута ће се возити на релацији Бања Лука (старт) - Дабар (пролазни циљ) - Карановац (циљ), у укупној дужини од 75 километара.

Одлучили смо се за ову стазу, јер је она погодна за наше бикиклисте. Има много равнина, али и успона тако да ће сви они који конкуришу за титулу шампиона државе морати добро да се пому-

че како би стигли до трона - речни су Тихомира Куваље, алфе и смеђе бикиклическог спорта у РС.

Конкуренција ће бити нешто слабија јер ће изостати Владимир Куваља, а као најозбиљнији кандидати за титулу намећу се искусени: Љубиша Шиминовић и Миленко Стијић, те млади Ранко Шево и Дарио Пеша.

Уколико временске прилике не буду како треба, а то значи уколико буде падала киша, трка за друмски шампионат РС биће померена за наредни викенд.

Д.Г.

Одбрана зајачила: Николас Бјеговић у дуелу с Ван Анкереном

Погршка

На утакмици против Екерена, Црвена звезда је имала велику подршку с трибина. Међу бројним транспарентима приметили смо и два посебно занимљива. На једној црвено-белој застави је писало „Делије - Бања Лука“, а на српској тробојници „Република Српска“.

Моја. Најатрактивнији меч ће одиграти Аустралијанац Рафтер и Аустријанац Мустер. Остали парови овог турнира су: Пиолин (Француска) - Де Вулф (Велика Британија), Кафељников (Русија) - Бругера (Шпанија), Риос (Чиле) - Крајчек (Холандија), Руседски (Велика Британија) - Вудбриџ (Аустралија), Бекер (Немачка) - Бјоркман (Шведска), Корда (Чешка) - Куертен (Бразил), Сампрас (САД) - Мантиља (Шпанија).

Квалификације за Европски шампионат у боксу

Вујовић успео

Иван Вујовић, једини југословенски боксер на међународном турниру у украјинском граду Севастопољу, који је уједно и квалификациони за првенство Европе у Минску идуче године, обезбедио је визу за Белорусију.

Он је у четвртфиналном мечу у средњој категорији победио на понав-

са 17:12 грчког боксера руског порекла Костаса, после првог рата у рингу. Противник Вујовићу у полуфиналу биће Енглец Јан Пирс, али без обзира на исход овог меча наш представник се придружио полутешкашу Милораду Гајовићу, који је већ раније обезбедио визу за белоруску престоницу, Минск. Д.П.

данас (субота) на програму шесто коло фудбалског првенства Југославије

Звезда на Врачару

Данас (субота) су на програму утакмице шестог кола првенства Југославије, а састају се: Прва „А“ лига: Подгорица: Будућност - Рад, (19.00), Кула: Хайдук - Младост (Л), Београд: Чукарички - Железник (16.00 часо-

ва), Нови Сад: Војводина - Пролетер (18.30). У недељу играју: Београд: Обилић - Црвена звезда (16.00), док је меч Партизан - Земун одигран јуче (петак).

Прва „Б“ лига: Пљеваља: Рудар - Будућност (В), Крагујевац: Раднички - ОФК Београд, Суботица: Спартак - Раднички (Н), Бечеј: Бечеј - Приштина, Нишки: Сутјеска - Борач, Лозница: Лозница - Сартид 1913.

Све утакмице „Б“ лиге почињу у 16.00 часова.

Алфонсо Перез два пута

У првим утакмицама првог кола Купа победника купова постигнути су ови резултати:

МИНСК: Белшина Бобруиск (Белорусија) - Локомотива Москва (Русија) 1:2 (1:0), стрелци: Хлебосолов у 14. (из пенала) минуте - Лосков у 49. и Борођук у 71. минуте за Локомотиву.

ЗАГРЕБ: Загреб (Хрватска) - Тромзо (Норвешка) 3:2 (1:0), стрелци: Лалић у 44, Солић у 50. и Батурина у 52. минуте за Загреб - Јохансен у 56. и Арст у 80. минуте за Тромзо.

АТИНА: АЕК (Грчка) - Даугавалис (Летонија) 5:0 (2:0), стрелци: Копис у 32. и 45, Кацавос у 63. Калитзакис у 66. и Марсело у 77. минуте.

НИКОЗИЈА: Апоел (Кипар) - Штурм Грац (Аустрија) 0:1 (0:0), стрелац: Шпитери у 81. минуте.

СТОКХОЛМ: АИК Солна (Шведска) - Приморје (Словенија) 0:1 (0:0), стрелац: Рудоња у 85. минуте.

ИЗМИР: Коцаелиспор (Турска) - Национал Букурешт (Румунија), 2:0 (2:0), стрелци: Албарак у 41, Мошеу у 45. минуте.

БЕРШАБА: Хапоел (Израел) - Рода (Холандија) 1:4 (0:4), стрелци: Бенајун у 63. минуте (из пенала) за Хапоел - Ван Хут у 15. и 31, Торма у 24. и 34. минуте за Роду.

ЛОНДОН: Челзи (Енглеска) - Слован Братислава (Словачка) 2:0 (1:0), стрелци: Ди Матео у 6. и Гренил у 80. минуте.

ПРАГ: Славија (Чешка) - Луцерн (Швајцарска) 4:2 (2:1),

стрелци: Ашанин у 5, Ваха у 14, Вагнер 49. и Лабант у 54. минуте за Славију - Александров у 7. и Коилов у 76. минуте за Луцерн.

ВИЋЕНЦА: Вићенца (Италија) - Легија Варшава (Пољска) 2:0 (2:0), стрелци: Луисо у 10. и Амброзети у 24. минуте.

РЕЈКЈАВИК: ИБ Вестманејар (Исланд) - Штутгарт (Немачка) 1:3 (1:2), стрелци: Олафсон у 39. минуте за ИБ Вестманејар - Бобић у 9. и 11. и Аклобори у 69. минуте за Штутгарт.

КОПЕНХАГЕН: Копенхаген (Данска) - Арат (Јерменија) 3:0 (1:0), стрелци: Јонсон у 17, Нилсен у 53. и Тур у 87. минуте.

ПОРТО: Боависта (Португалија) - Шахтјор Доњецк (Украјина) 2:3 (2:1), стрелци: Мигел у 34, Магалаес у 44. минуте за Боависту - Зубов у 24, Ателким у 62. и 64. минуте за Шахтјор Доњецк.

НИЦА: Ница (Француска) - Килмарнок (Шкотска) 3:1 (1:0), стрелци: Кон у 12. и 48, Рол у 79. минуте за Ницу - Рајт у 77. минуте за Килмарнок.

СЕВИЉА: Бетис (Шпанија) - БВСЦ Будимпешта (Мађарска) 2:0 (0:0), стрелац: Алфонсо у 58. и 72. минуте.

ЕКЕРЕН: Жерминал Екерен (Белгија) - Црвена звезда (Југославија) 3:2 (1:0), стрелци: Ковач у 17, Хофманс у 58. и Генгуден у 70. минуте за Екерен - Огњеновић у 60. и Станковић у 63. минуте за Црвену звезду.

Реванш мечеви су на програму 2. октобра.

После лошег првенственог старта смењен тренер Валенсије

Роиг се „захвалио“ Валгану

Аргентинац Хорхе Валдано није више тренер Валенсије! После трећег узастопног пораза за титулу „Примера дивизион“ од Расинг Сантандера (1:2), контроверзни председник „белли“ са „Мостајо“, Пако Роиг се „захвалио“ на услугама Валдано и већ тражи новог тренера.

Подсетимо да је Валенсија пре почетка шпанског првенства била у најужем кругу фаворита за титулу, али сада после три одиграна кола тим за који наступа наш Мирослав Ђукић се налази чврсто прикован за дно табеле. Бодови су изгубљени у дуелима с Барселоном, Мајорком и Расингом.

спортски меридијани • спортски меридијани

КРОЗ ОБЈЕКТИВ

Почела кошаркашка Лига шампиона: утакмицама првог кола почело је такмичење у Лиги шампиона за кошаркаше. На слици дуел нашег Милана Томина (у позадини) из Олимпијакоса и Македонца Петра Наумовског, који брани боје турског Ефес Пилсена. Резултат је био 70:67 за актуелног првака Европе, Олимпијакос.

Славење: фудбалери Вијенце, италијанског победника Купа, су овако прославили гол Лукаса с којим су дошли у вођство против Легије из Варшаве. Резултат је на крају био 2:0 за Италијане, а други гол је постигао Амброзети (на слици, сасвим десно).

Пораз: Национал из Букурешта је поражен у Измиру од Коцелиспора резултатом 0:2. На слици Румун Никулеску Раду (десно) у дуелу с Турчином Турханом Узунџом.

Шут: Арон Кваме (у средини) из Бовависта упућује ударац на гол Шахтјор Доњецка на утакмици првог кола Купа купова. Поред њега су играчи Украјинског тима Сергеј Ковалев (десно) и Ковал Александров. Резултат је био 2:1 за Шахтјор. (Ројтерс)

Лига шампиона Улкер сагорео у гротлу „Пионира“

Партизан Центер - Улкер 95:86 (42:43)

Дворана „Пионир“; гледалаца: 3.500; судије: Коралевски (Чешка) и Леман (Швајцарска); „тројке“: Партизан Центер 6 (Бркић и Дробњак по 2, Чубрило и Ђокић по 1), Улкер 11 (Ерденај 5, Јилдрим 2, Андресон, Грин, Ранкин и Калган по 1); слободна бацања: Партизан Центер (33-25), Улкер (18-15).

ПАРТИЗАН ЦЕНТЕР: Бркић 25 (11-9), Чубрило 12 (4-3), Томашевић 25 (6-5), Дробњак 19 (2-1), Луковски 6 (8-6), Ђокић 6 (2-1), Лазаревић 2, Радошевић, Дозет, Варда.

УЛКЕР: Парс 6 (2-2), Ерденај 33, Андресон 16 (8-7), Грин 16 (4-3), Јилдрим 8, Бакир, Текиналп 2, Ранкин 6 (4-3), Каглан 3, Јолку.

Кошаркаши београдског Партизана су успешно стартовали у овогодишњој Лиги европских шампиона. У првом колу групе „Ц“ савладан је турски представник Улкер резултатом 95:86 (42:43).

Прво полувреме није много тога доброг наглашавало мада су Београђани на паркету Хале „Пионир“ водили прави рат са турским кошаркашима. И поред добре игре, Партизан Центер је на одмор отишао са минусом од једног поена (42:43).

Међутим, средином другог полувремени дошло је до преокрета. Београђани предвођени Томашевићем, Дробњак и калићеном Бркићем, успели су да створе осатнију предност која је у једном тренутку износила 11 поена. Упорни кошаркаши Улкера се нису предавали и преко тандема Американаца Андерсона и Грина те свог најбољег играча Ерденаја покушали су да стигну

предност Партизан Центера. У томе су делимично успели у последњем минуту меча када је домаћин имао свега четири поена вишка на свом салду. Но, то је било све што је представник Турске у овом мечу урадио. Београђани су сусрет завршили рутински остваривши тријумф 95:86.

У редовима Партизан Центера најистакнутији појединци су били

Успешан старт: Александар Чубрило (Партизан)

Томашевић, Бркић и Дробњак док код гостију треба издвојити учинак Ерденаја. Д.Г.

Група „Д“		Група „Д“	
МОСКВА: ЦСКА - Реал	90:77	БЕОГРАД: Партизан Центер - Улкер	95:86
ИСТАМБУЛ: Ефес Пилсен - Олимпијакос	67:70	ПО: Елан По - Барселона	94:95
ТЕЛ АВИВ: Макаби - Лимож	78:82	ЈЕРУСАЛИМ: Хапоел - Киндер	68:81
Група „Б“		Група „Д“	
ПОРТО: Порто - ПАОК	71:88	БОЛОЊА: Тимсистем - Алба	80:73
МАДРИД: Естудијантес - Бенетон	58:73	АТИНА: АЕК - ПСЖ Расинг	57:52
СПЛИТ: Сплит - ПТТ Турк Телеком	72:56	ЗАГРЕБ: Цибона - Унион Олимпија	78:75

Министарство спорта подржало кандидатуру Удружења спортских новинара Југославије (УСНЈ)

Конгрес АИПС у Београду?

Извршни одбор УСНЈ је оценио да наредни конгрес АИПС може да буде у великој промотивној функцији наше земље.

Југославија је кандидатуру за организацију наредног Конгреса АИПС поднела на недавном састанку ове организације у Овиједу (Шпанија).

На данашњем састанку било је речи и о прикупљању чланарине за АИПС легитимације за наредне две године. Наглашено је да убудуће ниједан новинар неће добити акредитацију уколико нема картицу АИПС.

Због тога је одлучено да све редакције домаћих медија морају до 10. октобра ове године да уплате по 350 динара за сваку легитимацију АИПС.

Покренута је и иницијатива да се поново на целој територији СР Југославије одштапају легитимације УСНЈ.

Истовремено се размислило да та организација убудуће бира спортисту године и додељује награде најуспешнијим новинарима.

БЕОГРАД, 19. септембра (Танјуг) - Савезно министарство спорта је подржало кандидатуру Удружења спортских новинара Југославије (УСНЈ) да наредни конгрес Међународног удружења спортских новинара (АИПС) буде одржан 2000. године у Београду.

Ово је данас истакнуто на састанку Извршног одбора УСНЈ, којем је присуствовао и помоћник савезног министра за спорт Александар Милутиновић.

Генерални секретар УСНЈ Радомир Јеремић би требало да наредних дана достави министарству спорта Југославије елаборат с подробијим детаљима рада конгреса АИПС.

У недељу „Велика награда Аустрије“

Поново Целтвег

После скоро десетогодишње паузе у недељу се поново вози „Велика награда Аустрије“ у Целтвегу.

Тешко је рећи ко је фаворит 14. по реду трке 48. шампионата „формуле 1“, али очни љубитеља брзине биће упрте у Михаела Шумахера и Жака Вилнева који су једини у конкуренцији за овогодишњег шампиона. Немац, истина, има десет бодова предности четири трке пре краја, али и нешто слабији болид.

Многе ствари биће јасније после недеље.

Старт трке у Целтвегу је у 14,00 часова. Д.П.

Изабран шеф стручног штаба женске кошаркашке репрезентације

Весковић на клупи

БЕОГРАД, 19. септембра (Танјуг) - На састанку Стручног савета КСЈ за женску кошарку у Београду, за шефа стручног штаба сениорске репрезентације Југославије изабран је Микодраг Весковић.

За тренера јуниорске селекције поново је наименован Микрослав Кањевац, док је за каледатску репрезентацију задужен Зоран Вишић.

Фудбал

Утакмице за Куп Фудбалског савеза посавско-озренског региона Добој

"Рудар" игу даље

Стрелац: Видовић у 72. минуту; игралиште: ФК Далековод у Руданци; време и терен; погодни за игру; гледалаца: 400; судија: Миленко Веселиновић (Добој) 7; жути картони: Тутњиловић и Џвијановић (Жељезничар).

Рудар: Нунић 7, Нинковић 8, Бурановић 7 (Бјеличић од 46. минута 7), Шушковић 8, Тутњиловић 8, Максимовић 7, Видовић 8, Симић 6 (Џвијановић од 68 минута -), Милетић 7, Лејић 7, Бајић 7 (Трианац од 84. минута -).

Жељезничар: Златко Станковић 8, Илић 7, Јовић 7, Панић 8, Петковић 7, Мишић 7, Лукић 6, Драгољковић 6, Марић 7, Душко Копић 7, Дејан Копић 7 (Зоран Станковић од 46. минута 8).

Играч утакмице: Миливоје Видовић (Рудар).

РУДАНКА, 19. септембра - Према није било толико голова као на првенственој утакмици прошле недеље (2:2), Рудар из Станара и добојски Жељезничар игром су задовољили љубитеље фудбала.

Гол одлуке пао је у 72. минуту, а стрелац је био Видовић, који је успео да савлада одличног

Станковића. Добојски "плави" могли су да изједначе резултат у 84. минуту, али је шут Душка Копића са једанаест метара зауставио Нунић.

Тако се Рудар пласирао у 4. коло Купа у оквиру Фудбалског савеза посавско-озренског региона Добој.

Сл. П.

Квалитетна група младих ФК ПОР Добој

Брођани коло воде

СРПСКИ БРОД, 19. септембра - После победе у првом колу против секција Црвене звезде у Обудовцу, Полетови кадети и јуниори протекле недеље, у оквиру другог кола Квалитетне лиге.

Фудбалског савеза посавско-озренске регије, савладали су вршњаке из Милошевца, екипу Посавине. Први сусрет између кадета Брођани су добили са 6:0 (3:0), а утакмицу јуниорског састава резултатом 3:2 (1:1).

После другог кола са по 6 укњажених бодова Полетове млађе селекције налазе се на челу првенства.

Р. М.

Рукомет

Новости из ЖРК Боксит

Нова постава - старе амбиције

Шест првотимки напустило клуб • Нови шеф стручног штаба Зоран Ђинђић

МИЛИЋИ, 19. септембар - ЖРК Боксит Милићи, четвороструки првак Републике Српске и двоструки победник Купа ову сезону дочекују без шест стандардних првотимки.

Прво су клуб, још у току протекле сезоне, напустиле Тања Стојадновић и Јана Скорић, а сада су Данијела Минић и Радана Грујић отишле у Грчку а Вера Чеврић привремено напустила рукомет због обавеза на факултету. Док се дугогодишњи капитен екипе и легенде милићког рукомета Мира Којић, опростила од активног играња.

Упркос свему, Боксит се нада новој титули првака Српске и победника Купа.

Амбиције су нам исте као и протеклих сезона. Упркос свему, најјача смо женска рукометна екипа у Српској, а не мале амбиције су нам и у првенству југословенске Беле лиге - каже Зоран Ђинђић

који на месту шефа стручног штаба заменио Недељка Шакоћу.

Помоћник Ђинђића је Драган Дурнић, а клубу су приступиле Бранка Оровић из подгоричке Будућности и Бранка Јованчевић из Југоинспекта Нови Сад, а ту је и неколико млађих играчица из јуниорског погона.

У првом колу првенства Српске Боксит дочекује екипу Бање Луке првог викенда у октобру, затим као трећепласиране у Белој лиги Југославије играју квалификације за Куп Југославије против Аранђеловца.

У првом колу Беле лиге састаје се последњег викенда у септембру са екипом Јагодине у Јагодини. Милићанке су се пласирале и у полуфинале Купа Српске.

Као домаћин своје утакмице првенства и Купа Српске, Милићанке ће играти у Братунцу, а у југословенским такмичењима као домаћин ће играти у Лозаници. Н. З.

Алекса Буха:

"Аргументи за Републику Српску"

29

Инстинкт одржања као средство борбе

• Обрађујући се руском и америчком народу ми ваљимо, превасходно, за истинитом и правом рјечју • Међународни документи морају бити поштовани и то ће олакшати даљи рад на питањима Устава

Овакво држање међународне заједнице српски народ у Републици Српској може тумачити само као њено прећутно слабање с намјером најратоборнијих исламских земаља да, помажући муслимане у бившој Републици Босни и Херцеговини, потпуно или протјерају овај народ са ових територија или да га истрјебе. Српски народ је, дакле, притјеран узд и упућен на инстинкт одржања као на главно средство своје борбе.

Српском народу у Републици Српској несхватљиво је због чега међународна заједница још неће да преко уста изговори праве ријечи које би довеле до правичног политичког рјешења: да три народа у ексклузивној БиХ имају право на самоодређење и право суверености на својим етничким и историјским територијама. Уосталом, ово право је српском народу признато прије 80 година - у 14 тачака тадашњег америчког предсједника Вилсона. Руски народ би ово право требало да подржи и због дијелова сопственог народа који су остали изван Руске Федерације.

Све док не буду, са стране међународне заједнице, исказане праве ријечи, док ствари не буду назване правим именом, тешко је очекивати да несрећа звана грађански рат у ексклузивној БиХ - стане.

Обрађујући се руском и америчком народу ми ваљимо, превасходно, за истинитом и правом рјечју.

Делегација Републике Српске на конференцији о бившој Југославији

Господи: Сајрусу Венсу, лорду Овену, Мартину Атисарију Џењена господо,

У нади да ће Скупштина Републике Српске усвојити уставне принципе за Босну и Херцеговину, дужност ми је да вам скренем пажњу на неке примједбе и предлоге у вези са радом Групе за Босну и Херцеговину. Уверени смо да наше примједбе треба да буду озбиљно разматране како преговорима у Босни и Херцеговини не би постали још један форум у којем се обнављају трагедија и очај народа Босне и Херцеговине, трагедија у којој су се они нашли добрим делим и због несмотрених поступака

међународне заједнице.

Имамо утисак да је кооперативни став делегације Републике Српске протумачен као њена слабост. Како се иначе може схватити чињеница да је упркос нашим сталним упозорењима и захтевима направљена неприхватљива грешка у раду Групе за Босну и Херцеговину у вези са кључним документима:

1. Сматрали смо и још увек сматрамо да је преамбула начртног споразума о Босни и Херцеговини у најмању руку некомплетна и да не садржи 4. и 5. принцип из Саопштења о принципима... Лондонске конференције. Зато тражимо да се први пасус прошири и да гласи овако:

"Вођени принципима Повеле УН, Опште декларације о људским правима, Декларације о правима мањина и конвенција УН о људским правима према којима свака нација има право да управља собом, слободно одреди свој политички статус и слободно осигура свој економски, друштвени и политички развој..."

Уверени смо да ови међународни документи морају бити поштовани и да ће то олакшати даљи рад на питањима устава.

2. Предложене границе провинција су исцртане према нама непознатим критеријумима. Исход треба да буду границе између три конститутивна народа јер иначе цео подухват стварања уставног споразума нема смисла. Већ током иницијалних разговора о малама, провинције су коректно описане као српске, хрватске и муслиманске. Желимо да вам скренемо пажњу на то да сте, предлажући границе хрватске провинције бр. 8 и српске провинције бр. 6, дали Хрватима територије које су узели силом уз помоћ регуларне хрватске војске. То је у супротности са тачком осам Саопштења о принципима Лондонске конференције.

3. Такође вам скрећемо пажњу на то да овим вашим предлогом намеравамо да поделите српски народ у бившој БиХ у пет територијалних јединица и тако одузмете од Срба око 20% територије која им припада по историјском и власничком праву, које се може потврдити уводом у земљишне књиге. Исто тако, овај народ бисте драстично одвојили од већине Срба у Републици Србији и Југославији. Хрватима

је с друге стране, таква веза осигурана.

4. Једним арбитарним анонимним чином скоро половина српске популације остала би ван српских провинција (молимо вас да као доказ рамотрите релевантне етничке мапе и табеле које је објавио Глобус у Загребу 8. јануара 1993, а које смо приложили). Предвиђено је да између 650.000 и 700.000 Срба остане у муслиманским и хрватским провинцијама док би око 260.000 Муслимана и 80.000 Хрвата остало у српским провинцијама, иако Хрвати и Муслимани заједно чине око две трећине становништва. Сматрамо да ове цифре треба и морају да буду избалансиране. Постоје комплетне релативне компактне српске етничке територије (Озрен, Сарајевска провинција, делови Посавине, делови долине Неретве, долине Дрине и Уне и друге) у којима је насељено више од 400.000 Срба а које би без проблема могле да буду прикључене поменутим провинцијама.

5. Демографска деоба Срба наставаља се њиховим економским уништавањем. Извори енергије и индустријска постројења грађани су под пређашњим режимом претежно у хрватским и муслиманским подручјима. Не само што нису сразмерно подељени већ су енергетска и индустријска постројења и рудници који се налазе на српским етничким територијама потезом оловке арбитрарно премештени у хрватске и муслиманске области.

Даћемо само неколико драстичних примера. Предложено је да рудници Љубија и Каменград буду укључени у бихаћки (муслимански) регион: обе хидроелектране у Јајцу у хрватску регију Јајце; рудници боксита и фабрике глине, који се налазе у српској општини Шековићи, да буду укључени у муслиманску провинцију бр. 5. Таква је "грешка" начињена и одлуком да се српска општина у Шековићима (90% Срба) територијално измести из српске провинције бр. 6. Хидроелектрана и индустријски капацитети у долини Неретве су у потпуности намењени хрватској провинцији. Сличан је случај и са долином Дрине итд.

(наставка се)

Посебна порука од ОЕБС-а

САДА, кад су општински избори одржани, у току је процес пребројавања гласачких листића. Овај процес је сложен и требаће неколико дана пре објављивања коначних резултата.

ПРОЦЕС пребројавања ће трајати неко време, јер Привремена изборна комисија жели да обезбеди интегритет процеса и да глас сваког лица буде тачно пребројен. Читав процес надгледају међународни надгледници, страни и домаћи посматрачи и представници политичких странака, коалиција и независних кандидата, који ће бити присутни у свим фазама овог процеса. Акредитовани новинари и представници медија такође могу да посматрају процес.

НАКОН 19 часова, у недељу 14. септембра, редовни гласачки листићи су пребројани у бирачким местима. Резултати из бирачких места су послани локалним изборним комисијама, које су проследиле резултате до Главне канцеларије ОЕБС-а у Сарајево.

АЛИ то је био само почетак процеса пребројавања гласачких листића. Сви други гласачки листићи - они изван земље, непотврђени гласачки листићи и листићи гласања у одсуству - морају бити пребројани пре објављивања коначних резултата избора. Ови гласачки листићи су донети у Главне центре за пребројавање - један у Републици Српској и један у Федерацији БиХ. Акредитовани страни и домаћи посматрачи и представници медија такође посматрају процес у центрима за пребројавање. Главни центри за пребројавање следе стандардне процедуре да би се обезбедила тачност пребројавања.

РЕЗУЛТАТИ који су дошли из бирачких места и резултати утврђени у Главном центру за пребројавање сабирају се помоћу рачунара у Главној канцеларији у Сарајеву.

ПРИВРЕМЕНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

очекује објављивање резултата 21. септембра. Једини службени резултати избора могу стићи из ОЕБС-а. Ниједна друга организација неће моћи да објави тачне, службене резултате. Потражите службену објаву резултата из ОЕБС-а 21. септембра.

'97

ПРИВРЕМЕНА

ИЗБОРНА

КОМИСИЈА

очекује

објављивање

резултата 21.

септембра.

Једини

службени

резултати

избора могу

стићи из

ОЕБС-а.

ОПШТИНСКИ
ИЗБОРИ '97.

Памет
у главу!

Направите избор заснован на чињеницама!

Избори
пут за **Ваше**
сутра

МЕЂУНАРОДНИ
САЈАМ МЕДИЦИНЕ И КОЗМЕТИКЕ

MEDICO

БАЊА ЛУКА '97

- ИЗЛОЖБА
- ЕДУКАЦИЈА
- САВЈЕТИ
- ПРОДАЈА
- ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ
- ПРОМОЦИЈЕ

Организатор: ЈП „Глас српски“ Б. Лука - Маркетинг
Бања Лука, В. Маслеше 13

Дом солидарности - Музеј РС
24. 09. - 27. 09. 1997. год.

МЕРИДИЈАН

МЕЂУНАРОДНА ШПЕДИЦИЈА
ИЗВОЗ-УВОЗ ТРГОВИНА
БАЊА ЛУКА РЕПУБЛИКА СРПСКА

Телефони: централа 078/ 12-184, 12-276; Маркетинг: 12-296
Телекс: 45-228; Телефакс: 12-356

Р.Ј. БАЊА ЛУКА

Телефон: 078/ 44-297
Телефакс: 078/ 49-778
Пос. комерц.-царински: 078/ 30-737, 30-736, 38-178
Пословница складишта: 078/ 44-219
Пословница Врбања: Тел/факс: 078/ 40-859

ПОСЛОВНИЦЕ:

НОВИ ГРАД: 079/ 51-742, 51-743
Телекс: 45-487
Телефакс: 079/ 51-853
ПРИЈЕДОР: 079/ 11-932
ГРАДИШКА: 078/ 818-151, 818-150
Телекс: 45-292
Телефакс: 078/ 814-091
ПРЊАВОР: Тел/факс: 860-741
РАЧА - гранични прелаз
Тел/ факс: 078/ 44-317

**ПРЕДСТАВНИШТВО
БЕОГРАД**

Тел/факс: 011/ 82-8859

VELIKA IGRA NAGRADNA bio začin MAXIMA

EKSTRA NAGRADA Mercedes 190E

КУПОН ЗА НАГРАДНУ ИГРУ

Име и презиме _____

Адреса _____

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
БАЊА ЛУКА

расписује
КОНКУРС

за избор у звања наставника и сарадника и заснивање радног односа

1. Одсек за српски језик и књижевност:

- једног наставника за предмет савремени српски језик II;
2. Одсек за енглески језик и књижевност:

- по једног наставника за следеће предмете: фонетика енглеског језика, енглески језик II, енглески језик III, енглески језик IV, историја енглеског језика, енглеска књижевност I, енглеска књижевност III, америчка књижевност, методика наставе енглеског језика;

- пет сарадника за предмет енглески језик и једног сарадника за предмете енглеска књижевност I и II;

3. Одсек за филозофију и социологију:

- по једног наставника за следеће предмете: социологију религије и методологија социолошких истраживања;

4. Одсек за педагогију:

- једног наставника за предмет методика васпитно-образовног рада II;

5. Одсек за психологију:

- једног наставника за предмет развојна психологија;

6. Одсек за историју и историју и латински језик:

- по једног наставника за следеће предмете: општа историја старог века и општа историја средњег века;

7. Одсек за учитељски студије:

- по једног наставника за следеће предмете: методика наставе ликовне културе, вокално-инструментална настава и физичко васпитање.

Услови конкурса за све кандидате су утврђени Законом о универзитету (Службени гласник Републике Српске, број 12/93).

Уз пријаву на конкурс подносе се следећа документа:

1. Оверен препис дипломе с редовних студија, магистерија и доктората, 2. аутобиографија и 3. списак радова и сами радови. Конкурс је отворен 15 дана од дана објављивања.

Непотпуне и неблаговремене пријаве неће се узимати у разматрање.

Пријаве достављати на адресу:
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ,
БАЊА ЛУКА,
Бана Лазаревића 1.

На основу члана 6 Закона о радним односима (Сл. гласник Републике Српске број 25/93) и члана 21 Правилника о организацији и систематизацији радних места, Министар за урбанизам, стамбено-комуналне делатности, грађевинарство и екологију, објављује

ОГЛАС

за пријем у радни однос на неодређено време

1. Републичког урбанистичко-грађевинског инспектора у деташману Бијељина 1 извршилац

2. Самосталног стручног сарадника за радно место студијско-аналитичких послова у области заштите животне средине, 1 извршилац

Поред општих, кандидати треба да испуњавају и посебне услове:

Под 1. Грађевински или архитектонски факултет, 5 година радног искуства и положен стручни испит.

Под 2. Природно-математички факултет - смер биологија или хемија, технолошки или шумарски факултет, 3 године радног искуства и положен стручни испит.

Конкурс остаје отворен 15 дана од дана објављивања.

Пријаве са доказима о испуњавању услова доставити на адресу: Министарство за урбанизам, стамбено-комуналне делатности, грађевинарство и екологију Бања Лука, Трг српских јунака бр. 4. Бања Лука.

Позив за предквалификацију

за Други ургентни пројекат обнове просвете

Бања Лука, 18.9.1997. год.

1. Министарство просвете је корисник зајма Међународне банке за обнову и развој, овде наведене као ИБРД, у сврху покривања трошкова Другог ургентног програма обнове просвете, и намерава да примени две зајма не прихватљиве исплате под уговором за које се издаје овај Позив за предквалификацију.

2. Јединица за имплементацију пројеката (ПИУ) Министарства просвете, овде и надаље „послодавац“, намерава да предквалификује уговораче за кратку листу за обнову објеката основног школства широм Републике Српске.

3. Очекује се да позив за понуду буде направљен у октобру 1997. год.

4. Предквалификација је отворена за фирме и удружене предузимаче формиране на добровољној основи из прихватљивих матичних држава, као што је дефинисано у Упутствима: послови под зајмовима ИБРД и кредитима ИДА. Пријаве могу бити сачињене за предквалификацију за један или више уговора.

5. Прихватљиви кандидати могу добити предквалификационе документе тако што ће телефонирати, писати, факсирати или послати телекс на Јединицу за имплементацију пројеката, ул. Вука Караџића бр. 1. Бања Лука, соба број 2, тел/факс 078 18-417.

6. На захтеву мора да буде јасно наведено „Захтев за предквалификационе документе за Други ургентни пројекат обнове просвете“.

7. Минимални захтев за квалификацију биће успешно извођењем сличних врста радова, као што су обнова школа, комерцијалних објеката, стамбених комплекса, болница или сличних објеката.

8. Предаја пријава за предквалификацију мора бити извршена у запечатеним ковертама које ће бити испоручене лично или путем званичне поште на Јединицу за имплементацију пројеката, ул. Вука Караџића бр. 1, соба број 2, Бања Лука, најкасније до 9.10.1997. год. у 10 часова. На пријавама мора бити јасно назначено: „Пријава за предквалификацију за Други ургентни пројекат обнове просвете“.

9. Министарство просвете задржава право да прихвати или одбије закаснеле пријаве.

10. Кандидати ће бити обавештени у одговарајућем року о резултатима њихових пријава. Само фирме и заједнички предузимачи предквалификовани по овој процедури биће позвани за понуду.

Тужно сећање на нашег драгог оца, оца и сурруга

МИЛОРАДА БУРСАЋА

20.9.1962 - 20.9.1997.
Данас се наизјавља пет тужних година од када су нам отворили твој живот и две године како су и гроб нам твој узели. Све су нам узели и тебе и наш дом, али љубав из нашег срца нису могли да узму.
Твоје лепо омањашинско мајка Стана, отац Чедо, синаше Драгал и Чедо и сурруга Мелка. (0049165-Р)

Дана 25.9.1997. године наизјавља се болна година дана од како нас је напустио наш отац и сурруг

НЕНАД (СПАСОЈЕ) КАРАЛИЋ

Драги тата, пролази је година од како све изгледа другачије и бол за тобом другачије је од сваке друге боли. Осим путем обавештавамо рођбину и пријатеље да ћемо у недељу 21.9.1997. године у 11 часова посетити вену кућу драгог наше покојника на гробљу у Караљиницама - Ивањска, те позивамо да нам се у овом тужном часу придруже.
Син Желько и сурруга Нада. (049168-Р)

НЕНАД КАРАЛИЋ

Мајкара, са пуно болом у души нашој што ниси мећу нама.
Твоје: Бито, Влада, Богољуб, Драго, Турђа, Весна, Дејо и Мира (0049166-Р)

Некад те нећемо заборавити

СЕНАД (МУХАРЕМ) НУХАНОВИЋ
1.1.1962 - 21.9.1997.

Бања Лука (116. итђР)

Дана 23.9.1997. године наизјављује се две године од посмртије драгог нашег

МИЛИВОЈА БАКОВИЋА

У недељу 21.9.1997. године изађемо на гробље, подићи ћемо и запалити свеће на гробу нашег Мале.
С тугом и болом у души омањашинско: сурруга Стана и деча Ацо и Нана, те родитељи Драгомир и Зарзана. (0049162-Р)

Тужно сећање на брата, јунака и шурјака

МИЛИВОЈА БАКОВИЋА

Твоја сестра Милана, сестрић Маринко и зет Перо. (0049162-Р)

Тужно сећање на вољеног брата

МИЛУ БАКОВИЋА

Вечно ћемо те чувати од заборава.
Сестра Мира, сестрић Мира и Желька, те зет Мирослав. (0049162-Р)

Тужно сећање на драгог брата

МИЛИВОЈА БАКОВИЋА

Твој сак и доброту остају вечно у нашим срцима.
Сестра Гога, мали Стефан и зет Маринко. (0049162-Р)

МИЛИВОЈА БАКОВИЋА

Од наше љубве са породицом, Миломирком, Жельком и Славицом Клеић. (0049162-Р)

У спомин

МИРКО (СТОЈАНА) КОЈИЋ

23.9.1996 - 23.9.1997.

Породица

Сећање на драгог оца

СЛАВКА ФЕЛИЈА

Од кумова Радан Бориса, Мире и деча (0049190-Р)

Сећање на драгог пријатеља

СЛАВКА ФЕЛИЈА

Од Желке и Љилке Стоковић. (0049190-Р)

Помени на нашег драгог

СЛАВКА ФЕЛИЈА

Од Радан - Руса са породицом. (0049176-Р)

Помени на драгог оца

СЛАВКА ФЕЛИЈА

Од кума Бранка Павловића са породицом. (0049176-Р)

Сећање на драгог оца

СЛАВКА ФЕЛИЈА

Кумови Пајо и Мира. (0049173-Р)

Дана 23.9.1997. године су две године од посмртије драгог оца и брата

ЖЕЉКА КУРУЗОВИЋА

Време пролази, а туга и бол су вечно у нашим срцима.
Мира Ката, отац Петар и сестра Желька. (0049170-Р)

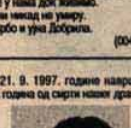

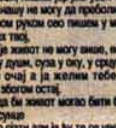

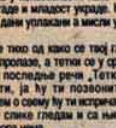
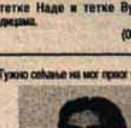

Дана 20.9.1997. године наизјавља се 11 тужних година од смрти нашег драгог

МИОДРАГА (СВЕТКА) СТАНОЈЕВИЋА

25.10.1938 - 20.9.1997.
Тужно сећање на оца, сурруга, оца и брата. (0049143-Р)

<p>Последњи поздрав драгом</p> <p>ВЕЉКУ СТАНИЋУ</p> <p>Од породице Косић.</p> <p>(0049183-P)</p>	<p>Тужно сећање на драгог сестрића</p> <p>МИЛУ МИЛЕТИЋА</p> <p>Драги Миле, прошла је тужна година дано од када се драги такмичицама жавот отао, а нама бол и туго оставио. Вечео лепа да живица у срцима наставица и срци.</p> <p>Твоја тетика Момирка, тетак Никола и сестре Сана и Иванка.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Тужно сећање на брата</p> <p>МИЛУ</p> <p>Тешко је свакити да тебе нема, тешко нама. Док смо живи и ти си са нама. Вечео лепо те вољети и у души носити. Такоја тетика Јелка са породицом.</p> <p>(0049159-P)</p>	<p>Болно сећање на наше драге родитеље</p> <p>ДУШАНКУ и ВУЈНОВИЋА из Романовца</p> <p>и СЛОБОДАНА</p> <p>Кћерке Брана, Ранка, Богдана, Слободанка и Весна.</p> <p>(0049142-P)</p>	<p>Дана 20.9.1997. године направила се шест месеци од проране смрти</p> <p>ВАСИЛИЈЕ (Црногорац Бошка) ПЕРИЋ</p> <p>Тој дану у 11 часова посетилимо њен гроб и положили цвеће на Њасом гробљу у Банској Луци, те позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже.</p> <p>Ожалошћени: син Славо, сестра Љепа, кћерка Славица, зет Младен Балорац, унучад и многосбројна родбина.</p> <p>(0049154-P)</p>	
<p>Дана 21. 9. 1997. године направила се година дана од трагично смрти мог јединог сина</p> <p>МИЛЕ МИЛЕТИЋА</p> <p>Тој дану у 11 часова посетилимо његову вечну кућу, околити је цвећем и завити сузама. Тим поводом позивамо родбину, пријатеље, комшије и све оне који га нису изборили од сећања да нам се придруже.</p> <p>Времене промене, а туга и бол су све јаме, једини мот сина.</p> <p>У вечитој тузи твоја неуштана мама Зора.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Дана 21. 9. 1997. године направила се година од проране смрти нашег драгог</p> <p>МИЛЕ МИЛЕТИЋА</p> <p>Драги Миле, ти си ту у нашем срцима, јер твоја леминентност, доброта и љубав остале у нама док живимо. Вољенимамама немо умиру. Умој Србо и уној Добрица.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Тужно сећање на сина</p> <p>МИЛУ</p> <p>Празнину која је настала твојим неповратним одласком никада ништа испуњити неће. Стрци Зоран и стрина Јадранка са дедом.</p> <p>(0049159-P)</p>	<p>Дана 23.9.1997. године направила се две године од смрти нашег драгог</p> <p>ДРАГОМИРА ЈОВАНОВИЋА</p> <p>Дана 21.9.1997. године у 11 часова давалимо двогодишњи помени а после тога лепо посетили његову вечну кућу и положили цвеће на гробљу Пердуби те позивамо родбину комшије и пријатеље да нам се придруже.</p> <p>Породица Јовановић.</p> <p>(0049113-P)</p>	<p>Дана 24.9.1997. године направила се две године од смрти нашег драгог супруга и оца</p> <p>МИЛУТИНА (ВИДА) МИЈАТОВИЋА</p> <p>Дана 21.9.1997. године у 11 часова посетилимо његову вечну кућу и положили цвеће на гробљу у Шумарици.</p> <p>Ожалошћени: супруга Анка, син Душко, сестра Маријана, унуча Јасмина и Биљана.</p> <p>(0049140-P)</p>	<p>Дана 20.9.1997. године је 40 тужних дана од смрти драгог супруга и оца</p> <p>ДУШАНА МАРЧЕТЕ</p> <p>Тој дану у 11 часова посетилимо његову вечну кућу и положили цвеће на гробљу Доња Дракупић, те позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже.</p> <p>Супруга Гордана, кћерка Наташа и Кристина, те остала родбина.</p> <p>(0049189-P)</p>
<p>Сећање на драгог и вољеног деака</p> <p>МИЛУ МИЛЕТИЋА</p> <p>Миле, вољени мој збогом остај. Рука ми дршти у срцима траурну, сузама гушама бол, пишама јер још увек те вољим и љубав нашу не могу да преболим. Дрхтавом руком ово пишама у машти бола је осмех твој, тежак је живот не могу више, вољени мој, асоно у души, суза у оку, у срцима рана, туга и очај а ја желити тебе док уноје шедити збогом остај.</p> <p>Знам да би живот могао бити боља, знам да ће сунце поново сити али ја ћу те са увек сећати. Вољени сине ти, вољени те, вољети ћу те. Такоја двојка Цвек.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Дана 21. 9. 1997. године направила се тужна година од смрти нашег драгог</p> <p>МИЛЕ МИЛЕТИЋА</p> <p>Твоја сестра је поносна што је таково брата имала, а сада је вечно тужна јер те је изгубила. Такој поздрав лик не увек живити у нашим ожаловљеним срцима. Такоја сестра Драгана, зет Драган и мали Владимир.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Сећање на сина</p> <p>МИЛУ</p> <p>Вољени не умиру. Од стрци Новака и стрине Драгине са дедом.</p> <p>(0049159-P)</p>	<p>Тужно сећање на драгог</p> <p>МОМИРА МИЛАНОВИЋА</p> <p>Коприна код Санског Моста 20.9.1996 - 20.9.1997.</p> <p>Породица Меленковић.</p> <p>(0049151-P)</p>	<p>Сећање на драгог оца</p> <p>МИЛУТИНА МИЈАТОВИЋА</p> <p>С тугом, поштованим и болом: твоја кћерка Данка, зет Илија, унук Милан и унуча Наташа.</p> <p>(0049140-P)</p>	<p>Тужно сећање на нашег драгог</p> <p>ДУШАНА МАРЧЕТУ</p> <p>С поштовањем и тугом: брат Драго, сестра Босилка, синовци Милош и Далбор.</p> <p>(0049169-P)</p>
<p>Тужно сећање на драгог сестрића</p> <p>МИЛУ</p> <p>Прође година пуна бола без тебе, узркана и немислована. Година у немисловности како ти убојан на пут стаде и младост учраде. Номи нестасиваке, дану успавани а мисли усмерене ка тебе.</p> <p>Сине је тако од како се твој глас не чује, дане пролеће, а тетак се у срцима урешавио твоје последње реч. „Тетак нисам те чекао, ја ћу ти поздравити, а када стигнем у својој лути испратити.“</p> <p>Твоје слике гледам и са њима причам, сусретама нема.</p> <p>Ти си био толико сиво те вољели, али не знаш колика је бол.</p> <p>Сузе теку, а ти вечно остарио да живиш у нашим срцима.</p> <p>Са тугом и болом: твоја тетика Јагода, тетак Јаско, браћа Звездан и Гого.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Тужно сећање на сестрића</p> <p>МИЛУ</p> <p>Од тетке Наде и тетке Вуковице са породицама.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Тужно сећање на сина</p> <p>МИЛУ</p> <p>Драги Миле, некад нас је раздвајала само даљина а сад нас је раздвајала проклетка судбина. Твој стрци Вид и стрина Славица са дедом.</p> <p>(0049159-P)</p>	<p>Дана 20. 9. 97. године направила се 40 тужних дана од смрти наше најдраже некад несправљиве мајке, пунмама и бале</p> <p>СЕМИЗ СИДИК</p> <p>20.9.1995 - 20.9.1997.</p> <p>Ожалошћена супруга са кћеркама.</p> <p>(0049103-P)</p>	<p>20.9.1997. направила се две тужне године како си нас напустио драги сине и брате</p> <p>ЗОРАН ЕГИЋ</p> <p>Вечно ожаловљени: отац Раде, мајка Боја и брат Драган.</p> <p>(0049133-P)</p>	<p>Дана 24. септембра 1997. направила се две године од посвеће нашег</p> <p>ЖЕЉКА (ЈОВЕ) ТОДОРОВИЋА</p> <p>21. септембра (недела) у 10 часова посетилимо његов гроб и положили цвеће.</p> <p>Ожалошћена породица</p> <p>005608</p>
<p>Сећање на драгог брата</p> <p>МИЛУ</p> <p>Прође година пуна бола без тебе, узркана и немислована. Година у немисловности како ти убојан на пут стаде и младост учраде. Номи нестасиваке, дану успавани а мисли усмерене ка тебе.</p> <p>Сине је тако од како се твој глас не чује, дане пролеће, а тетак се у срцима урешавио твоје последње реч. „Тетак нисам те чекао, ја ћу ти поздравити, а када стигнем у својој лути испратити.“</p> <p>Твоје слике гледам и са њима причам, сусретама нема.</p> <p>Ти си био толико сиво те вољели, али не знаш колика је бол.</p> <p>Сузе теку, а ти вечно остарио да живиш у нашим срцима.</p> <p>Са тугом и болом: твоја тетика Јагода, тетак Јаско, браћа Звездан и Гого.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Тужно сећање на сестрића</p> <p>МИЛУ</p> <p>Прође година дана од како те нема међу нама, а твоја бака је стално у сузама. Бака Милица.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Дана 20. 9. 1997. године направила се 40 тужних дана како смо изгубили нашу мајку, свекру и баку</p> <p>АНБЕЛИЈЕ ТОМИЋ (рођ. Гаврић)</p> <p>Вечно ожаловљени: кћерка Даринка, зет Милан, унук Александар и Јованка.</p> <p>(0049159-P)</p>	<p>Дана 19. септембра 1997. године направила се седма тужних дана од смрти наше драге</p> <p>МАРЕ (ДУКЕ) ПОПОВИЋ (рођ. БЛАГОЈЕВИЋ)</p> <p>Тим поводом посетилимо њену вечну кућу на гробљу Свети Пантелија дана 20. септембра 1997. године у 11 часова. Ожалошћени: супруг Славо, деца Млађанка, Милорад и Душан са породицама.</p> <p>(0049158-P)</p>	<p>Тужно сећање на нашег сина Јединца</p> <p>ДРАГУТИНА ТАТИЋА</p> <p>Дана 20.9.1997. године направила се пет година од погубице нашег драгог сина. Вечно лепо живити у нама.</p> <p>Отац Ратко, мајка Гого и сестра Славица.</p> <p>(0049158-P)</p>	<p>Тужно сећање на вољеног оца и супруга</p> <p>ЗОРАНА ЂОРИЋА</p> <p>21.9.1992-21.9.1997.</p> <p>Увек ћеш живити у нашим срцима. Кћерке Јасмина и Јелица и супруга Биљана.</p>
<p>Сећање на драгог брата</p> <p>МИЛУ МИЛЕТИЋА</p> <p>Драги мој брате, година прође пуна бола и туго од кад тебе више нема код мене. Срце тати а душа боли, твоју вечну кућу још увидамо нисам због тога свега бол и туга је све лепа.</p> <p>Када умирем ја, умирем мој бол и туга за тобом.</p> <p>Твоја сестра Радана, зет Горан и мали Милош који те још увек о-невоје и тражи.</p> <p>(0049153-P)</p>	<p>Тужно сећање на брата</p> <p>МИЛУ</p> <p>Из дана у дан бол је тежа и тежа, али истина је горка и сурина. Заувек те изгубисмо, вољети лепо те вечно.</p> <p>Твоја тетика Зора са породицом.</p> <p>(0049159-P)</p>	<p>Дана 20. 9. 97. године направила се 40 тужних дана од смрти наше супруге и мајке</p> <p>АНБЕЛИЈЕ ТОМИЋ (рођ. Гаврић)</p> <p>Твој сине Дарко, сестра Јелица и унук Никола.</p> <p>(0049159-P)</p>	<p>25.9.1997. године направила се тужна година бола и туго од смрти мога брата</p> <p>МИРКА ВУЈАНЧЕВИЋА</p> <p>Брате Једини, увек остајеш у срцима мом. Твоја ожаловљена сестра Миљка, зет Драган са синама и унучама.</p> <p>(0049033-P)</p>	<p>Тужно сећање на нашег драгог</p> <p>ЗДРАВКА (РАЈКА) КЛИНЦОВА</p> <p>21.9.1993 - 21.9.1997.</p> <p>Пуно те воле и никад не заборављају твоје најмилије: мајка Миљка, син Александар, супруга Маријана, брат Мирослав, сестра Гордана, Боса и Јелена, зетови Неђо и Зоран и остала родбина.</p> <p>(0049156-P)</p>	<p>Тужно сећање на вољеног сина</p> <p>ЗОРАНА ЂОРИЋА</p> <p>21.9.1992-21.9.1997.</p> <p>Вољенимама немо умиру. Отац Добрић, мајка Гого, брат Горан, сестра Зора и синевци Стефане.</p>

Дана 20.9.1997. године направила се тужна гледи- на дана отаца је преминуо наш драги супруг, отац, брат, деда и прадед

МОМЧИЛО (МИХАЈЛА) ГОЈИЋ

Тата дана у 11 часова посетићемо његову вечну кућу на Новом гробљу у Банској Луци, покренути свечу и зачути сећања.
Свом приликом позивамо рођаке, кумове, пријатеље и колеге да нам се придруже.
Ожалошћени породица

ПОМЕН

ФРАНЦА ШУБЕРТ
21.9.1992-21.9.1997.

Шта живот биће мало да смо могли да те види- мо.
Тато: Браница, Сандро и Саша. (0049147-P)

ИМ МЕМОРИЈАМ

У недељу 21.9.1997. године направила се пет тужна гледи на јучино погашање карије и Бато

ФРАНЦА

Чету ћемо вечну кућу посетити тога дана, а поводом карије испред СПОМЕН СОБЕ ФРАНЦА у ул. Свено Пандурелића бр. 48 у 10 часова до градског гробља где ћемо одржати свечу те војо- сарасти успомени на његово светли дан и одржати се до СПОМЕН СОБЕ где ћемо видети испокрне који сам говори о Францу и његовом животу и делу

Дана 21.9.1997. године направила се пет година од смрти драгог супруга, оца и деда

ТОМИСЛАВА НОНЕ НОВКОВИЋА

Тата дана у 11 часова посетићемо његову вечну кућу на гробљу у Маслачанима.
Ожалошћени: супруга Саша, син Малорад, снаха Јелена, унучад Саша и Сандра, стриц Урош.

Тужно сећања на драгог тата

ТОМИСЛАВА НОВКОВИЋА

Не постоји врења која може да ублажи тугу и бол за тобом. Кћерка Биљана, Рачко и Дејана.

Тужно сећања на оца

ТОМИСЛАВА НОВКОВИЋА

Увек ћемо бити вољни и некад незаборавни. Од твоје савести Љубица, Марија и Милица Душан.

Прошли су две године од нестане и 40 дана од горње истине да смо изгубили нашег драгог сина, оца, супруга, брата, стрица и унука

МИЛУ (УРОША) ШЕШИЋА

Дана 21.9.1997. године у 11 часова посетићемо његову вечну кућу на гробљу Паловац, те позивамо рођаке, кумове и пријатеље који чувају успомени на нашег драгог Милу да нам се придруже.
Почевши у вечеру, а ми ћемо те вечно чувати у нашим срцима. Вечно ожаловљени: отац Урош, кћерке Данијела и Сузана, супруга Марија, браћа Маринко и Бранислав, сестре Гордана и Госта, па породица. (0049167-P)

Драгог тата и супруга

МИЛУ (УРОША) ШЕШИЋУ

Прошли су две године и 40 дана отаца те растање од нас, а туга и бол сваког дана су све већи.
Свама ми недостаје твој лик и твоја доброта. Било си увек јак и храбар, али сувањан и уставан, гаврањак били су јак и од тебе и од нас.
Знамо те одржати од оних који те највише воле и који си највише вољан.
Увек ћемо погледати твој лик и вечно ћемо живети у срцима своје кћерке Деја и Суза и супруге Марије. (0049167-P)

Тужно сећања на драгог сестрица

МИЛУ ШЕШИЋА

Од туге Милица Невојина са породица. (0049171-P)

Тужно сећања на драгог сестрица

МИЛУ ШЕШИЋА

Од тетке Гордане и Љубице. (0049171-P)

Сећања на моје вољне и незаборавне

ГОРАНА
19.9.1995-19.9.1997.

С тугом и болом, ваља остра и кћерка Гордана.

ГОРАНА
19.9.1995-19.9.1997.

Осталећи вечно вољени у мом срцу. Марија и супруга Милица.

21.9.1997. године направила се тужна година од смрти нашег драгог

РАДОСЛАВА ЈОШИЋА

Дана 21.9.1997. године у 11 часова посетићемо његову вечну кућу у породици сваче.
Позивамо рођаке и пријатеље да нам се придруже.
Ожалошћени: супруга Јагода, син Златко, кћерка Љиљана и остала рођаке. (0049149-P)

Тужно сећања на драгог оца

РАДОСЛАВА ЈОШИЋА

Само ми који смо те вољели знамо како је био твоје.
Кћерка Љиљана, зет Милош, Драган и Драгана. (0049149-P)

Тужно сећања

АЛЕКСАНДАР САЛЕ ПАНИЋ
1995-1997.

Породица Протић (0049181)

Тужно сећања на драгог тата

ДРАГОЉУБА БАТУШИЋА
22.9.1995-22.9.1997.

Пункад Илија, пункад Добрица и шурица Радослав и Бранислав. (0049177-P)

Тужни срци јављамо свој рођацима, познаницима и пријатељима да је 18. септембра у 78. години живота наома краће и тешке болести преминуо наш драги

НИКОЛА (АЛЕКСА) ОПАРНИЦА
(1919-1997)

Сакроне драгог наш поклоњеница обавиће се у недељу 21. септембра у 14 часова на гробљу Лазаревац - Пасарици у Банској Луци.
Ожалошћени: супруга Анђа, син Велики, кћерка Зора и Гордана, снаха, зетови, унучад и праунучад, породица Радисавић и Трфудиновић, те остала мноштво рођака и пријатеља.

Последњи поздрав драгом тата

НИКОЛИ

Од оца Велики, снаха Беба, унучад Желько и Драгана.

Последњи поздрав драгом тата

НИКОЛИ

Од кћерке Зора, зета Бранислав, унука Горана и унука Марија.

Последњи поздрав драгом тата

НИКОЛИ

Од кћерке Гордане, зета Светозара и унука Драгана.

Последњи поздрав драгом деда

НИКОЛИ

Увек Горан си супругом Драганом и снама Илором.

Последњи поздрав драгом стрицу

НИКОЛИ

Од Роберта, Каролина, Варе и Драгана Радисавића. (0049042-P)

Последњи поздрав драгом стрицу

НИКОЛИ

Од Часла, Босна, Урош и Туре Трфудиновић.

Тужно сећања на вољног сина

ДАРКА ПАРТАЛА
24.9.1995-24.9.1997.

Свако пролеће видимо те у сваком цвету, свако лето чујем те у свакој птици, свако јуноне мислим како да ми те задржи, свако зиме свако божице рече ми да те.
И шта ће рећи кад свака реч је малда, две године дана је пократак твој сав живот.
Знамо те твоје јак дајте, пољуби ме, заборави мекад нећу никад живети твој.
Твој отац Сава и мајка Боса. (0049173-P)

Тужно сећања на вољног брата и стрица

ДАРКА ПАРТАЛА
24.9.1995-24.9.1997.

У овом животу светлости нема, срце горко плаче свуда је завољано мило, зашто је брате морало дружи твојим растани.
Твој брат Борко, снаха Данија, братиња Бобан и Милица. (0049173-P)

Тужно сећања на вољног сестрица

ДАРКА ПАРТАЛА
24.9.1995-24.9.1997.

Дарко, отаца си нас напустио сви се променило, једино сећања на тебе је остало исто.
Тетка Невојина и брат Радислав. (0049173-P)

Тужно сећања на узорног члана нашег колектива

ИЛИЈУ КОВАЧЕВИЋА
20.9.1996-20.9.1997.

Колектив СДП Н.с.т. „СБИТА ЧЕЛНИЦ“ (49174-P)

Тужно сећања на вољног

МИЛУ (ЈАНКА) АЛЕКСИЋА
20.9.1990-20.9.1997.

Вечно ћемо живети у срцима оних који те вољно и поштују и за све те вољно.
Породица: супруга Марија, син Јанко, кћерка Гордана и Биљана, унука Горана и Сретимића, зет Николка и снаха Јања. (0049042-P)

Тужно сећања на драгог

Дана 23.9.1997. године направила се година дана од погашања нашег драгог

ЗЛАТКА ГАЛИЈА

Обавештавамо сву породицу, пријатеље и колеге да ћемо дана 20.9.1997. године у 11 часова посетити његову вечну кућу и отидати спомен-појачу на Рајском гробљу-Матјашић.
Ожалошћени породица. (0049157-P)

Сећања на вољног сина

ЗЛАТКА ГАЛИЈА
23.9.1996-23.9.1997.

Осталећи вечно вољени у мом срцу. Марија Милица. (0049157-P)

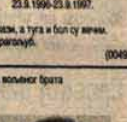
Сећања на вољног сина

ЗЛАТКА ГАЛИЈА
23.9.1996-23.9.1997.

Времену пролеће, а туга и бол су вечни. Твој отац Драгољуб. (0049157-P)

Сећања на вољног брата

ЗЛАТКА ГАЛИЈА

Тужно пролеће, а туга и бол су вечни. Твој отац Драгољуб. (0049157-P)

Сећања на вољног брата

ЗЛАТКА ГАЛИЈА

Тужно пролеће, а туга и бол су вечни. Твој отац Драгољуб. (0049157-P)

Сећања на вољног брата

ЗЛАТКА ГАЛИЈА

Драги брате, ако прстоу миш година дана од како некад са мном. Пуно те вољно и много ми недостаје.
Твој брат Драгољуб. (0049157-P)

Тужно сећања на драгог

ЗЛАТКА ГАЛИЈА

С тугом, поштовањем и болом: стрица Раде и стрица Нада, сестре Радомирка, Марија, Драгана и Драгана. (0049157-P)

**Председница Плавшић
разgovарала са опозиционим
странкама**

**Што пре формирати
нове општинске
власти**

Биљана Плавшић, председник Републике Српске, примила је у петак по подне чланове Координационог одбора опозиционих странака. На састанку је било речи о локалним изборима у Републици Српској.

Председница Плавшић је честитала представницима странака на изборним резултатима, а закључено је да нове општинске власти треба што пре формирати у целој Републици Српској.

**Република Српска - Федерација
БиХ**

**Успостављене
телефонске везе**

САРАЈЕВО, 19. септембра (Срна) - Телефонски саобраћај између Републике Српске и Федерације БиХ успостављен је данас при пут од 1992. године, захваљујући помоћи ЕУ од 5,5 милиона долара - јавља Ројтерс.

Агенција додаје да ће позиви бити наплаћивани према унутрашњем, а не међународном тарифном систему, и подела је за нормализацију телефонских комуникација претходно успостављање једносмерне комуникације из Сарајева према неким деловима РС пре два месеца.

**Поводом погибје Герда
Вагнера**

**У Српској данас дан
жалости**

САРАЈЕВО, 19. септембра (Срна) - Влада Републике Српске донела је одлуку да 20. септембар прогласи даном жалости у Републици поводом трагичне погибје заменика високог представника за цивилна питања Герда Вагнера и његових сарадника. Ово се наводи у саопштењу које је потписала министар информација у Влади РС Светлана Шилњеговић.

**Разговор ћука
и кокса**

Градоначелник Саво Тук разговарао је јуче у Бањој Луци са Хансом Коксом, шефом Координационог центра посматрачке мисије ЕУ, јавља Срна.

После сусрета иза затворених врата новинари нису добили никакве изјаве, али се претпоставља да се разговарало о протеклим општинским изборима и њиховој даљој имплементацији у Бањој Луци.

**Договор ШБ, СФОР-а и
УИХЦП-а у Брчком**

**Личне карте РС
повратницима из
Федерације БиХ**

БРЧКО, 19. септембра (Срна) - Начелник Центра јавне безбедности

Колегиј министра унутрашњих послова Српске

МУП ће поштовати Устав и законе

БИЈЕЉИНА, 19. септембра (Срна) - Министарство унутрашњих послова Републике Српске наставиће доследно да поштује Устав и законе РС, закључак је са данашње седнице Колегија министра унутрашњих послова у Бијелини, на којој је разматрана актуелна политичко-безбедносна ситуација у Републици.

МУП ће се свим легитимним средствима и мерама ангажовати на успостављању јединственог министарства и његових организационих јединица, истиче се у саопштењу прослеђеном СРНИ и додаје да ће се „само на тај начин сачувати јединствена РС, за коју је велики број припадника МУП-а положио живот“.

У саопштењу се наглашава да је „Колегиј упознат о ангажовању МУП-а на провођењу избора за локалне органе власти у Републици и даљој имплементацији

Дејтонског споразума кроз реконструкцију полиције и Бригаде за антитерористичка дејства“.

Колегиј министра унутрашњих послова одлучио је да, сходно одлуци Владе РС Средња и Виша школа унутрашњих послова наставе да раде у Добоју.

Упис треће генерације, као и испити прве и друге генерације студената Више школе унутрашњих послова, почеће 22. септембра, док ће Средња школа унутрашњих послова и Диспансер за здравствену заштиту радника МУП-а почети да раде 1. октобра ове године, предвиђа се у саопштењу.

„Студенти и љаци, који не наставе школовање у Добоју, у складу са одлуком Владе, неће добити законите дипломе и неће моћи засновати радни однос у Министарству“, упозорава се на крају саопштења.

Брчко Радомир Марјановић и представници СФОР-а и УИХЦП-а постигли су данас договор да од понедељка, 22. септембра, почне издавање личних карти Републике Српске повратницима из Федерације БиХ.

Према договору премијера Гојка Кличковића и супервизора Роберта Фаранда, радници Центра издаваће личне карте на дан и у месту повратка на три истурена пука, рекао је СРНИ након састанка Марјановић.

У понедељак од 9 до 15 часова личне карте моћи ће да приме повратници у Броду, у среду у Смербеговци, у исто време, а у петак у насељу Улице од 10 до 13 часова.

Надам се да ће и супервизор Фаранд испоштовати свој део обавеза према повратницима који одбију да приме документа РС“, изјавио је Марјановић.

„Биг“ радио

**Прекид програма
због притисака**

Власник бањалучког „Биг“ радија Бориша Крагуљ изјавио је да је та станица прекинула да емитује програм због

различитих извора, без каквих коментара.

„На мене су вршили притисак са свих страна да се определим. Српска демократска странка Бање Луке упућивао ми је критике да не подржавам легално и легитимно руководство. Опозиционе странке, и оне опозиционе под знацима навода, које су у подрици председници (Биљани) Плавшић нашле су zgodан начин да „избегну“ у јавност, прозивале су нас да смо против демократских промена“, рекао је Крагуљ агенцији Бета.

Разговор Војновића и Стигмара

**Хапшење ћукача
заstraшивање Срба**

ВУКОВАР, 19. септембра (Срна) - Председник Заједничког већа општина Милош Војновић разговарао је данас у Вуковару са шефом УНТАЕС-ове канцеларије за избеглице Јорамом Стигмаром о хапшењу Душана Љукача, Србина повратника, који је 9. септембра лишен слободе у Винковцима и прослеђен у затвор у Сиску.

Истицали да је ухапшени претходно требало да буде обавештен о

не води никакав кривични поступак“.

Дејвид Шефер

**СФОР није задужен
за хапшења**

ХАГ, 19. септембра (Срна) - Амерички амбасадор за питања ратних злочина Дејвид Шефер изјавио је данас у Хагу да СФОР никада није био задужен и одговоран за хапшења било кога осумњиченог за ратне злочине.

Наглашавајући да СФОР-у није променен мандат у БиХ, Шефер је рекао да се „хапшење може извести само у случају сусрета са осумњиченим, ако то дозвољавају околности и могућности, као приликом недавне акције у Приједору“.

„Погрешно је стављати фокус на улогу СФОР-а када је у питању хапшење осумњичених“ - нагласио је Шефер, који се нада да ће многи осумњичени, сами увидети предности добровољно предаје“.

**Облука доњег дома руског
парламента**

**Усвојен Закон о
религији**

МОСКВА, 19. септембра (Срна) - Доњи дом руског парламента прихватио је данас Закон о религији у верзији председника Федерације Бориса Јељцина.

Предлог Закона у првом облику Јељцин летос није хтео да потпише, наводно због неуставности неких одредби, што је изазвало праву политичку буру.

У јавности се, наиме, говорило да је Јељцин попустило под притиском америчког председника Била Клинтона.

УН о Северној Кореји

**Прети масовно
умирање**

РИМ, 19. септембра - Светски програм за храну Уједињених нација упозорио је данас на могућу појаву масовног умирања у Северној Кореји, пошто је једно испитивање показало да је око 17 одсто прегледане деце у тој земљи озбиљно погођено неухрањеношћу, преноси Ројтерс.

„Без адекватне помоћи, већ у току ове зиме може се очекивати масовна смртност“.

(Тађуј)

Железничка несрећа у Лондону

Спасилачке екипе на месту несреће (Ројтерс)

Троје мртвих у судару возова

ЛОНДОН, 19. септембра (Бета - АФП) - Три особе су данас погинуле, а 150 људи је повређено у судару возова у западном делу Лондона, саопштила је полиција.

Несрећа се догодила када се

путнички воз сударио са теретним возом, саопштио је исти извор.

У полицији додају да се један број путника још налази у возу и да спасилачке екипе све чине да их што пре изваде из крхотина вагона.

снажних притисака којима је била изложена у протеклим неколико недеља.

Радио Биг је основан 1991. године. Има два програма и био је најслушанија радио-станција на подручју Бање Луке. Емитовао је музику и кратке вести из

кривичном поступку против њега, Стигмар је подвукао како је на „Љукачевој поватри о повратку у родно место на банији децидно пасало да је увидом у Министарству правосуђа и Министарству унутрашњих послова Хрватске утврђено да се против њега

РАДИО
ТВ

Субота, 20. септембар

ТВ - програм

10.00 - Добро јутро, Српска, 11.00 - Шарени бувар, 12.00 - Подневне новости, 12.05 - Цртани филм, 13.00 - Вести, 13.05 - ЗУМ реприза, 13.30 - Бољи живот, играна серија, 14.15 - Послови журнал, 15.00 - Вести, 15.05 - Цртани филм, 19.20 - Маркетинг, 19.30 - Сервисни филм, 22.00 - Вечерње новости, 22.15 - Народнаш, 22.45 - ЗУМ, информативни програм, 00.15 - Поноћне вести.

Радио - програм

5.05 - Јутарњи програм (у 7.00 вести), 7.05 - Емисија за полиграферама, 8.05 - Радио о радију, 10.05 - Одбрамбене теме, 11.05 - Музика, 12.00 - Подневне вести, 12.15 - Упознајмо свету православу веру, 13.05 - Недељни магазин (у 16.00 дневник), 18.05 - Маркетинг, 19.00 - Вечерњи дневник, 19.30 - Српска народна музика, 20.00 - Вече уз Српски радио, 22.00 - Хроника дана, 22.20 - Музика, 24.00 - Поноћне вести, 00.10 - Ноћни програм.

Недеља, 21. септембар

ТВ - програм

10.00 - Добро јутро, Српска, 11.00 - 13.00 - Девича радионица, 12.00 - Вести, 13.00 - Вести, 13.05 - Сикс, 14.30 - ТВ томова, 15.00 - Спортско забавно послице, 19.00 - У времену, 19.05 - Шта штама! - штампа, 19.15 - Цртани филм, 19.20 - Маркетинг, 19.30 - Новости, 20.00 - Омилски програм, 21.30 - Спортски преглед, 22.00 - Вечерње новости, 22.15 - Ствариди сведоци отаџа, 23.00 - Шта је ноно на музичкој сцени, 00.00 - Вести.

Радио - програм

5.05 - Јутарњи програм (у 7.00 јутарње новости, редовне рубрике, маркетинг), 8.05 - Породичне теме, 9.05 - Музика, 10.05 - Документи, недељни политички магазин, 11.05 - Емисије за децу, 12.00 - Подневне вести, 12.15 - Српска народна музика, 14.05 - 15.00 - Спортско забавни програм (у 16.00 дневник), 18.05 - Маркетинг, 19.00 - Вечерњи дневник, 19.30 - Српска народна музика, 20.00 - 22.00 - Вече уз Српски радио, 22.00 - Хроника дана, 22.20 - Музика, 24.00 - Поноћне вести, 00.10 - 5.00 - Ноћни програм.

Време

Променљиво

После прохладног и магловитог јутра током дана регистровано је претежно сунчано време уз слаб развој дневне облачности. Ветар је био слаб северних праваца.

Преглед температура ваздуха у 14 часова

Кнежево, Власеница 16, М. Град 18, С. Сарајево, С. Горазд 19, К. Дубица, Соколац 20, Пале, Приједор, Србац, Добој, Бања Врुњина 21, Бања Лука, Гацко, Шамац 22, К. Варош, Модрича 23, Деравента, Брчко 24, Бијелина 25, Требиње 27.

Прогноза времена за викенд:
Талас влажног ваздуха, који ће током ноћи захватити северозападне крајеве, а током прегледне и остале, успољеве појачан развој облачности праћен слабом кишом. Од средине дана у северозападним, а до краја дана и у осталом делу земље очекује се разведравање па ће бити и сумњаних периода.

У недељу после прохладног и маслинично магловитог јутра преовладаће претежно сунчано време уз слаб развој облачности.

Јутарњи температура сутра од 3 до 9° С, а највише дневне од 16 до 22° С, на југу Херцеговине око 26° С.

Републички хидрометеоролошки завод

Изјава неугеље

Муслимани нису могли да победе на локалним изборима ни у једној општини, осим ако их је гласало много више него што је уписано у бирачким списковима. Пуоздано знамо колико је муслиманских гласача уписано у свакој општини. У неким местима је било превара и много неправилности. Ако муслимани победе у некој од општина под српском влашћу, преузеће дужност, јер се изборни резултати морају поштовати, али претходно морају бити уклоњени сви фалсификати.

Момчило КРАЈИШНИК

Фото-колумна Миленко ШУКАЛО

Под лупом

Народ

Своје грађанско право, већина пунолетних Срба у Републици Српској искористила је да би глас дала странкама са јаким националним печатом. Дали су изабрали најбоље (и у прошлом систему - сетимо се - бирали смо најбоље!), то ће тек да изађе на видело и да се осати.

Оно што је, међутим, већ сада извесно и белодано јесте да су српски гласачи разочарали организаторе првих демократских локалних избора на, народски и политичким новогovorом казано, „двима просторима“. Не само да је одолео покушајима да га раздвоје, српски национални корпус је потврдио своју националну хомогеност и монолитност.

Под окупацијом - а БиХ је, и de facto i de iure, окупирана земља - нема демократских избора, нити слободног изражавања воље народа. Народ, када је већ натеран да гласа, није ни желео ни смео да експериментира са својом судбином и будућношћу, мада је свестан своје немоћи да живот креира и усмерава по мери властитих интереса и потреба. Гласајући за јасно национално профилисане странке, он је свету и својим окупаторима ставио до знања с ким хоће да живи и до какве му је државе стало. А како ће да живи - то у оваквим условима не зависи много од људи којима су дали поверење да конституишу власт и тога је већина људи у Републици Српској више неголи свесна.

Уколико је, пак, главна сарха изласка на изборе била да се добије национално-демографска карта дејтонске БиХ, Срби су се прилично децидирано изјаснили. Готово је занемарљив број оних који су се на гласачком месту „издигли“ изнад националних емоција и изјаснили се као „грађани“. Упркос свеушто се непосредно уочи избора дешавало у Српској демократској странци (дабемо, не само од себе и само по себи!), упркос разним сплеткама, подвалама, обманам, уценама, унутарстраначком сујетним трвењима и гложењима, ова странка је добила завидну наклоност бирачког тела у већини општина Српске. Део оних који су се, унеколико и разложно и оправдано, разочарали у СДС ипак су дали глас овој странци, јер је још увек више као јак национални покрет и цене њене заслуге у бујању националне свести Срба у бившој БиХ. Део оних који су се толико разочарали су Српску демократску странку да јој никако нису могли да опросте грехе, оправдало се за Српску радикалну странку, верујући, па и здраво патриотски резонирајући да глас дат радикалима није узалуд „лотрошан“ српски глас. Отуда, на овим локалним изборима изванредан успех СРС-а, који је можда, изненадио и највеће оптимисте међу члановима и симпатизерима радикала. Вероватно би и Роберт Фроник, шеф мисије ОЕБС-а поништио изборе на Палама, после приговора да је СДС однео убедљиву победу захваљујући политичком ангажману Радована Караџића, да није рачуно на „дестројавање“ паљанских гласача у правцу одборничке листе радикала.

Срби су се и на овим локалним изборима показали као добри домаћини гласачима из Федерације БиХ и посматрачима из тзв. међународне заједнице. Да су брчански Срби, рецимо, приредили муслиманима, бившим становницима овог посавског града, и мали део онога што су Хрвати Србима у окупираном, некад безмало стопроцентном српском Довару, не би им се то тек тако опростило. Један од главних „стратешких“ месецима истицаних циљева локалних избора - повратак избеглица - промашен је управо у Довару. Ту може, али у Брчком никако. Штавише, не треба да буде никакво изненађење ако се локална власт у највећем граду српске Посавине конституише мимо изборних резултата, односно изражене воље народа. Ако је воље архитеката тзв. новог светског поретка и чувара дејтонске БиХ да у Брчком буде мултиетничка власт, она ће се супротставити, па макар се ниједан муслимански избеглица не вратио у овај град, решен да живи заједно са Србима.

Срби су, ето, јасно дали до знања, и пријатељима и непријатељима, какву и чију власт хоће. Кога су змије уједале и гуштера се боји - каже наш народ. Искрени да будемо, страхујемо од цакова са муслиманским гласачким листићима, који ће се мешати са нашим, већ пребројаним. Јер, лани, на септембарским парламентарним изборима беше у тим цаковима и гласачких листића давно умрлих нања, и „дихида“ и гласова по принципу један човек - три гласа“.

Ако се резултати ових управо завршених избора и не уклапају у шеме оних који су задужени да прате и усмеравају имплементацију Дејтонског споразума, наћи ће се модуси и средства да се планирано оствари. У том смислу, треба разумети и недавну изјаву Г. Гелбарда да је „дирљив међународне заједнице да се створе две мултиетничке државе у Босни и Херцеговини“. Зашто две исте или сличне - сувишно је и питати. Као и то да ли ће свака од њих да има своју војску, или можда, јединствену?

пише
Бранислав
РИБАР

Интервју „Гласа српског“ Војислав Максимовић, председник

Опстанак под

ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ РЕПУБЛИЧКЕ изборне комисије, који потврђују победу Српске демократске странке на локалним изборима у РС са 37,35 одсто освојених гласова, али и неповољни резултати ове странке у Бањој Луци, били су повод за разговор са председником Клуба посланика Српске демократске странке и једним од њених оснивача професором доктором Војиславом Максимовићем.

● **Господине Максимовићу, мада су резултати незванични, молим вас да прокоментаришете ову победу СДС-а на локалним изборима.**

Ми смо заиста очекивали победу Српске демократске странке, тако да сам исходом изборних резултата у овом тренутку задовољан. Наравно, у условима које смо имали односно да су ти услови могли бити бољи када је реч о нашој присутности на целом простору републике, читаоци знају да нам је било забрањено да одржимо Свесрпски сабор у Бањој Луци. Ми такође нисмо имали ни могућност приступа медијима у том делу Републике. Када се све то узме у обзир, онда је свака друга реч коментара сувишна. Познате су, наравно, околности у којима, између осталог, и међународни фактор има изузетно велику улогу у нашем изборном поступку, тако да је под његовом нарочитом пажњом био управо СДС.

Приметан је такође успон и изузетно добар резултат Српске радикалне странке, нарочито у источном делу Републике. Они су често наступали са сличних позиција као и ми, односно као и наша странка, имамо доста сличности, нарочито када је реч о националном програму и суд-

бини српског народа, као и саме Републике. Зато и не чуди победа управо ових странака. То су моје прве реакције након саопштавања још незваничних резултата. За озбиљнију, односно дубљу и свестражнију анализу треба још мало времена.

● **Како коментаришете неуспех СДС-а у западним деловима РС?**

Сигурно је да су на то утицали познати догађаји у Крајини, боље речено у Бањој Луци. Мислим да су они имали удела, као и хаотичност која се испољила иступањем госпође Плавшић из наше националне идеје и програма наше странке, те њено искључење из наших редова, на изборне резултате. Има ту још и доста збуњености у народу, који се пита шта се то догодило и зашто сада тако велике и о важним питањима разлике некадашњих партијских другова и сарадника.

Верујем да није реч о одређености или неодређености народа за идеју СДС-а јер то се види, Биљана Плавшић и њена странка и немају идеје ни програма. Зато мислим и верујем да је реч о једној кризи која ће нашим бољим радом, али и већом присутношћу у том делу Републике, бити превазиђена.

● **Бирачко тело Републике, које није велико расуло се на тако велики број странака?**

Морам да кажем да се то односи само на Бању Луку и на најугле подручје Крајине. Већ у Прњавору је јасно дефинисана победа СДС-а, као и у неким другим градовима у том подручју. Значи, не може се говорити о Крајини као о целини, већ о Бањој Луци као граду који има велику улогу и велико бирачко тело. Утицај разних странака, њихово, присуство у

били смо један широки национални покрет који је кренуо деведесете године у условима који су били такви какви су били и када се решавала наша национална судбина. Вероватно је да је у нашем покрету било оних који нису били довољно свесни и оних који нису били довољно искрени.

Између једног покрета и једне странке су крупне разлике, пре свега у организацији, у страначкој дисциплини... Према томе, странка ће све мање бити покрет, а више партија у позитивном смислу те речи.

том граду познато је од раније и оне су, наравно свака на свој начин, добиле оне бираче који се опредељују за њихове програме. Ту је видљиво напредовање социјалиста, који су у Бањој Луци најбројнија и најутицајнија странка, али ни они, по мени, у овом граду нису апсолутни победници. Тамо нема ниједне странке за коју се може рећи да има неку доминантност и да може да влада у Бањој Луци.

● **Да ли су последњи догађаји у РС, уставна криза, па након тога можда, да тако кажем, напуштање странке и институција РС људи који су били на функцијама и у странци и у држави допринело томе да се странка можда више бавила сама собом, што јој је таквим понашањима и догађајима било наметнуто баш пред изборе, него што се бавила неким пословима на основу којих је могла градити повољније изборне резултате. Односно, да ли сте имали довољно простора и времена да се бавите предизборним активностима?**

Странка се уопште није бавила собом, није ни имала прилике. Неизвесност хоће ли бити избора сигурно је на неки начин умањивало присуство наше странке у јавности. Ова криза, која код нас још изгледа није решена јер неки, односно пред-

седник Републике, не поштују ни законе ни Устав РС, није уставна криза, она је дубоко политичка криза, која има дубоке националне реперкусије. Све је то, наравно, одвлачило кадрове Српске демократске странке, да се баве другим актуелним и акутним питањима тренутка, много више него изборним процесом. Ми смо били мање присутни пред изборе него лани у септембру, али ја знам да ће наши чланови и симпатизери то схватити и да ће наредни рад бити много квалитетнији и ангажованији.

● **Како коментаришете чињеницу да је један део кадра СДС-а који је странка бирала и постављала на руководећа места у државним институцијама врло брзо и једностранно окренуо леђа странци?**

Очито да је реч о људима који нису довољно часни, који нису свесни програма наше странке, који тај програм не прихватају као свој, који нису свесни големим националних проблема који стоје пред нашим народом. Исто тако мислим да смо ми при избору кадрова за највише функције правили очите грешке. Нисмо били довољно свесни шта поједини функционери могу да ураде у неким кризним тренуцима. Ту смо направили врло грешку, то морам да кажем, са Биљаном Плавшић, када смо је кандидовали за председника, а онда и са неким члановима Главног одбора, појединим посланицима који су се одметнули као и госпођа Плавшић и отишли у неке друге странке и друге политичке структуре. Можда је то и добро за рашчишћавање и разграничење у самим редовима странке. Верујем да су остали они који ће бити тврђи у остваривању нашег националног и страначког програма. Кризе и кризно време какво ми, чини ми се често, имамо доведу до тога да људи испоље своје праве особине. Ма како то изгледало болно када се догађа, то је у једну руку и добро. Странка се чисти, ојачава, јер они који остају здрави су језгро за будуће присталице и чланове.

● **Време непосредно после избора је време анализе. Можете ли нам већ сада рећи, иако нисте имали састанак ни Председништва странке ни Главног одбора, шта ћете ви као председник Клуба посланика СДС-а предложити као промену у раду, како би се следећи избори дочекали орга-**

Могућа коалиција

Истичући задовољство због победе СДС-а у већини општина, без обзира на то што у неким општинама није добио очекивани број гласова, Максимовић је нагласио да је „национална опција у РС добила превагу у односу на социјалистичке, грађанске и назовилибералне партије“.

Одређене српског народа за Српску радикалну странку, која је нарочито у источним деловима Републике забележила значајан успон и која има СДС-у веома близак национални програм, Максимовић је оценио „савсим природним“.

Због тога ћемо, вероватно, у многим општинама РС или на стварање коалиције са радикалима, без обзира на конкретни однос снага - додао је председник Клуба посланика СДС-а.

Клуба посланика СДС-а (сз) у парламенту РС

СВЕТОСАВСКОМ ЗАСТАВОМ

низованије и спремније?

- Време је доста кратко, ако избори буду одржани онако како их је замислила госпођа Главшић. Сигурно ће ред по теза у нашој странци бити усмерен ка том да се исправе неке елементарне грешке и побољшају неки наши поступци. Очекује се једна озбиљна седница Главног одбора, која ће доћи после саопштавања званичних резултата и када будемо знали колико је присуство муслиманских и хрватских странака на нашем простору. Значи, клуб посланика очекује у овом тренутку ставове и оцене Главног одбора и Председништва странке. Не знам тачан датум одржавања седнице Главног одбора, али је он незванично већ најављен. Наравно да ће послати за све нас бити и превише. Све се мора анализирати, и не само анализирати јер анализа мора бити основ за исправљање грешака, али и смерница да истрајемо у нашој националној идеји.

● **Господине Максимовићу, ви сте у странци од њеног оснивања. Она је све време носила име Српска демократска странка, али је, у ствари, у прошлом времену, можда и до пред саме изборе прошле године, она више била покрет него странка. Шта, по вашем мишљењу, треба да се страначки испрофилише како би као странка могла да се равноправно носи са осталим странкама?**

- Ја се слажем са вашим констатацијама и немам више шта да додам. Били смо један широки национални покрет који је кренуо деведесете године у условима који су били такви какви су били и када се решавала наша национална судбина. Тај покрет је обухватио различите друштвене слојеве и људе са различитим мишљењима. Родила се једна национална идеја која је касније добијала различита

тумачења појединача.

Вероватно да је у нашем покрету било оних који нису били довољно свесни и оних који нису били довољно искрени. Између једног покрета и једне странке су крупне разлике, пре свега у организацији, у страначкој дисциплини итд. Према томе, странка ће све мање бити покрет, а више партија у позитивном смислу те речи.

● **Чини ми се управо у овом сегменту о којем сте говорили, о страначкој дисциплини у Српској демократској странци, било је много попуштања, много гледања кроз прсте и онима који су се огрешили о основне принципе понашања страначког живота?**

- Ја сам самоуверен да је посланички клуб био добрим делом или готово апсолутно дисциплинован када су у питању решења и задаци основних питања провођења одлука Председништва странке и Главног одбора. Ми смо настојали и у добром делу успевали да идеје наше странке, које су утарђивали Главни одбор и Председништво, остваримо. То очито није било довољно јер су евидентне појаве елементарне страначке непослушности, односно недисциплине. То је, опет, обележје једног покрета, а не странке. У том погледу морамо много да радимо и да мењамо у понашању наших чланова. Ма како они били „добри“, ма како се ми „слегали“ по неким питањима, ми морамо успоставити систем страначке дисциплине. То нисмо ми измислили, то је правило код свих партија. Можда ће неко рећи да је то послушност. Али не, не, није. Треба само погледати како је то код других и учити од њих. Погледајмо друге озбиљне партије, а ми јесмо озбиљна партија и досадшње слабости морамо отклањати.

● **Господине Максимовићу, ка коментаришете овако велики**

Старе идеје на нов начин

● **Српска демократска странка има изузетно велике резултате у стварању националне државе српског народа на овим просторима, у одбрани народа, у вођењу народа да се одбрани од могућег новог геноцида?**

- Ми смо, верујем, већ поколење пропуштено историји, али ми смо и оно Његиново поколење за пему створено. Мислим да смо урадили епохални национални задатак. Створили смо након пуно векова српску националну државу западно од Дрине, вратили смо праве вредности српске националне идеје, омогућили смо нови успон, или реafirмацију, православања на нашим просторима. Створили смо један нов национални дух, вратили елементе аутентичне српске националне културе. Све су то плодови нашег националног покрета, који је водила Српска демократска странка.

Наравно, да је често судбина таквих покрета са јаким емотивним, националним, романтичарским набојем да у времену неког мира доживљавају сасвим другачија тумачења и да се њихови резултати виде другачије. Није ништа необично да после таквих успеха долази одређено засићење у народу, да народ тражи промене, тражи нове, свежје људе и оне који ће старе идеје остварити на нов начин.

Међутим, због свог програма, због своје идеје, ми ћемо, свакако, остати и даље најбитнији политички фактор у Републици Српској. Те идеје које смо ми поставили оствариће генерација која ће следити нас. Није све у само једном поколењу. Нисмо ми Богом дано поколење, иза нас су остали плодови које ће продужити други и које морају продужити други. Ми ћемо им остварити добар основ, добру подлогу, они само треба да наставе.

● **број политичких партија на овом нашем простору, са овако „малим“ изборним телом? Да ли то тек заживљава политички плурализам или је реч о нечем другом?**

- Ја мислим да ми као народ нисмо у бићу довољно свесни шта нам се све може догодити, да олако стварамо властита мишљења, да не подлежемо колективитету који је неопходан. Сама чињеница да на једном малом простору, то је крајњи простор, има толико странака говори о мањој националној, односно државотворној свести, а чини ми се и о политичком аматеризму. Повољнија је ситуација у истом делу Републике Српске,

где је српска национална идеја тврђа и где је било мање последица Титовог комунистичког режима, односно где је било неупоредиво мање странака. Вероватно је све то резултат спољног утицаја, који тај крајњи простор посебно посматра и где тражи своја снажна упоришта. Није то само локални посао, није то само локално понашање, ту има елемената који су далеко изван тих простора. Међународна заједница је, чуло се, материјално помагала оснивање странака. Ја то не могу ни да потврдим, нити да негирам, јер нисам у то упућен, али знам да ми, СДС, као ни друге националне партије, нисмо добили новац, али понашање појединих странака очито усмерава неко други и често те странке не следе жеље народа.

● **Могу ли вас замолити да на крају упутите поруку свим онима који су остали верни Српској демократској странци, али и поруку за оне који су се поколебали, који су променили мишљење, који нису били задовољни одређеним понашањем Српске демократске странке, па су свој глас дали другом програму и другој партији.**

- Прво поруку онима који су отишли својим путем, јер очито они на нашем путу нису ни требали да буду. Нека им је Богом просто, али сам уверен, а то је уједно и порука онима који остају са нама, да је само окупљање под светосавском заставом спас за наш народ. Једина икона која треба да нас води у будућност је икона светог Саве, а не пролазни постери који су залепљени на нашим улицама, на нашим зградама итд. Све ће то однећи ветар, историја ће да суди о онима који су остали на попришту и који су спремни да остану јер то тражи наша судбина, наш народ и Република Српска.

На претходним локалним изборима потврђена је воља српског народа

Разговарала Марица ЛАЛОВИЋ

Наш саговорник | Петко Чанчар,

Потврђена у Српској

Локални избори су иза нас, прелиминарни резултати су познати и сада остаје још да сачекамо да се утврде резултати гласања у одсуству.

Гласање за општинске органе власти углавном је прошло без проблема са изузетком неколико места. Такође, и одзив грађана Српске био је добар.

Већ у суботу, првог дана гласања, до 19 часова гласало је 40 одсто од 830.000 гласача уписаних на коначни бирачки списак у Републици Српској. У појединим градовима већ у раним јутарњим часовима била је поприлична гужва. Сви су желели да што пре искажу своју политичку вољу. У редовима се знало чекати и по један час.

Објављивање изборних резултата Републичке изборне комисије Републике Српске била је прилика да о њима, али и о свим аспектима протеклих избора, разговарам са Петком Чанчаром, председником Републичке изборне комисије Републике Српске.

• **Наравно, прво питање односи се на последње податке, односно последње изборне резултате који су саопштени на конференцији за новинаре у среду, односно незваничне резултате којима располаже комисија.**

- Тешко је рећи коју су дани били динамичнији и тежи, да ли сама два дана избора или ови дани по затварању изборних места. А нису били нимало лагани ни они који су претходили самим изборима, значи они у којима се све то припремало. Међутим, одмах на почетку да кажем да се све одвијало према правилима и прописима Привремене изборне комисије и Закона о избору народних посланика и одборника у Републици Српској. У за то предвиђеном времену добили смо све податке из 61 општине у Републици, подаци су почели пристизати одмах по завршетку гласања и стизали су sukcesивно из општина како је било и планирано. Све смо то компјутерски обрађивали и ови прелиминарни резултати су, да тако кажем финализовани у среду.

• **Ово су гласови оних гласача који су лично гласали на 892 бирачка места. Шта је са гласањем у одсуству и када ће те информације бити комплетирани?**

- Сабирни центри су били у Бону и Бечу. Гласало се тако и у СРЈ, односно Србији и Црној Гори. Према информацијама којима ми

У редовима се знало чекати по један час: гужва на изборном месту у Градишци

располажемо, гласало је око 35.000 гласача, од уписаних 67.000. Ови бројеви говоре да је веома мало оних који су уписани у иностранству гласало за локалне органе власти. Што се тиче утврђивања резултата гласања у општинама оба ентитета у БиХ и иностранству они ће се пребројавати у центру за пребројавање у Сарајеву. За Федерацију БиХ у Рајловцу, а за Републику Српску у Лукавци. У том поступку учествује око 300 бројача гласова, 150 из федерације и 150 из наше републике. Они ће бити измешани, тако да ће

пола једних бити на једној, а друга половина на другој страни.

Вреће које су стигле из иностранства деле се тако да у Лукавци остају оне за подручје Републике Српске, а у Рајловац иду оне за подручје Федерације. Сама процедура је изузетно строга. Вреће су под шифрама и када дође време да се отварају да би се обавило пребројавање, тада се тек упали сигнал шифре и до тада нико не може сазнати која је општина, односно на коју се општину односе гласачки листићи. То је велика предостројност и тајност која самим тим обезбеђује и јаку контролу. Ту су, код бројања гласова, контролорси ОЕБС-а, политичких странака и независних кандидата.

Они сви имају овлашћења и контролирају политичке партије у оним општинама за које су заинтересовани. А морам да кажем да је интересовање политичких партија за контролу бројања гласова изузетно велико и готово сви имају своје контролоре и у Лукавци и у Рајловцу.

Изјаве међународних званичника су да ће ти резултати бити познати до 21. септембра у шта не треба сумњати, али како је то пребројавање тек почело, остаје отворено питање да ли ће тај рок бити и испоштован. Након скупљених свих резултата гласања и у Републици Српској и у Федерацији, као и у иностранству, Привремена изборна комисија утврдиће право техничку, а потом и коначну обраду, а затим објавити резултате избора. За нашу изборну комисију морам да кажем да

гласања, али и припремни процес за локалне изборе?

- У суботу ујутру у седам часова у српском ентитету отворена су 892 бирачка места у 61 општини. Као и у сваком изборном процесу, било је малих техничких проблема, али заиста не кривицом бирачких одбора или комисија. У Србињу смо у последњи тренутак добили за једно бирачко место у школи „Свети Сава“ листу гласача. Била је реч о 2.800 лица која су била уписана у бирачки списак, али је он био зајетнут. Реаговали смо на време и тај проблем је брзо решен. У Српском Броду је недостајало 1.200 гласачких листића. И на

Најуспешнији СДС

Према незваничним подацима Републичке изборне комисије, на локалним изборима у Републици Српској највећи успех забележила је Српска демократска странка, а по броју освојених гласова друга је Српска радикална странка.

једно бирачко место у Невесињу није на време достављен бирачки списак Али, морам да кажем, те су мањкавости, захваљујући ОЕБС-у, врло брзо отклањане и проблеми решавани. Било је и других проблема, на пример у Рогатици, на бирачком месту 911 на Стјенцима. Тамо су дошла два аутобуса са гласачима из Федерације, а који су били пријављени да гласају у одсуству, али који су се лично појавили. Сличних проблема било је и са једним бројем гласача из СРЈ који су дошли да гласају у Дрвару, а били су иначе пријављени да гласају у одсуству.

• **А Брчко?**

- Проблема је било и у Брчком. На једном бирачком месту није било уписано 900 бирача, и у коначном списку 259 их се пронашло, док је осталима ускраћена могућност да гласају. Захваљујући преговорима и договорима наших званичника, и питање оних 3.500 Брчача који су били остали без права и могућности да гласају успешно је решено. У односу на велики број општина и бирачких места, мислим да су проблеми с којима смо се сусретали били занемарљиви, а с обзиром на то да су многи у ходу решавани, можемо бити задовољни. У данима избора сусрели смо се са још једним специфичним проблемом. У Србињу је било пријављено 785 бирача из Федерације, слично је било и у Сребреници, где је велики број грађана из Федерације, био пријављен да гласа за ову општину, али накнадном провером спискова и матичних бројева испоставило се да они нису живели на тим просторима и да као такви не могу ни гласати. Број је био тако велики да је и могућност да се ради о онима који су у међувремену постали пунолетни искључена.

Проблем је био и у томе да су бирачки спискови стигли на дискетама у последњи час, да су прерисани подељени општинама које су имале врло мало времена да изврше праву и квалитетну проверу спискова.

Међутим, и поред свих проблема, након ових избора ми сада знамо колико нам је бирачко тело, ко ће где да гласа, а ко ће доћи у коју општину да гласа, ко ће гласати лично,

• **Господине Чанчар, као председник Републичке изборне комисије, како ви оцењујете сам ток**

председник Републичке изборне комисије РС

ОПРЕДЕЉЕНОСТ ЗА ЖИВОТ

За нашу изборну комисију морам да кажем да је урадила изузетно квалитетно целокупан посао, све је обрадила компјутерски, тако да се може пратити процес изласка на изборе, колико је која партија добила гласова, од општине до општине и од странке до странке, што је солидна основа за време које долази и за оне који ће се бавити анализом, односно узроцима и питањима како је дошло до оваквих резултата - каже Петко Чанчар

ко у одсуству, па ће за идуже изборе то бити много једноставније, брже и сигурније. Остаје онима, који се у општинама у органима управе баве изборима, односно евиденцијама, да могу сада направити своје бирачке спискове и да могу имати, нећу да кажем, готово тачне спискове, са врло прецизним показатељима и претпоставком о кретању бирачког тела у свакој општини. У сваком случају, ови спискови су сада основа и све грешке које су се догађале, на основу овог искуства, више не би требало да се понове.

• **Ови избори су показали да је велики број Срба остао без права гласа, односно без права да бира и буде бирач, зато што из различитих разлога нису били на списковима, а они сами нису прихватили да оду у Федерацију и тамо гласају. Они, у ствари, још једном су показали чврсту одређеност за живот у Републици Српској. Шта сада учинити да им се то право за касније изборе врати?**

О томе смо много разговарали са господом из ОЕБС-а. Неки гласачи су без права да гласају у Републици Српској остали компјутерском грешком, код неких је можда и намерно заокружена погрешна колона. Тако је само у Гацку 610 грађана било уписано да гласа у Федерацији, а они се нису тако изјаснили. Сасвим је нормално да ниједан грађанин са простора Републике Српске, ниједан Србин,

неће да иде и да гласа у Федерацији када тамо нема ни своје кандидационе листе, ни свог одборника, ни свог представника, и зашто би давао свој глас неком из другог ентитета и тако умањено своју гласачку базу у месту где живи и ради. О томе смо говорили са господином Фровиком.

Морам овом приликом да говорим о још једном проблему који се појавио приликом контроле спискова гласача. Било је доста случајева да се једно име појави неколико пута, односно да се исто име и презиме појави на списку неколико пута. Могуће је и ми сви знамо да се и у једном мањем селу може појавити неколико људи истог имена и презимена, али им матични бројеви не могу бити исти. Међутим, и када смо ишли елиминацијом матичног броја, испоставило се да је и он исти. Таквих случајева било је у Републици Српској и у Федерацији. Договорили смо се да се у списковима таква имена нађу једно испод другог.

• **Како ће се они бројати?**

- Судбина ових лица, када је реч о бројању њихових имена, остала је за сада неизвесна. Било је предлога да се призна само прво име које се појављује. Други предлог је био да се признају сва имена и треће да се не призна ниједно. Иако је мали број ових лица, мора се наћи квалитетно и задовољавајуће решење.

• **Ваше искуство са овим, али и прошлогодњим парламентарним изборима може помоћи да се до наредних избора отклоне неке слабости и проблеми који су до сада били присутни. Шта је то на шта ћете одмах указати и скренути пажњу?**

Морам прво говорити о обавези сваког пунолетног грађанина да се пријави, односно региструје као лице које има право гласа. Многи то овај пут нису схватили довољно озбиљно. Други су се опет пријавили, али нису проверили има ли их на коначном списку. То је мало због немара, али и због традиције из прошлих комунистичких времена када нас је неко други могао пријавити, или чак и за нас гласати. Међутим, први вишестраначки избори 1990. године нису то више дозвољавали, гласање је било лично, тајно и непосредно. Такви су били и они прошлогодњи и ови избори који су управо иза нас.

Сада је стање у целини снимљено и оно ће бити стављено на увид свим релевантним факторима у Републици, који треба да ураде одређене анализе и да прате

изборне процесе. У земљама којима је стало до поштовања избора и демократичности, а тути. Та искуства добро ће користити и нашим партијама, па ће можда ови резултати довести,

Прелиминарни резултати локалних избора у РС

БР	НАЗИВ ОПШТИНЕ	ВАЖЕЊА ЛИСТА	СДС РС		СРС РС		СП РС		КОАЛИЦИЈА ЗА БУХ		ССКП	
			ГЛАСОВА	%	ГЛАСОВА	%	ГЛАСОВА	%	ГЛАСОВА	%	ГЛАСОВА	%
1	ШАМАЦ	10905	6590	60.43	1519	13.93	1725	15.82	94	0.86	*	*
2	ШЕКОВИТИ	4661	1913	41.04	1371	29.41	930	19.95	23	0.49	*	*
3	ШИТОВО	6445	1638	25.42	177	2.75	3917	60.78	110	1.71	*	*
4	ЧАЈНИЧЕ	3705	1903	51.36	1594	43.02	*	*	188	5.07	*	*
5	ЧЕЛИНАЦ	9228	2196	23.8	1042	11.29	2896	31.38	56	0.61	*	*
6	БАЊА ЛУЖА	90789	9491	10.45	6319	6.96	17227	18.97	56	0.06	16704	18.40
7	БИДЕЉИНА	54510	19045	34.94	13333	24.46	7780	14.24	780	1.43	*	*
8	БИЛЕГА	7004	3514	50.17	2404	34.32	891	12.72	16	0.23	*	*
9	БРЧКО	22008	9242	42.03	3695	16.80	3020	13.73	2215	10.07	*	*
10	БРАТУНАЦ	11434	3724	32.57	5663	49.53	790	6.91	173	1.51	*	*
11	ДЕРВЕНТА	16045	6956	43.35	2786	17.36	3236	20.17	149	0.93	1500	9.35
12	ДОБОЈ	38605	18798	48.69	7963	20.68	4509	11.68	1253	3.25	*	*
13	ГАЛКО	5470	2957	54.06	1123	20.53	404	7.39	3	0.05	*	*
14	ГРАДИШКА	27461	7039	25.96	2387	8.71	3613	13.16	752	2.74	2132	7.76
15	ХАН ПИЈЕСАК	2600	1373	52.81	771	29.65	406	15.62	2	0.06	*	*
16	ИЛИЦА (СРПСКА ИЛИЦА)	8909	4376	49.12	3868	43.42	304	3.41	*	*	*	*
17	ЈЕЗЕРО	563	363	64.48	*	*	*	*	*	*	*	*
18	КАЛИНОВИК	2265	1063	46.93	790	34.88	376	16.60	4	0.18	*	*
19	КНЕЖЕВО	6508	2116	32.57	122	1.88	1204	18.53	42	0.65	*	*
20	КОТОР ВАРОШ	9688	3442	36.53	2615	26.99	1458	15.05	413	4.26	*	*
21	КОЗАРСКА ДУБИЦА	14317	6046	42.23	995	6.95	4275	29.88	50	0.35	785	5.48
22	КУПРЕС	160	108	66.25	*	*	*	*	*	*	*	*
23	ЛАКТАШИ	15521	2710	17.75	1751	12.08	2462	18.99	39	0.27	1307	9.02
24	ЛОПАРЕ	9429	4165	44.18	2102	22.30	1818	19.28	521	5.53	*	*
25	МОДРИЧА	14629	8628	58.98	2531	17.30	1716	11.73	30	0.21	*	*
26	МОСТАР / СРПСКИ МОСТАР	160	160	100	*	*	*	*	0	0.00	*	*
27	МРКОЊИЋ ГРАД	11548	2829	24.5	823	5.40	5991	51.89	27	0.26	*	*
28	НЕВЕСИНЈЕ	9511	5997	63.05	2313	24.32	*	*	20	0.21	*	*
29	НОВИ ГРАД	18270	6782	37.12	2851	15.60	6584	36.04	194	1.06	*	*
30	ОСМАЦИ	1981	1009	60.93	567	28.62	193	9.74	209	10.53	*	*
31	ПАЛЕ	13543	7454	55.04	5473	40.41	*	*	82	0.61	*	*
32	ПЕЛАЈУГЕВО	2894	1967	68.0	487	16.83	224	7.74	*	*	*	*
33	ПЕТРОВО	4822	2904	60.22	989	20.51	847	17.57	*	*	*	*
34	ПРИЈЕДОР	47288	14637	31.04	6374	13.52	6043	12.76	*	*	7094	15.04
35	ПРЊАВОР	22127	9445	42.69	3034	13.71	3770	17.04	293	1.32	2095	9.47
36	ЉУБИЊЕ	2446	1245	50.9	634	25.92	305	12.47	34	1.39	*	*
37	РОГАТИЦА	8211	4716	57.44	2450	29.34	728	8.87	150	1.83	*	*
38	РУДО	4861	1875	38.57	2182	44.89	384	7.90	77	1.58	*	*
39	СОКОЛАЦ	8651	4824	55.76	2962	34.24	632	7.31	30	0.35	*	*
40	СРБАЦ	10893	2235	20.39	821	7.49	2626	23.95	*	*	568	5.18
41	СРБИЈЕЦА	13471	5876	43.63	7088	52.62	*	*	216	1.60	*	*
42	СРЕБРЕНИЦА	8332	4388	52.64	2984	35.81	356	4.27	60	0.72	*	*
43	СРПСКА КРУПА НА УНИ	1281	1281	100	*	*	*	*	*	*	*	*
44	СРПСКИ БРОД	8900	5873	65.99	962	10.81	1361	15.29	2	0.02	175	1.97
45	СРПСКИ ДРВАР	30	*	*	*	*	4	13.33	*	*	*	*
46	СРПСКИ КЉУЧ	4464	741	16.6	998	22.36	1279	28.65	14	0.31	*	*
47	СРПСКИ ПЕТРОВАЦ	104	45	43.27	*	*	14	13.46	*	*	*	*
48	СРПСКИ САНЈИ МОСТ	1836	802	43.73	841	45.81	211	11.49	*	*	*	*
49	СРПСКИ СТАРИ ГРАД	1304	779	59.73	575	44.17	*	*	*	*	*	*
50	СРПСКО ГОРАЖДЕ	3360	1711	50.92	1016	30.33	*	*	542	16.13	*	*
51	СРПСКО НОВО САРАЈЕВО	4669	2017	43.2	2332	49.95	167	3.56	*	*	*	*
52	СРПСКО СРАШЕ	1593	814	51.1	765	48.02	153	9.60	*	*	*	*
53	СТОПАЦ / БЕРКОВИТИ	1413	874	61.85	392	27.74	147	10.40	*	*	*	*
54	ТЕСЛИЋ	22700	6222	27.41	6327	27.87	4542	20.01	936	4.12	*	*
55	ТРЕБИЊЕ	16693	6623	39.68	5035	30.16	2794	16.74	67	0.40	*	*
56	ТРНОВО	1935	1935	100	*	*	*	*	0	0.00	*	*
57	УГЉЕВИК	8545	2525	29.55	4164	48.73	1541	18.03	89	0.81	*	*
58	ВИШЕГРАД	10227	5034	49.22	4655	45.52	*	*	233	2.28	*	*
59	ВЛАСЕНИЦА	12692	5858	46.15	6600	52.08	622	4.90	226	1.78	*	*
60	ВУКОСАВИЋЕ	1473	1403	95.25	*	*	*	*	2	0.14	*	*
61	ЗВОРНИК	27280	12188	44.68	8309	30.46	3401	12.47	1154	4.23	*	*

нама то јесте, односно ми смо једна од таквих земаља, постоје посебни тимови при владама који проучавају све важне чињенице везане за изборе, од политичких програма појединих партија до анализе понашања и односа грађана према одређеним политичким опцијама и опште према изборима. верујем да ћемо и ми схватити да изборни процес треба пратити, анализирати, извучити закључке, оно добро утврђивати, а грешке исправљати. Ми смо можда у још већој обавези јер су избори, односно термини избора доста згус-

уловно да кажем, до сажимања партија, односно њиховог броја или до стварања одређених коалиција. Јер, оно због чега странка излази на изборе јесте да добије гласове и поверење бирача и тако освоји власт, а многе наше партије нису се, као ни њихови лидери, тако понашале. Понекад се чинило да је једини циљ формирати партију. Шта су разлози за то, чини се да није потребно посебно истражити.

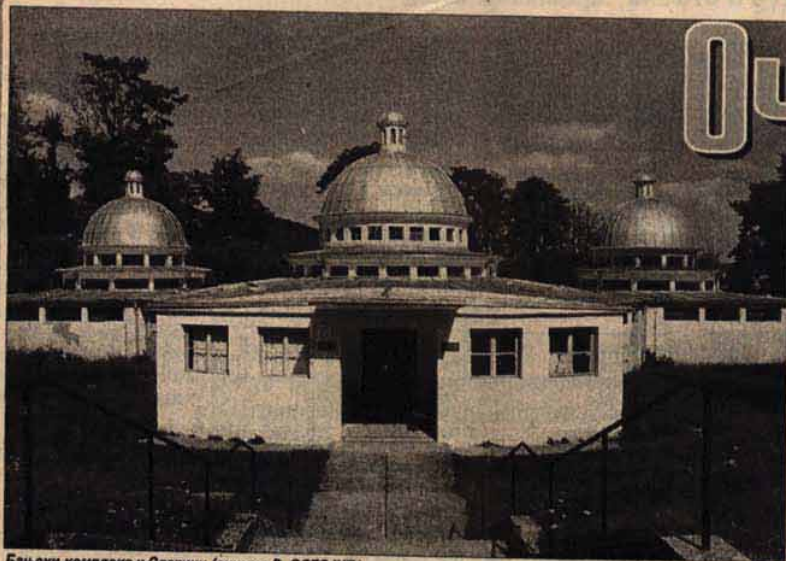
Разговарала Марица ЛАЛОВИЋ

Тајност гласања загарантована

У посети „Слатексу“

Бањски комплекс у Слатини (снимио Р. ОСТОЈИЋ)

Слатина - невелико, али много и те како знано бањско-излетничко место, петнаестак километара удаљено од Бање Луке а дванаестак од свог општинског средишта Лакташа, преживела је минули рат слично свом окружењу. Није овде било директних ратних дејстава, а самим тим и ратних разарања и материјалне штете, па је, бар у физичком смислу, све остало на свом месту и у релативно добром стању. Примети се то још пре уласка у Слатину, са вијугавог, али добро очуваног асфалтног пута који од Бање Луке преко Крчмарица води право у средиште насеља у којем доминирају, слободно се може рећи још увек велелепни објекти „Слатекса“ - сада Јавног државног предузећа, које се овенчало пословним и другим успесима не баш тако далеких осамдесетих година, па и непосредно оним пред избијање ратног вихора на просторима претходне Југославије.

Златно доба „Слатекса“

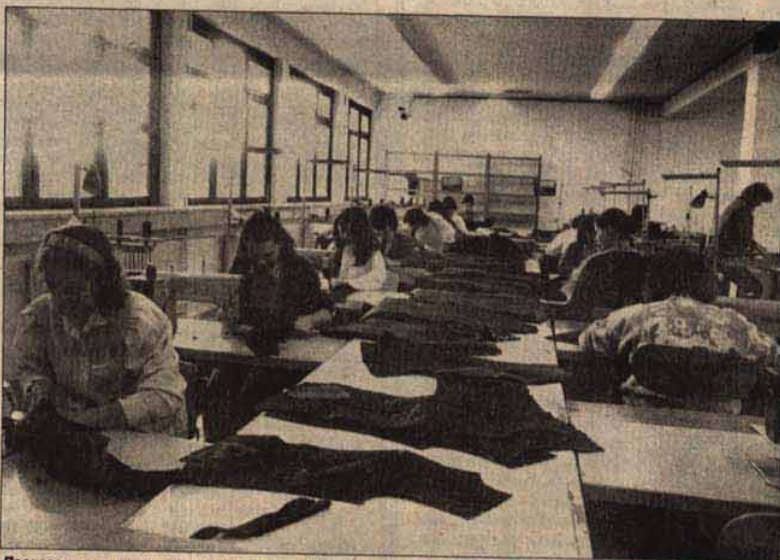
Боравили смо почетком ове седмице у Слатини и с разлогом највише времена провели управо у „Слатексу“ - колективу за који је у последњих петнаестак година везан, практично, целокупни привредни и друштвени развој и живот у Слатини. Истина, овде је, како нам рекоше бољи познаваоци прошлости Слатине, још за време Аустроугарске монархије урађено, за то време, много, правствено када је у питању бањско леčiliште и искоришћавање надалеко познатих термалних вода у овом месту. Подсетише нас наши домаћини да је још у то време славатинска бања била уписана у званични каталог познатих европских и светских бања и а је некад била веома посећена. А захваљујући томе и, наравно, изузетној лековитости термалних вода, овде су некада постојала и успешно пословала чак три мања хотела и

више других пратећих угоститељских, трговинских и других објеката. Много тога, осим бањског комплекса, више не постоји из тог времена, али зато су у међувремену, и у духу новог времена, изникли нови објекти и инфраструктура.

Слатина, за коју се не би могло рећи баш да је град, али ни тичкино село, већ, рецимо, да је не-

ко знапредовао и развио послодаје до пред сам рат на подручју БиХ запошљавао у просеку око 350 радника, а у појединим периодима чак и хиљаду.

О том, могло би се рећи златном добу „Слатекса“ и Слатине, радо говори сваки мештанин, а на то посебно воле да подсети они који су у ову фирму, њен развој и, на

Производња за извоз - из погона „Слатекса“

што између доживела је у свом досадашњем постојању и развоју нарочито запажен помак почетком осамдесетих година овог века. Заправо, тај нови живот Слатине и њених житеља започео је у време када је овде изграђена и с радом отпочела фабрика постелине и конфекционирања текстила под називом „Слатекс“. Овај привредни капацитет почео је званично са радом у јануару 1982. године са укупно 50 запослених радника, а захваљујући умешности руководног и производног кадра, за релативно кратак временски период овај је колектив толи-

крају крајева, успешан послератни почетак, уградили леп део свог радног и животног века. Разговор о „Слатексу“, његовом јуче, данас и сутра, започели смо, како то обично и бива, с првим човеком колектива - садашњим генералним директором Драшком Кесићем.

Подсећајући на време које је иза нас, директор Кесић нам објашњава да се ова фирма својевремено бавила веома успешно конфекционирањем текстила и производњом постелине. Истовремено, развијана је и такозвана амбулантна продаја са око стотинак

Рат је прошао, сви објекти и капацитети некад познате фирме „Слатекс“ сачувани су пре два месеца покренута прва производна линија и остварен значајан извозни посао. Развојна шанса у бањском туризму, за који овде постоје сви предуслови

комби-возила која су крстарила широм претходне Југославије са властитом робом, али и са производима многих других произвођача.

Улагање у инфраструктуру

С развојем и сталним нарастањем „Слатекса“ наметнула се и потреба улагања у комуналну инфраструктуру и развој Слатине у целини. Много тога је овде недостајало, а потребе су сваким даном биле веће.

- У то време, дакле раних осамдесетих година, Слатина је била

ски кабал од Бање Луке до Слатине и оспособљена телефонска централа са око 200 телефонских бројева, изграђена је нова такзована расклопна станица, захваљујући којој је обезбеђено уредније и квалитетније снабдевање електричном енергијом не само „Слатекса“ него и домаћинства и других потрошача у овом крају. Овом, условно речено, комуналном просперитету ваља свакако придодати и измештање дела саобраћајнице на Крчмарицама, у чему је, поред „Слатекса“, велику помоћ пружила и тадашња ЈНА - каже Драшко Кесић.

Некако у исто време, а следећи тадашње опредељење да „Слатекс“ у овом крају треба да буде и носилац развоја туризма, изграђена је средствима овог колектива, еколошки гледано, чиста топлана која топлотном енергијом може да опслужује цели централни део Слатине, где су и концентрисани готово сви значајни привредни, бањски и други објекти. Пре десетак година ушло се и у реализацију пројекта клинике за спортску трауматологију.

Објекат је изграђен и до пред последњи рат доведен у такво стање да може примати госте, али не и пацијенте на лечење, јер страни партнер, који је требало да учествује у суфинансирању није испунио свој део обавезе. Тако, уместо клинике за спортску трауматологију, Слатину данас краси веома леп и функционалан гарни хотел који, како нам рече, руководиоца угоститељства Брацо Вранчић, са педесетак лежаја и богатим угоститељско-бањским садржајима, нуди гостима угодан и прилично јефтин боравак. Но, хотелу, његовој садашњости и будућности, вратимо се у овом тексту нешто касније.

Све на свом месту

Прошетали смо до фабричких погона „Слатекса“ до комплекса фабричких и пословних зграда које, човек просто да не поверује,

пише
Милан
МИЛУШ

и Слатини код Пакташа

у будућност

изгледају као да су тек пре који дан или месец изграђене и преда-не на употребу. Што би се рекло, све блиста од уредности и чистоће. Све је овде на свом месту, као и пре петнаестак година када је „Слатекс“ званично почео да ра-ди.

Како нам у разговору исприча наш љубазни домаћин Драго Сегић, иначе директор производње у овом предузећу, овде је сачувано ама баш све, до најситније игле. А све то, како рече, захваљујући за-посленим радницима и руководиоцима, који су из здравствених или неких других разлога током мину-лог рата били ослобођени војне обавезе.

Машина „Слатекса“ су поново у погону. Истина, не ради се пуним капацитетом због недостатка уго-вореног посла, али важно је да се кренуло, данас са једном произ-водном линијом, сутра још са јед-ном...

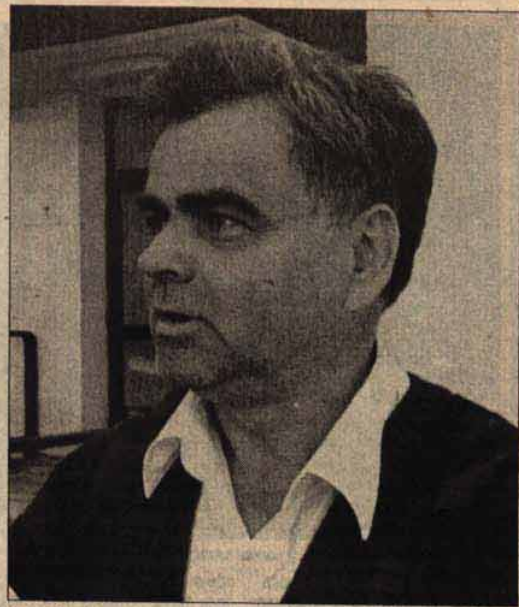
- Настојимо у овом економски тешком послератном периоду да поново освојимо некад заиста ве-лико поверење које смо имали код домаћих и страних пословних парт-нера. Пре два месеца успели смо да уговоримо извозни аранжман са немачком фирмом „Лави“, ко-јој смо, у релативно кратком вре-мену, већ испоручили извесне ко-личине квалитетних одевних пред-мета. Морам се похвалити чињени-цом да је наручилац презадово-љан квалитетом робе и роком ис-поруке. Уосталом, добили смо ње-гово признање да на такав квали-тет није наишао ни код једног дру-гог пословног партнера. У сваком случају, и то нам даје моралну сна-гу да се још више ангажујемо у из-налажењу нових послова и покре-

тању осталих производних линија - каже Драго Сегић.

Управо док је наша екипа бо-равила у погонима „Слатекса“, а било је то протеклог уторка, за ис-поруку фирми „Лави“ била је спремна количина од око 700 ко-мада женских прслука, а увелико се радило и на припреми испору-ке 400 комада женских јакни (блеј-зера) за фирму „Кирстен“, тако-ђе из Немачке. Нису то неке пре-терано велике испоруке, али ка-ко нам рекоше слатексовци, то је за почетак и оживљавање произ-водње и те како значајно и охра-брујуће.

- Захваљујући овом послу - ка-же директор производње Сегић - у производним погонима тренутно

је ангажовано 48 радника, а буду-ћи да су у току преговори са још неким иностраним фирмама, ре-ално је очекивати да ћемо већ од почетка идуче године стартовати са још једном производном лини-јом, тако да можемо рачунати на ангажовање најмање 120 радни-ка. За то се већ увелико припре-мамо. Такоређи у ходу већ смо ре-шили проблем фиксирања ткани-не, набавили смо пресу вредну око 30.000 немачких марака, шест пе-гли и исто толико парних столова, а имамо и чврсто обећање нашег пословног партнера из иностран-ства да ће нам обезбедити одре-ђен број савремених машина за шивање, чиме бисмо, уз ангажова-ње додатних тридесетак радника,

Драго Сегић - ускоро нове линије

Фабрички комплекс „Слатекса“ - данас као пре 15 година

поменутом хотелу „Слатекс“. Ма-да је оскудица и беспарица, овај несусуђени трауматолошки капаци-тет, а бар за сада, само хотел, дочекује и угошћује клијентелу и у ова економски тешка времена. Домаћи класични гости нису ов-де баш тако чести, а зна се и за-што, али су зато присутни стран-ци, углавном представници разних међународних организација који овде организују разне семинаре и друге скупове. Баш у уторак, кад смо посетили „Слатексов“ хотел, затекли смо у великом и лепо уређеном хотелском холу већу групу гостију, како касније сазнадосмо, учесника семинара који је организовала Међународ-на царинска унија, а били су ту истовремено и учесници семина-ра у организацији хуманитарне организације „Адра“. Захваљују-ћи таквим гостима, како нам ре-че директор Драшко Кесић, тих дана сва места у хотелу била су попуњена, а, иначе, овде у про-секу буде по тридесетак гостију.

Такозваних бањских гостију прилично је мало. Међутим, за оне, бар за сада, малобројне ов-де је прави рај. Уз квалитетну услугу и прилично приступачну цену пуног пансиона, ови гости могу да користе и каде с лекови-том термалном водом у самом хо-телу.

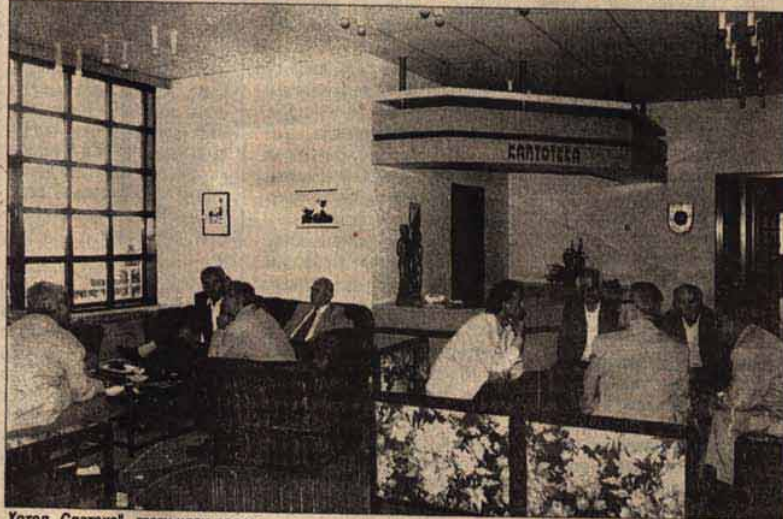
У данашње време је то тако, али и у „Слатексу“ се сви надају у боља времена; већи број гости-ју и веће приходе, а уједно и бр-жи развој бањског туризма, за шта већ од раније постоје при-премљени пројекти. „Слатекс“ је, како смо чули, још раније инвести-рао у бушотине термалних вода на овом подручју и стекао ек-сплоатационо право, што ће, пре-ма мишљењу директора Кесића, бити један од веома интересан-тих елемената предвиђене прива-тизације.

били у могућности да месечно про-изведемо око 2.500 комада жен-ских блезера који се, узред да ка-жем, израђују од материјала који је веома тежак за обраду - каже Сегић.

Бањски туризам као перспектива

Свему овом ваља додати и чињеницу да се оживљавање про-изводње у протеклих неколико месеци убрзо осетило и на дру-штвеном стандарду запослених. Уз редовну исплату личних дохо-дака, за све запослене обезбе-ђен је и квалитетан бесплатан топли оброк, као и бесплатан пре-воз на посао. У овом поратном и економски тешком времену и то много значи - рекоше нам наши домаћини.

Поново ћемо коју реч о бањ-ско-туристичкој оријентацији и већ

Хотел „Слатекс“ - гости ипак долазе

Тема „Пулса“ Перспективе шума и

Помирење

Бесправна сеча: многобројни су овакви примери

Међу природним и привредним ресурсима Републике Српске шуме и шумарство заузимају једно од првих места. Поред привредне функције, шумама припада водећа улога у стабилизацији процеса биосфере, акумулације енергије, као и у формирању и одржавању човекове радне и животне енергије. Шумски екосистеми задовољавају, поред набројаног, и здравствене, спортске, рекреационе, туристичке и друге потребе.

Шумске ресурсе Републике Српске чини шумски фонд, дивљач, други производи и општа богатства шумских екосистема. Процена је да 90 одсто укупних шумских ресурса отпада на општекорисне функције шума.

По укупним залихама и нето прирасту шуме Републике Српске су међу првих десет у Европи, еколошки услови омогућавају знатно веће приносе, а нарочито с обзиром на квалитет биоценозе, јер се продукциона способност станишта користи са тек 53 одсто.

Нема потребе да се много

прича колику је штету шума претрпела током протеклог рата. Свако ко је бар и дан провео у рову, поготово за хладног времена, зна колико једна „бубњара“ може да потроши дрва, колико за како-тако безбедно склониште треба облица, колико се само метака забило у дебла јела, букава, грабића, колико... колико...!

О основним проблемима и перспективама шума и шумарства у Републици Српској разговарали смо са Богданом Круљанином, генералним директором Јавног предузећа шумарства „Српске шуме“ Републике Српске. Како се негују, штите и користе шуме у Републици Српској, шта се очекује од ове изузетно значајне привредне гране, како шумари излазе на крају са великим неисплаћеним потраживањима, како се сналазе у ратом порушеној земљи, са израженим и великим социјалним проблемима и много тога што није стало у овај текст, сазнали смо од директора Круљанина.

— Ратна дешавања и мировни споразум нису били наклоњени

шумарству Републике Српске. Изгубили смо велике комплексе висококвалитетних четинарских и лишњарских шума. Од 18.000 хектара купрешког шумско-привредног подручја нама је остало 5.000, од 31.000 хектара гламочког подручја

Припрема за грејање: да ли је лугар обавио свој део посла?

остало је исто толико. Комплетне шуме граховског подручја од 24.000 хектара одузете су нам, од 30.800 хектара дрварског подручја нама је остало тек 7.000 хектара шума, од петровачких 33.900 нама је припало 10.000 хектара, те врло мале површине од санског и бихаћког шумско-привредног подручја. Огромна штета, а то је тек део!

Садашње стање шумског фонда ЈПШ „Српске шуме“ по структури власништва стоји овако: укупна површина шума и шумског земљишта износи 1.220.000 хектара, што је 48,7 одсто укупне површине РС. Од укупних шума шумског земљишта бивше БиХ нама је припало 45,17 процената. Државне шуме и шумско земљиште у РС простире се на 964.000 хектара или 79 одсто, од чега високе шуме заузимају 54, изданачке 30, а необрасло земљиште 16 процената. Приватне шуме се простире на 256.000 хектара.

Просечне залихе по хектару свеукупне дрвне масе код висок-

Међу природним и привредним ресурсима Републике Српске шуме и шумарство заузимају једно од првих места. Током рата „Српске шуме“ годишње производеле око 250.000 кубних метара огрева. Финализацијом производње прекинуо би се неконтролисани извоз обловине

их државних шума су 256,2 кубна метра, а код изданаčkih шума 65,5.

Годишњи запремински прираст по хектару у високим државним шумама је 6,63, а код изданаčkih шума 2,16 кубних метара. Могући годишњи обим сече у државним шумама износи 3.697.000 и у приватним 455.000 кубних метара. Обим смесе четинара и лишњара у бруто дрвној маси износи 36,64,

пише Милadin МИХАЉОВИЋ

— Постојећа организација ЈПШ „Српске шуме“ чију основу чине Генерална дирекција и 42 шумска газдинства, до сада је дала повољне ефекте, али по основу приватизације може доћи до промена власништва неких средстава за производњу у шумарству. Међутим, основни задатак нашег постојања је узгој и заштита шума, чему је окренута сва пажња и активности и све је у служби тог основног задатка — рекао је Круљанин.

— Рат, санкције све је то допринело да привреда стане, како у РС, тако и у СРЈ. Ми обављамо свој део посла, али шта то вреди кад су нам само у 1996. години државне билане остале дужне 44 милиона

„Сиротињско грејање“

Ниједна зима се не сме дочекати са дрветом као главним супстратом за грејање. Зна ли се да је само за тзв. сиротињско грејање потребно најмање пет метара огревног дрвета, то значи да за град Бању Луку треба око 300-350.000 просторних метара огрева.

Тако све приче о заштити шумског блага на подручју и широј околини града без решења проблема грејања, без рада градске Топлане, остају само празна прича и неправна сеча ће и даље бити доминантни начин решавања овог питања. Ратно и поратно искуство томе нас учи.

динара, а приватне и купци у СРЈ још пет милиона динара. Заштита шума је друга по реду тешкоћа, о томе се готово све зна. Обавезе шумарства према држави су, поред редовних, увећане за још 25 одсто на реализацију као „шумска такса“, 10 одсто на акцизу од вредности извезених дрвених сортимената и три одсто за развој неразвијених подручја и још много тога, да не набрајам.

Реч еколога

Бесправна сеча је за сваку осуду. Тамо где прираст не прати сечу, а то није ретка појава, заправо је превладајућа, директно се деградира животна околина и то утиче на климу тог подручја, а и шире.

— Позивамо грађане, органе власти, шумска газдинства, еколошка друштва да, свако на свој начин, дају допринос заштити природне околине. У том циљу потребна је организација и рад дежурних еколошких инспекција и обилазак одређених ревира. Екологија је општи интерес. Не живимо ми на Месецу, а све ово што се дешава је на Марсу. Док сваки грађанин не постане еколог, а екологија не престане да буде занимање шашице ентузијаста, док се природа не схвати као

заједничко добро, а не интерес мале групе људи, она ће и даље бити под ударом загађивача. Поготово се то може очекивати кад крене обнова и рад привредних капацитета.

Посебно место, у готово свим аспектима заштите околине, представља информисање. Грађани треба да о свим ученим променама у природи на време обавесте надлежне институције како би се могле предузети одређене мере.

Еколошки институт је припремио Нацрт закона о екологији, на чије усвајање не би требало да се дуго чека, рекао је, између осталог, Слободан Дамјановић, директор Института заштите Бања Лука.

шумарства у Републици Српској

природе и привреде

Штета око 900 милиона марака

У протекле четири ратне године шумском фонду Републике Српске, а тиме и овом Предузећу, нанесена је огромна директна и индиректна штета у процењеној вредности од око 900 милиона ДМ, а огледа се првенствено у следећем:

- готово у целости уништена или тешко оштећена шумска механизација и грађевинска механизација у шумарству,
- тешко су оштећени или делимично уништени објекти ниско и високо градње (шумске саобраћајнице, објекти за смештај радника и средстава за рад, лугарице, протипожарни објекти и слично),
- уништени су објекти са средствима рада за расадничку и семенску производњу,
- пустошењу шума поред

саобраћајница и већих насеља, са вишеструким негативним последицама,

- због немогућности провођења санитарних и узгојних сеча, те рада дијагностичко-прогнозерске службе, присутно је сушење шума на већем броју локалитета (инсекти, киселе кише, снеголоми, ветроломи, гелери и слично),

- фонд дивљачи је преко две трећине уништен, као и објекти за узгој и заштиту (фазанерије, осматрачнице, хранилишта, појила и слично).

Пројектом за обнову и ревитализацију производње у шумарству код међународних финансијских институција тражена су укупна улагања у шумарству у износу од 38.897.275 ДМ (немачких марака).

Финализација производње је приоритет од кога се не одступа.

Улагањем у капацитете дрвне индустрије смањило би се извоз у СРЈ, подигла финансијска основа дрвне индустрије, а знатно би се повећао и ниво упослености. Само у Дрвној индустрији „Врбас“ запослило би се око 1.500 радника, а помножи ли се то са просечним бројем чланова домаћинства, на овај начин би се решили egzистенцијални проблеми око 6.000 људи, што и није за потцењивање.

- Финализацијом производње прекинуо би се готово неконтролисани извоз обловине, прекинула би се продаја по ценама које су далеко испод реалних, практично, прекинула би се права цена код продаје и цене вратиле у неке нормалне оквире, не би се радило по систему „дај шта даш“. Зна ли

се да се до пре рата обловина у Словенији и Хрватској продавала по цени од 200 немачких марака, а то се постизало и без обзира на квалитет, тешка економска ситуација нас је приморала да се боримо и са правим ценама тако да често висок квалитет робе продајемо по смешно ниским ценама. Тако цена коју сада постижемо за пиланске трупе креће се од 170 до 280 динара за кубни метар обловине од прве до треће класе. Цена хрстовог фурнира, истина ређе су нарубе, јесте од 150 до 160 ДМ, а зна се да је пре рата достигала и до 1.000 немачких марака, буковог 400 до 500, јеловог као и буковог, можда нешто и више, а сада за јеловину од „Борја“ из Теслића и „Лигношпера“ добијемо око 100 немачких марака по кубном метру фурнирске обловине - говори Стево Шаниновић, директор Шумског газдинства „Бања Лука“.

Шумско газдинство „Бања Лука“ у систему Јавног предузећа „Српске шуме“ по шумскоузгојним радовима и подизању нових култура на првом је месту у Републици Српској. Планиски задаци по овом питању, а ту се у првом реду мисли на пошумљавање, углавном су испуњени.

- Траписти, за које се може рећи да су током неколико minulih година практично осакатени, обновљени су новим засадама. За јесење пошумљавање имамо у плану да засадимо око 200.000 садница црног и белог бора, нешто смрче и других култура на локалитетима Пискавице, Старчевице, Ивањске, добрим делом Бронзаног Мајдана и још нешто у Трапистима. Најмање шесте током протеклог периода, можемо га означити и правим „ратом са шумом“, претрпеле су шуме на Мањачи.

- За планирано пошумљавање ШГ „Бања Лука“ саднице ће набав-

Богдан Крупљанин, генерални директор ЈП „Српске шуме“

Највећа штеточина

Права је срећа што шуме у протеклом седмогодишњем периоду нису нападнуте од инсеката, гљивичних обољења, абиотских утицаја (ветрови, снегови и сл.)...

- Смешно је да је код нас заштита природних богатстава, шума је за то најдрастичнији пример, на тако примитивном нивоу, да је човек, заправо, највећа штеточина. Жалосна је то чињеница, али је тако - истиче Стево Шаниновић, директор Шумског газдинства „Бања Лука“.

увек питање на које нема јасних системских решења и брзина којом ће се ова проблематика решавати је од пресудне важности за оживљавање и стајање на властите ноге ове привредне гране.

- Бар кад је у питању фаза транспорта (камионски превоз), требало би да то буде компонента која је у свим облицима организовања шумских газдинстава изван шумарства или, у крајњој линији, да буде организована као засебна целина која се бави транспортом.

Приватни сектор, кад је у питању транспорт, много је „живији“, трошкови сведени на минимум, возни парк очуванiji, а и перспективе су му много јасније, чињеница је у пракси доказана и не тражи неку ширу елаборацију - додаје Шаниновић.

Шумско газдинство „Бања Лука“ оптерећено је многим захтевима за помоћ и увек, кад је то било могуће, најугроженије категорије друштва су овде наилазиле на праву адресу, а најчешће су то били пензионери, борци, инвалиди рата.

- Морамо помоћи, по том основу смо само за две последње године у преко 500 случајева интервенисали количинама од три до пет просторних метара огрева. За погореле из Боцја, Агнот Села, за лечење у Србији, за изградњу цркве у Дракулуцу издвојили смо 120 кубних метара јелове грађе - истиче Шаниновић, без намере да се хвали већ више као чињеницу да ШГ „Бања Лука“, у границама својих могућности, делило, а и сада дели судбину тешког времена које иза нас.

Истина, шуме су једно од највећих богатстава РС, али су и обавезе превелике, тако да ће се последице овога брзо осветити - тврди директор Крупљанин.

Пет година egzистирања постојећег концепта ЈПШ „Српске шуме“ најбоља је потврда оправданости издвајања шумарства из дрвне индустрије.

- Одвојеност коришћења шума од шумарства је, вероватно, нешто ново за млађе и средње генерације, али то је „већ виђено“ на овим просторима, тог се времена сећају старије генерације шумара. Постоје одређена размислињања, што је пракса у многим земљама Европе, да се експлоатација дрвета одвоји од шумарства. Тиме би највише добио узгој и очување овог ресурса. Како кажу светски стручњаци, само 10 одсто укупне вредности шума је дрво. Вреди их послушати - закључио је Богдан Крупљанин, директор ЈПШ „Српске шуме“ додајући, на крају, да у протеклом периоду, а и сада, „Српске шуме“, дугују велику захвалност ЈП „Србијашуме“, београдском и бањолучком Шумарском факултету за сву досадашњу помоћ и посао који је у интересу свих у Републици Српској.

Економско оживљавање великих индустријских капацитета не би требало да мимоиђе ни шумарство и дрвопрерађивачку индустрију. У изгледу је да се део средстава из најављене помоћи међународних финансијских институција усмери и у обнову дрвопрерађивачких капацитета и побољшање материјалне основе шумарства.

Пошумљавање један од главних задатака шумских газдинстава у РС

Недеља борбе против туберкулозе и у Херцеговини

Од прошле седмице, изборном шаренилу, које још не силази са лица најужнијег града РС, на панонама, излосима, у трговинама или на столетним платанима, придружили су се плакати Црвеног крста под називом „Недеља борбе против туберкулозе“. Са мало речи, речено је много, и порука је остала запажена и - запамћена. У земљи где нас све „уби прејака реч“, до те мере да смо огулгали на речи, које су се излизале и изгубиле на тежини, речи хуманиста требињског Црвеног крста, као и угледних лекара и стручњака за борбу против ове подмукле и заразне болести - биле су слушане, у школама, на таласима Радио Требиња, на малим екранима...

Годишње - 40 случајева

У седмици од 14. до 21. септембра, после свих регистрација, приватизација, „изборанија“ и осталих стајања у реду, наступило је

Редовна вакцинација новорођенчади - превентива

Болест сиромашних напада

Ако се зна да је туберкулоза „социјална болест“, чијем настајању погодују лоши услови живота, онда не чуди чињеница да је ТБЦ у порасту и у Херцеговини и у РС. По броју оболелих од ове болести, РС и Федерација на другом месту у Европи, одмах иза Албаније и у скромним условима успешан рад Грудног одељења требињске болнице и Диспанзера за плућне болести и ТБЦ. Запажена акција Црвеног крста Недеља борбе против туберкулозе

предах у политичком набоју све средине до те мере да су људи поново почели да се окрећу хлебу нашем насушном - како преживети, зарадити, здравље сачувати, дете уписати у школу... А у том друштвеном приземљу царују немаштина, оскудица, повремене болести, па и туберкулоза...

Миша Миливоје БЕШТИЋ

Већ другу годину деловања у миру, Црвени крст Требиња проводи традиционалне активности - добровољно давалаштво крви, прва помоћ, кућна нега, здравствено просвећивање, разне акције солидарности, што овој организацији даје егзитетне хуманости и добротности - истиче Радмила Чичковић, један од руководиоца Црвеног крста највеће херцеговачке општине, додавши да се највише пажње посвећује традиционалним активностима хуманости - Недељи Црвеног крста, од 8. до 15. маја и Недељи борбе против туберкулозе, од 14. до 21. септембра.

О здравствено-васпитној, социјалној и информативно-пропагандној активности у седмици која истиче, Радмила Чичковић каже:

„Требињски здравствени радници обишли су основне и средње школе где су одржали предавања о туберкулози као болести савременог доба, а ученицима је подељена и брошура Републичког Црвеног крста „ТБЦ - некад и сад“. Организована је успешна емисија на Радио Требињу, где је на питања слушалаца одговарала др Здравка Врећа, специјалиста за плућне болести и туберкулозу, на малим екранима исто тако...

Осим тога, од ње сазнајемо да су активисти и хуманисти Црвеног крста посетили Грудно одељење требињске Опште болнице са скромним поклонима, не само за ТБЦ болеснике, него и све пацијенте овог одељења.

У најужнијој регији РС, где се и „јапљад напате док се напасу“, да се послужимо речима песника, и где је рат оставио дубоке ожигљке, туберкулоза је у порасту - истичу стручњаци из ове области. Тако су само прошле године у регији Требиње, која покрива седам општина источне Херцеговине, откривена и лечена болнички 43 туберкулозна болесника, а само у Требињу забележено је 14 таквих пацијената.

Услови живота пресудни

У протеклих осам месеци ове године у Требињу је откривено 16 нових случајева, а и Херцеговини - 35. Значи да је ТБЦ у порасту и овде, где су сиромаштво, поратна стварност и лоши услови живота „богмдани“

И у Југославији - ТБЦ у порасту

Према подацима Института за туберкулозу и плућне болести Србије, од 1991. године било је 35 новооболелих особа на 100.000 становника, а тај број се 1996. године повећао на 42 новооткривена случаја међу 100.000 становника. Забрњава што се, поред класичне туберкулозе, повећава број оболелих од туберкулозе урогениталног тракта и лимфних жлезда.

Пораст оболелих од ове болести бележи се међу свим старосним групама, адолесцентима, људима који су у пуној радној снази, као и код старијих од 60 година.

Једина категорија становништва која је још увек потпуно заштићена јесу деца, јер је проценат обухваћености новорођенчади се-се-же вакцином од 84 до 88 одсто.

за нарастање ове болести. Знајући да смо пре рата спловили као релативно здрава нација, заљубљене у аутомобиле, фудбал, спортску прогнозу и жене, замолили смо стручњаке из ове области да кажу шта се то дешава...

Туберкулоза је болест сиромашних или изразито социјална болест, која напада и успева тамо где су услови живота лоши или неодговарајући. А знамо шта нам је донео рат на овим просторима... Погледајте Херцеговину, расељена, раскућена, очерупана. Требиња становништва - избеглице, многи без крова над главом, становање-неуловно, колективни центри и народне кухиње још раде, а пасуљ и уље се још чекају од Црвеног крста. Смештај је често влажан, неулован, бетонске плоче попуњене, зато и људи и деца, она нарочито, све чешиће оболевају. Исхрана посна и неродовна, и ето разлога пораста ове болести - истиче др Здравка Врећа, специјалиста за плућне болести и ТБЦ и руководиоца Диспанзера за плућне болести требињског Дома здравља.

Наглашавајући да су људи од 50 до 70 година, најчешћа старосна група жртва туберкулозе, а избеглице најчешћа социјална група оболелих, др Врећа додаје да и млади често оболевају и да на одељењу у Требињу имају два средњешколка који се лече од ТБЦ, што значи да и пубертет постаје ризична група...

На Грудно одељење Опште болнице у Требињу долазе пацијенти из свих херцеговачких општина, једино још у Бијељини ради један специјалиста за плућне болести. Иначе ово одељење једино је од најужнијих у смислу организације и уређености у требињској болници. Располаже са 29 кревета, собе су трокреветне, исхрана нешто лошија него пре рата, али пацијенти су углавном задовољни јер их лечи веома стручан кадар. Начелник Одељења др Марко Спаић, др Здравка Врећа и др Душанка Јовановић, који су специјализирали у Београду, са дугогодишњим радним искуством, на добром су гласу код својих колега у Југославији. Кажу, коме др Спаић сачита налаз и погледа снимак плућа, исто ће рећи и београдски академици...

Знајући да су у рату пацијенти сами куovali лекове, питамо др Врећу има ли сада довољно лекова за ТБЦ?

Сада углавном имамо лекове за туберкулозу и плућне болести, захваљујући

Светској здравственој организацији, која нам, преко Бане Луке, свака три месеца шаље потребне количине. Тренутно недостаје стрептомицин, али то болница купује за лежеће болеснике, док се за ванкућно лечење такође дају лекови-таблете. Овде се лече не само сви новооболели него и сви рецидиви, о чему се води уредна евиденција. Тежи случајеви се упућују у Завод за плућне болести и ТБЦ у Брезовику код Нишкиха и Институт за плућне болести и ТБЦ у Београду, где херцеговачки пацијенти бивају смештени у свако доба дана и са којима је остварена одлична сарадња. Чак дотле да у Брезовику раде поједине специјалистичке налазе за требињске колеге.

Брига за здравље

Бројним телефонским позивима грађани Требиња и Херцеговине показали су бригу за властиту здравље, учествујући у емисији Радио Требиња посвећеној туберкулози и како се заштитити од ње. Већина питања је гласила - зашто нема организованог снимања плућа, као раније, а одговор лекара је био да је то веома скупо, само поједина предузећа то раде, и то за запослене такзованих ризичних група и занимања, истичући да ће се, ваљда некад стећи услови за масовно и редовно флуорографисање плућа.

Како заштитити децу, питање су мајке, а доктори су одговорили да БSZ вакцина пружа ефикасну заштиту до 7. године, после чега следи проба и поновна заштита детета у 7. и 14. години. Стручњаци су упозорили да, као што је ТБЦ некада била неизлечива болест, од које се масовно умирало, карцином плућа је сада управо таква болест и од њега се највише умире.

Лекари се посебно залажу за појачану исхрану после прележаних плућних болести или пацијената од туберкулозе, а то значи више меда и масла, младог сира, калоричне и разноврсније хране. Само, нису знали да одговоре на основно питање - како то постићи у ситуацији кад је у Херцеговини на јаловнику - пасуљ на десет и кромпир на 100 начина.

О туберкулози као галопирајућој болести 90-их година било је недавно реч и у Бањој Луци, на скупу стручњака које је окупила Светска здравствена организација и где су путовали и лекари из Требиња. Том приликом чуо се неславан податак да су РС и Федерација БиХ по броју оболелих од туберкулозе на другом месту у Европи, одмах иза Албаније! Сматра се да је овом болешћу у свету тренутно заражено готово две милијарде људи...

Време лечења све краће

Смртност од туберкулозе у ранијим временима била је огромна. Практично је значило - оболети од ТБЦ, бити осуђен на смрт. Од ове болести умрли су и наши великани Јован Јовановић Змај, Петар Петровић Његош, Лаза Лазаревић, Радоје Домановић, Никола Тесла. Светска здравствена организација сматра да ће до 2000. године бити 10 милиона оболелих од сиде, а 95 милиона од туберкулозе. Данас се ова болест лечи туберкулостатцима и антибиотикима. Дужина лечења се са некадашњих три године смањила на 24 или 12 месеци, а у неким случајевима после проналаска новог лека-рифампина...

Берба јабука на имањима градишких „Плантажа“

У воћњацима

Ових дана у воћњацима градишког предузећа „Плантаже“, највећег произвођача јабука, крушака и бресака у државном сектору Републике Српске, ври као у кошници. Воће је сазрело. Крушке и брескве су обране раније у Ријечанима и Доњој Јурковици. Сада је у пуном јуку берба јабука сорти јонаголд, мелроза, златни делишес, а за који дан почеће и берба ајдареда најзаступљеније врсте. У воћњацима лоцираним у Требовљанима, Горњим Подградцима, Јелићима, Јабланици и Поткозарју (бивша Ивањска) у бербу је укључено свакодневно 450 берача-сезонских радника, углавном из редова избеглог становништва са подручја Србобрана, Санског Моста, Кључа, Дрвара, средње Босне и других крајева.

Невреме умањило род

— Све године имамо довољно берача — каже Младенко Марић, технички директор предузећа — а протеклих година у берби су били ангажовани и сезоници из Жупског Александровца из Србије, војска и ученици, јер на овом подручју није било довољно радника заин-

У бербу је свакодневно укључено 450 берача - сезонских радника

КАО У КОШНИЦИ

Годишњи производни капацитети осам воћњака предузећа „Плантаже“, од којих се шест налази на подручју градишке и по један у бањолучкој и лакташкој општини, са 550.000 воћних стабала у роду, износе изнад хиљаду вагона јабука, крушака и бресака, али је овогодишњи род умањен за 41 одсто због пролећних мразева и јулског града и олује

тересованих за брање воћа. Стање се изменило па је сада више интересаната за овај посао него што их је практично потребно.

У шест воћњака у којима је берба у току дневно се убере у просеку 25 вагона или двеста педесет хиљада килограма воћа, кажу у „Плантажама“. Само у воћњаку у Требовљанима, где у роду има стотину хектара јабука, дневно се убере по седам вагона. Тај учинак оствари нешто више од стотину берача, који појединачно дневно беру по шест стотина килограма воћа, па и више. Испуњењем норме од шест стотина килограма за осам часова може се зарадити тридесет динара, а појединци који су вештији берби, наравно и вреднији, могу зарадити и више. За бераче је обезбеђен и један оброк бесплатно, а тако и превоз до Градишке и успутних села до воћњака и назад, рекао је Драго Вујић, руководилац Радне јединице Требовљани I, иначе дугогодишњи воћар, који је учествовао у садњи и подизању воћних засада и „израстао“ у врсног стручњака, који, како нам рекоше неки старији радници, зна како „дише“, шта му недостаје и ко-

лико рода може донети свако стабло.

Тих стабала на локалитету у Требовљанима I има чак стотину и четрнаест хиљада. Овај воћњак нам је послужио и као узор за нашу репортажу о највећем произвођачу воћа у Републици и другом по величини и обиму производње на просторима бивше Југославије.

Све се овде ради ланчано, баш као и у фабрици, почев од припреме, обезбеђења и развођења амбалаже, брања, сортирања, утовара и извоза из воћњака до економског двористица радне јединице, где се воће сакупља за даљи транспорт. И ту је група радника, која истовара гајбе са трактора, а потом их утовара у камионе и даље транспортује до хладњаче у Градишци, где се процес производње практично завршава, а бригу о даљој судбини те производње преузима комерцијала.

Иначе, процес производње воћа много је дужи него што то многи потрошачи знају. Производња година креће већ у октобру. Одмах након бербе почињу одређени послови: орање, гнојидба, затим следи резидба, заштита (за-

пишу: Гојко ШЕРБУЛА
Гојко ДАКИЋ

висно од временских услова воће се од зиме па до половине лета прише заштитним средствима (дезетак и више пута), пролећно орање и тањирање, поновна гнојидба, затим берба, ускладиштење и шестомесечни циклус продаје. То практично значи да од првих радова у воћњаку до продаје последњег дела производње прође пуних осамнаест месеци.

Ове године време није ишло науку произвођачима воћа. Напротив, било се „уротило“ против воћара. Пролетос је мраз у више надрата у фази цветања захватио поједине воћне засаде на обронуцима Просаре и Козаре, а неке воћњаке у току јула тучао је град и штету им нанело олујно невреме. Овакви временски услови највећи су „непријатељи“ воћара и у „Плантажама“ су умањили овогодишњи род чак за 4.800 тона или четири милиона и осам стотина хиљада килограма воћа, јер је било планирано да се произведе 9.500 тона јабука, 1.800 тона крушака и две стотине тона бресака.

Вредни воћари

Међутим, укупна производња ће, уколико у току бербе не буде невремена наредних тридесетак дана, износити око 6.700 тона воћа, у чијој структури квалитета има и један део за индустријску производњу, док су највеће количине произведеног воћа у првој класи. Пре рата производња је у просеку износила више од хиљаду вагона, а појединих година чак и

хиљаду и триста. Раније, кад је невреме узимало свој „данак“, штета је наплаћивана од осигуравајућих завода, али од почетка рата воћарска производња се не осигурава, па могућности наплате штете нема. Сав ризик, а он је велики, у производњи снос произвођачи сами.

Сви запослени, од радника до стручњака, руководиоца тима и Управног одбора предузећа, боре се да се воћњаци одрже у роду. Успевало се то, уз велике трошкове и тешкоће, и у ратним приликама. Нису вредни воћари дозволени да се богати генетски воћни потенцијал уништи, а добољно је било да се заштита, резидба воћака и обрада запусте само једну год-

ину, па да се три године ради на санирању воћака и њиховом довођењу у род. Воћњаци су сачувани. У њима је 550.000 воћних стабала у роду, а има и 74.000 младих стабала засађених у протеклих неколико година. Припремљено је и више од две стотине хектара земљишта за нове заседе. У функцији је и расадник капацитета две стотине хиљада садница годишње, који се налази у Требовљанима. У свих осам воћњака сачувани су и раде ресторани друштвене исхране. „Плантаже“ имају и властите машине за производњу и транспорт, али је та механизација дотрајала, мада служи и њом се обављају сви послови.

Рат оставио последице

Међутим, рат је у овом предузећу оставио велике последице. У то време велики део производње је, углавном бесплатно, усмераван болницама, хуманитарним организацијама, за потребе војске и друге државне потребе. Нешто је и продавано, али је са великим закашњењем наплаћивано. Средства заштите, нафта, резервни делови за машине — све се то морало плаћати. Кредита није било нигде. Стога је предузеће у веома тешкој финансијској ситуацији, каже директор Мирко Петровић, који се на овој дужности налази тек неколико месеци, али је свих досадашњи девет година стажа провео у производњи, у коју је кренуо као приправник, да би сада стао на чело предузећа у најтежим условима. Овај млади стручњак нам рече да вредно покушаји. „Плантаже“ имају искусне стручне кадрове, добре раднике, савремене воћњаке. Уз више пажње државе и кредитну помоћ свој производњи могло би се кренути напред. Без поволјних кредита производња се не може повећавати ни одржавати на садашњем нивоу. Обртна средства су основни проблем, а тако и затвореност тржишта, од кога такође зависи целокупан успех предузећа, које, то се мора нагласити, у производном смислу може послужити за узор. Оваква производња би у плановима државе морала имати посебно место, јер је она од интереса и за велике прерађиваче воћа, као што су „Приједорчанка“, „Витаминка“ и добојска „Босанка“, а за воће из поткозарских воћњака заинтересовани су и купци из иностранства, који су у претражном периоду од „Плантажа“ преузимали веће количине јабука и крушака.

Од веће кредитне подршке банака и помоћи државе зависи не само одржавање садашње производње него и даљи развој воћарства у државном сектору, а „Плантаже“ имају у вистомом поседу још шест стотина хектара земљишта, веома погодног за садњу нових засада.

Добитник општинског признања

Поводом Мале госпојине — крсне славе општине Градишка, „Плантаже“ ће у недељу примити високо признање Скупштине општине — повељу са сребрним грбом општине. Признањем је додељено за напоре које су запослени у овом предузећу учинили у очувању производње и општем доприносу у ратним и поратним условима. Иначе, витрине поткозарских произвођача воћа красе на десетине медаља, диплома и других вредних признања добијених за квалитет воћа на међународним сајмовима и изложбама пољопривредних производа.

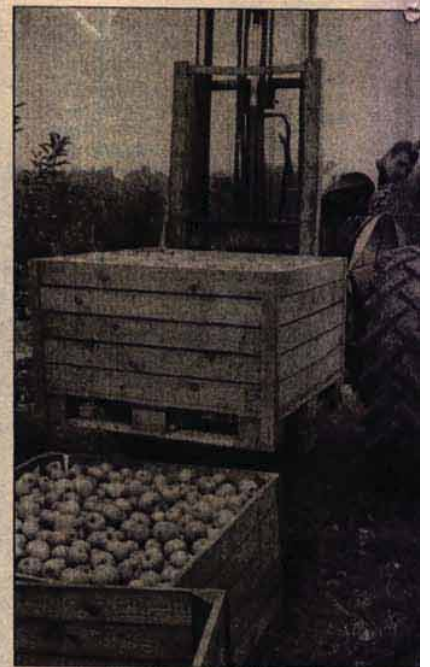

Берба протиче у ведром расположењу

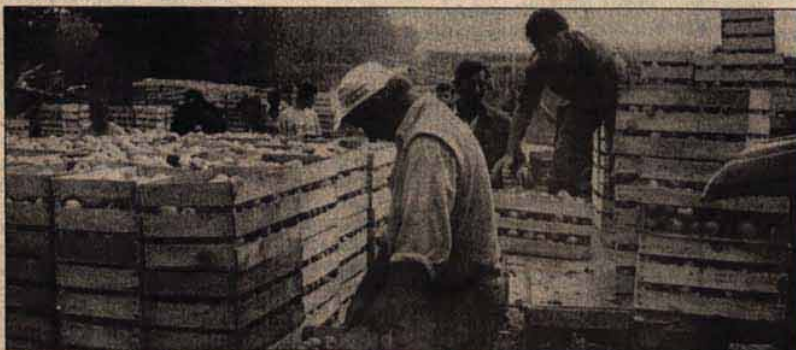

Нежне руке треба да беру 600 килограма јабука

Оно што се бере, одмах се вози на сортирање

Златни делишес из Пот

Са плантажа јабуке се превозе у хладњачу

И у хладњачи имају пуне руке посла

Државно предузеће „Плантаже“ из Градишке највећи је произвођач јабука, крушака и бресака у Републици Српској. Управо ових дана у воћњацима овог предузећа у Требовљанима, Јабланици, Јелићима и Поткозарју у току је берба јабука.

На пословима бербе ангажовано је око 450 радника, махом избеглица из западнокрајинских општина. Временске прилике су им за сада наклоњене и ако време овако потраје, берба јонатана, јонаголда, мелрозеа, златног делишеса (клонбе) и других врста јабука могла би бити завршена до 15. октобра.

У „Плантажама“ кажу да не очекују прошлогодишње приносе јер је како рече мр воћарства Ненад Штрбац, у време цветања воћа било мразних дана који су умањили приносе за готово 40 одсто.

Прошле године у поткозарским воћњацима убрано је око 1.250 тона јабука, док се овогодишњи род процењује на 6.700 тона. Дневно се бере око 25 тона, а норма по једом берачу износи 600 килограма. Ни овогодишњи род крушке и брескве није био на прошлогодишњем нивоу, али је посебно значајно напоменути да је он изванредног квалитета и да је готово 80 одсто убраног воћа прве класе.

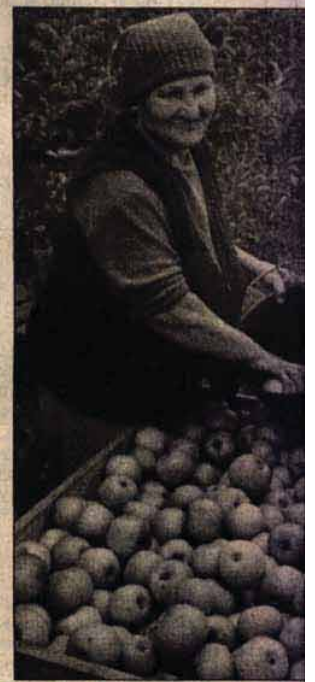
За индустријску прераду ове године из поткозарских воћњака неће отићи количине јабука и крушака.

Још у току бербе на лицу места обавља се сортирање јабука, а затим се она транспортује на лицу места у Градишци.

У хладњачи се врши додатно сортирање и испорука до кућа. Њени

капацитети износе 760 вагона и углавном задовољавају потребе предузећа.

Највећи део овогодишњег рода завршиће на тржишту Републике Српске и СР Југославије, мада има изгледа да

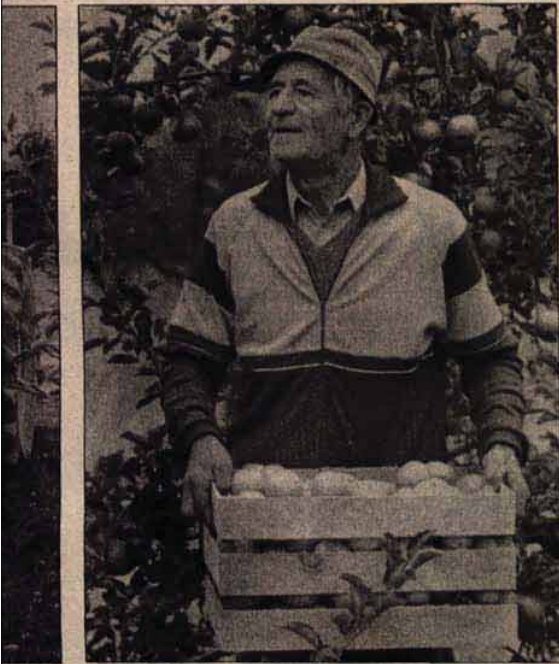

Принос није као лани, али је квалитет бо

„Лпантажа“ из Градишке

Није тешко, а и заради се

Оне беру вешто, само да их време послужи

ГКОЗАРЈА

е извесне количине пласирају и на ржиште Русије.

Државно предузеће „Лпантаже“ из Градишке има осам воћњака у којима је асађено 550.000 воћних стабала јабуке, рушке и брескве.

Предузеће располаже и са 600 хектара земљишта, изузетно повољног за подизање воћних засада, али због недостатка средстава још се не одлучује на тај корак.

Г.Д.-Г.Ш.
снимко М. ШУКАЛО

И топли оброк је на лицу места

У бербу је укључен и велики број младих

Сортирање пред транспорт

Људи и догађаји, школе и ђаци

Карач је брдо у Шњеготини Средњој, испод којег су хладни Лукавац, који тече од Узломца и Бистрица, што извиру испод Борја, спајају у Укрину, која је увек нешто од некога делила. У њиховим долинама дешавали су се бројни и бурни историјски догађаји.

На Бистрици је Липље, један од најпознатијих средњовековних српских манастира с ових простора, а на Манастирици, такође обложњој притоци Укрине, манастир Ступље чији су темељи тек пре три године, откривени, а увек заједно помињани. Осим тога, верује се да је овде негде био смештен и познати средњовековни град Глаж, где је угарски краљ Бела четврти с Венецијом мир склопио и поконио јој Задар. А где је био Глаж, ту је негде и варош Срида. Основа таким претпоставкама су скромни записи, многе гра-

Прва школа на Карачу

сојевић. Била је смештена преко пута карачке цркве, која је изграђена после школе, а грађена је од камена и имала је једну учионицу, кухињу и стан за учитеља. Подрум испод кухиње је био намењен за непослушне ученике.

Отворена је на предлог Просветног одељења Врбаске области у Бањој Луци одлуком од 9. августа 1927. године заведену под бројем 3291, а коју је потписао тадашњи министар просвете Краљевине СХС др Нинко Перих. Такође указом, из Велике Вуковице код Тузле истог лета је у Шњеготину премештена учитељица Анђуша Рибичић. Она се убрзо удала, па је на њено место постављен Радивоје Шћекић Црногорац, који се задржао до Другог светског рата и цркву на Карачу изградио.

У првој генерацији је било 27 ученика и три ученице, међу којима и Ранко Плавшић, Ратко Кострешевећ, Љубомир Остић, Радован Стјепановић, Стојан Бурић, Слободан Савић, Остоја Димитрић, Драгомир Гаћановић, Стојан Алексић, Миленко Радошевић, Радојка Гаврановић, Недељка Ковачевић...

Школа је наставила деловање и после рата а из њене учионице изашли су многи ученици који су се касније истакли у области рада коју су одабрали. Међу њима је и Момчило Спасојевић, магистар књижевности, вредни истраживач народне традиције овог краја. Ранко Павловић, наш познати књижевник и уредник издавачке делатности, у „Гласу српском“, Василије Шаиновић, професор и директор Електро школе у Добоју, који је својој првој школи и родном селу посветио насталничку песму објављену у „Српској вили“, у којој су и стихови:

„Школу на бријегу грцин'о
зуб времена
некој кошници пустолина оста.“

Искре из угашеног огњишта

дине и сачувани надгробни споменици.

Аустро-турски рат, који је избио крајем 17. века, у којем су аустријске трупе продрле до Сарајева, а под вођством принца Еугена Савинског, скупо је коштао одавашње православно становништво. Наиме, оно је стало на страну Аустрије, а против свог поробљивача, али када су Французи с леђа напали Аустријанце, Турци су кренули у контраудар и у бесу све на што су српско наишли убили и погалили.

лише
Борислав
МАКСИМОВИЋ

Након спаљивања средњовековних манастира Липље и Ступље крајем 17. века, огњишта српске писмености у шњеготинском крају била су угашена дужице од два столећа. Први овдашњи учени људи су Душан и Кајица Кострешевећ и Бранко Спасојевић, а прва школа је изграђена 1927. године, дакле тачно пре седам деценија

вири ученик у Катахизис и Псалтир тај је све довршио науку, а понешто знају и писати, ако ће бити и јероглифима... Хришћанске учитеље већином плаћају деца на мјесец по једну цванцику, а негде и општина из црквене касе.“

Постоје претпоставке да су школе које су деловале при црквама у Јошавци и Јаворанима отворене поткрај прошлог века, али у „Историји српских школа у БиХ“ Митар Папић наводи податак да је јошавска (прва) школа отворена тек 1910. године, када је у БиХ већ деловало 115 српских школа. Да је истина негде на средини, сведочи и један од ретких живих ученика из првих генерација ове школе Саво Јунгић (1903), који каже да је школу завршио пре Првог светског рата, а пре њега ју је било већ завршило неколико генерација.

Угледнији и имућнији домаћини нису чекали градњу школе него су своју децу на школовање у околне вароши давали. Тако је Петар Иванковић из Јошавке један од 67 ученика који је завршио Богословију Васе Пелагића у Бањој Луци, која је радила од 1866. до 1875. године. Он је у свом родном салу и службовао, готово пола века, а сахрањен је уз олтар Госпојинске цркве 1940. године, коју је 1926. и саградио. Она је и најстарији културно-историјски споменик у овом крају.

Зна се да су из шњеготинског краја пре изградње прве школе учени постали Душан Кострешевећ, који је негде у Србији чак и професоровао, свештеник Кајица Кострешевећ, дугогодишњи челиначки парох који је умро пре десетак година и Бранко Спасојевић, о којем постоји исцрпније сећање.

Први разред је завршио у јошавској школи, а остала три у Прибинићу. Године 1924. на дрвеним колима, с гвозденим точковима и пуним дрва намењених за продају, одводи га отац Петар у Бању Луку и уписује у Реалну гимназију. Био је обучен у народну ношњу из овог краја: опанци, вунене

чарапе, гаће, дуга везена кошуља, зубун од вуне и шарена тканица с торбицом на леђима. Пут од Шњеготине до Бање Луке, дуг 43 километра, трајао је читав ред (дан и ноћ). Отац га оставља да станује код трговца Јанковића, иначе свог познаника, а градска деца га с пика назваше Гаћоња. Што уверљив, што насталгичан, одлази на пијаци и с првим комшијом којег пронађе врати се кући. Ако је он и мислио одустати, Петар није, па га поново врати. Бранко се занати и убрзо излазе један од најбољих ђака. Кажу да му је свака четворка тешко падала и к'о аскета сам је себе због њих глађу кажњавао. Реалну гимназију је завршио школске 1931/32. а писци монографија о бањолучкој гимназији су се побринули да испусте његово име.

Прва школа

По завршетку реалке радио је као општински бележник на Карачу, у Теслићу и Пњавору, а Други светски рат га затиче у Лишњу, одакле бежи у Србију јер, као што се зна, први су учени Срби страдали. Тамо се укључио у отпор окупатору, а из рата излази као официр. Шаљу га у Зеницу, одакле завршава правни факултет, а у Градишци, где је 1983. године и умро, радио је двадесетак година као јавни тужилац. У сећању Шњеготинаца остао је као врло учен, интелигентан и поштан човек. Један од највећих које је овај крај дао. Није ни чудо јер му је и прадед Пејо средином 19. века у Стамбол ишао да би испословао од цара дозволу за обнављање манастира Липље. С њом се кући вратио.

Прва школа у шњеготинском крају почела се градити 1925. године. За ту намену у теслићком уреду је дозачено 70.000 ондашњих динара, а између више дародаваца истакао се и теслићки трговац Милан Ђутовић. Председник грађевинског одбора био је угледни шњеготински домаћин Павоа Спа-

Сећање на Душана

Спаљивши Липље и Ступље затрли су и жаришта српске духовности и писмености на овим просторима, а та огњишта су остала угашена све до доласка Аустроугарске. Како је изгледала писменост код Срба, чак поткрај турске владавине, сведочи и један запис Ивана Фране Јукића: „Ришћани од више година по већим варошима имају неку слику народних учионица где трговачко, занатлијско и гдекоје сеоско дијете уче читати старословенски буквар, часловац, а који за-

Бранко Спасојевић, тридесетих година, као млад чиновник

Само четири првачића

Не баш пустолина, али за боље познаваоце прилика на самој граници. Чврсто грађена школска зграда, чији су зидови били дебели преко пола метра, није срушена од последица земљотреса 1969. године, али тих година јесте. Нова зграда монтажног типа с брега је премештена у долину, поред данашњег македаманског пута, који преко Липља и Прибинића води за Теслић и којим је након Првог светског рата „кир“ вукао за „Дистилацију“ обловину с Узломца и Борја, али и један вагон намењен путницима, у којем је увек била гужва.

Нова школска зграда изграђена је 1971. године и данас јој је истекао рок трајања. На њој су обављане само нужне поправки, а таква се и данас користи. Драго Раилић, директор Основне школе „Новак Пивашевић“ из Старе Дубраве, при којој делује и ова подручна школа, обраћа се многим институцијама и међународним хуманитарним организацијама, молећи за помоћ како би се поводом седамдесетогодишњег јубилеја побољшали услови за одвијање наставног програма. До сада су његове молбе наилазиле на непробојни зид неразумевања.

И у овој, јубиларној школској години 29 ученика, колико их у њој тренутно уче младе учитељице Слађана Анџигер и Дијана Петровић, седеће на неосигурним столицама и у хладним учионицама. Ове године Карач има само четири првачића, све Шњеготине тек педесетак, што нажалост, наговештава доласку пустолину из Шаиновићевих стихова. Можда је томе допринела и тридесетогодишња забрана изградње овог краја јер су четири Шњеготине дале свега пет партизана, а батаљон бораца за српске националне интересе. У последњем рату можда и два.

Пишчев кроки - портрет писаца

Писана страна света

Песник Стеван Ранчковић

Свеписац Ранко Рисијевић

Једном сам му, на београдском Сајму књига, рекао: Ти си овде највећи писац. Песник је рекао: мислиш, висок сам два метра. Рекао сам: не, висок си до звезда. Највећи на то ништа није рекао, али ме нереченим речима дуго погледао.

Писац који има највећу књижевну ману, он је скрибоман. И скрибоман, и пише све књижевне родове. Измислио је нови књижевни род, рисоје-визам.

Песник Матија Бећковић

Он не мисли да је други Његош, као што други мисле. Он мисли да је Његош други, а он први Његош.

Књижевник Милисав Савић

Прозни писац који никад није написао ниједну песму. То је мени једном рекао кад смо заједно он и ја седели у кафани „Мала Мадера“ преко пута цркве Свети Марко. Зато у његовој реченици и нема поезије, али има речи, животом посађаних речи.

Песник Рајко Петров Ного

Рајко Петров Ного прво је био Рајко Ного. Док је живео у Сарајеву. А кад је постао Београђанин, одмах је постао и Рајко Петров Ного. Мада му је сан САНУ, ипак је постао члан АНУ. (Члан АНУРС - Академија наука и уметности Републике Српске).

Проф. др Бранко Милановић

Он је члан књижевног жирија који каже да има право да нико не предложи за награду. Зато је ове године Кочићеву награду добио Добрица Ћосић.

Проф. др Миодраг М. Вулин

Он је Србин који мисли да је већи Србин од Срба. Можда је и у праву, јер је дуго био у затвору као националиста. И мисли, да није њега да не би било ни Кочића. И пише екавски, а смеје се ијекавски.

Бранко Брђанин Бајовић

Драматург избеглица у поезију.

Критичар Чедомир Мирковић

То је књижевни критичар који себе никад није критиковао. Ако ништа друго, бар је

пише Ђуро ДАМЈАНОВИЋ

не би било ни Петра Кочића. Зато је основао Кочићеву задужбину. Е, сад, питање је кога не би било да једног од њих нема.

Песник Драган Студен

Он топло пише, да му песме не би биле сличне презимену. Мада понекад има хладних песама. И још нешто: он каже, ако сад није толико познат, да ће бити познат за двеста година.

Проф. др Зорица

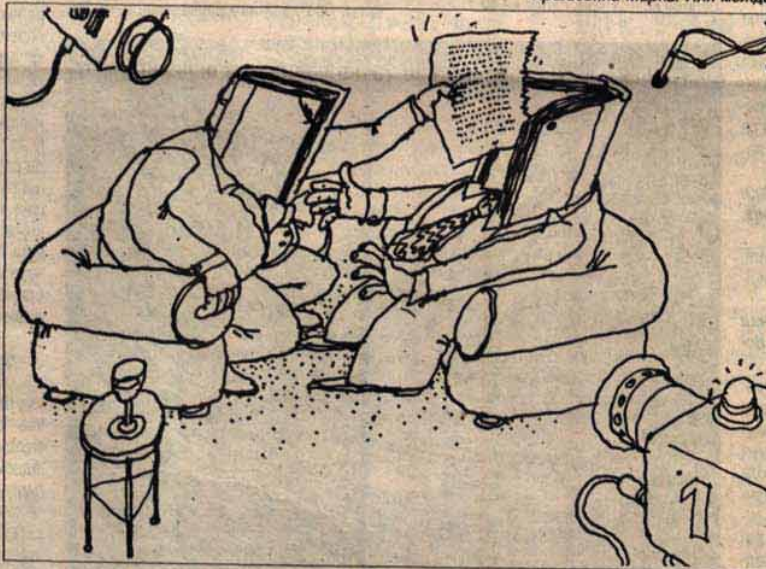
Професорица деचे књижевности која је била председник жирија за Кочићеву награду, а никад није била члан жирија за Змајеву награду. А знамо да је Змај дечеј песник. И знамо да се Зорица не презива Кочић него Турјачанин.

Антоније Исаковић

Њему су векови трен. Колико би досад било векова да је он време мерио сатом као пером.

Проф. др Љубомир Зуковић

Он мисли да је он Шарач Краљевића Марка. Или можда

могао рећи да превише пише.

Књижевник Ранко Павловић

Он мисли да није њега да не би било ни њега. То је тачно. Јер ко би прво штампао па онда писао.

Писац Здравко Кеџман

Здрав писац који је оболио од писања.

Песник Никола Вуколић

И он мисли да није њега да

Песник Милош Милојевић

Ја увек у шали кажем да је он бањолучки Јесењин. А он у то верује.

Чак верује да има њега у Јесењину више него Јесењина у њему. Зато је убеђен да га је Јесењин преписивао.

Драган Колунџија

Песник који пише само о завичају. Да није њега, читаоци не би имали завичај. Бар тако он мисли.

мисли да је Краљевић Марко без Шарца.

Песник Сретен Вуковић

Кад је он главни уредник неког листа, он у свом листу прво објави себе, а други кад дођу на ред, опет после њега. Јер зашто је главни уредник. Такав је мајстор риме, сам тврди да је он измислио риму.

Предраг Бјелошевић

Угледао се на Ршумовића и постао директор Дјејчег по-

зоришта. А није дечеј песник, као Ршумовић. Или се угледао на децу. Сад је питање, на кога су се та деца угледала. И да ли ће можда сва деца постати песници?

Прозни Радослав Братић

Он живи у БИГЗ-у, а станује на другом месту. Као и други писци који раде у издавачким улицама.

Генерални Ненад Новаковић

Пошто и он пише, бојим се да не постане писац; па ко ће онда штампати књиге.

Милић од Мачве

Сликар који је и песме почео да слика. Или песник који пише књицом. Или Милић од Мачве од Чуда од Мачве од Милића.

Песникиња Стевка Козић и још Прерадовић

Секретар Дјејчег позоришта, која никад није написала песму за децу. Зато у Дјејчјем позоришту има дечу плату.

Песник Ранко Прерадовић Козић

Песник који је постао и новинар. И новинар који је постао песник. Да није постао новинар, постао би већи песник; он се с тим не слаже, али се с тим слажу његове песме.

Писци еротике

Све је гола стварност, све док се не скинеш го.

Песник Раша Попов

Он каже да личи на Лењина. И лично би да није Лењина.

Песник Бранислав Петровић

Песник који је заборавио своје порекло. Каже да је рођен од Чачка.

А ја му кажем да је рођен од Поезије.

Биограф Радован Поповић

Књижевни биограф који мисли, да није њега, да се не би знало да су писци уопште рођени.

КУЛТУРНИ МОНОЛИТ

Нови роман Драгана Великића „Дантеов трг“ по структури и композицији његова најсложенија књига, високих је литерарних претензија и обраћа се публици којој нису досадни рецимо, Бора Ђосић и Данило Киш. Странице које у коначној верзији ни су ушле у роман, оне „на ивци дневног коментара“, објављене су у септембарском броју „Речи“ под насловом „Доктор Бора“.

пише
Весна
ТАШИЋ

„Данте је нуклеус из којег сам кренуо, јер када је тај генијални апарат писао „Божанствену комедију“ његови поводи и мотиви често су били крајње банални. „Пакао“ врви директним причама у којима се обрачунава са појединцима на начин данас присутан у медијима. Са тог становишта, моји праситни мотиви имали су за фабулу актуелно, али како је књига постајала релевантнија, у књижевном смислу, одрекао сам се те замисли“.

У неопходност избегавања древног контекста коначно ме је уверио запис из „Обсервера“ из 1822. године, забележен у једној историји бедекера. У тој новинској весту стоји да су преорана поља где се водила битка код Ватерлоа. Очишћена су од костију војника и коња. Кости су бродовима транспортоване у Јоркшир, где су се млеле у воденицама. Добијене грануле вештачког ђубрива продаване су фармерима у Енглеској. Јунаци са обе стране били су помирени у гранулама вештачког ђубрива. То није могла ниједна фантастика да смисли. У време када сам писао роман, широм Босне људи су гинули у договорним исходима битки. У Бањој Луци сам се наслушао ствари веома блиској тој весту“.

● **Јунаци вашег романа су и неки писци, али не на нивоу биографија, већ архетипских судбина.**

- Једна од идеја била је и да Данило Киш постоји као атмосфера над том књигом.

● **Један од ликова је и амерички професор који жели да напише роман о овом простору.**

- То се може назвати империјалистичким погледом на овај део света, погледом некога ко иде у колоније. Он вампирски узима за америчке прилике три анонимна писца и желећи да од три реална живота направи један архетип - ствара монструма. Кроз једног Франкештајна хоће да говори о овом свету. Многи су нас у овом рату гледали кроз личну оживљену представу. Са аспекта клишеа покушавали су да схвате суштину. Знамо ми многе писце који се понашају као мој јунак.

● **Помињете да је Андерсен писао истинито. Шта је истинито писање?**

- Андерсен је био конзумент наркотика, а како његови биографи кажу био је чудак. Све те патуљке и сопствени свет он је сигурно видео. Није лагао у смислу да је измишљао.

● **Нова Југославија помиње се као „нови ред војње“.**

- Свет је премрежен трачницама, а његово могуће исчезнуће настало би у тренутку када би се оне уништиле, као обручи који држе бачву. У новом реду војње многи градови, којих је било у ста-

„Дантеов трг“, нови роман књижевника Драгана Великића

Сећање с разлогом

Што је писац задовољнији књигом коју је написао, то мање очекује потврду споља. То јесте релевантна награда, али награде не могу лошу књигу да успоставе, као што не могу ни да добру сакрију. Да ли је то питање утехе или не, друга је ствар, али свакако је чињеница која држи вогу

ром, не помињу се, али логично је претпоставити да ће их опет врло брзо бити. Сви који се данас ужасавашу сплитског воза у Београду или београдског јутарњег у Сплиту врло брзо ће мирно возити те возове.

Новине су најбољи извор информација, чак и када лажу. Замислите некога ко за пар десетина година за једно поподне прочита новине од 1960. до 1980. године и стално се суочава са насловима „Више овако не може“ или „Треба стати томе на пут“. Тај који у 21. веку буде прочитао Југославију, заиста ће се питати ко су били болници који су пристајали на то.

га сећају. То је завралама која има метод нечега се с разлогом сећају, а нечега се не сећају, такође с разлогом. Јер, некада није погодно сећати се онога што није на менију. Свако време има неки свој мени. Знамо како су се људи сећали и знамо добро како ћемо се ми сећати свега овог што се догодило.

● **На једном месту кажете да градови уочи рата имају боју пурпура. Која је боја Београда данас?**

- Не мислим да Београд има боју пурпура. Можда, зато што не желим да мислим. Претходи нам врућа јесен и ко зна

● **Кажете да су се пре катастрофе 90-их људи хранили мемоарима угледних клицоноша“.**

- У то време људи су почињали неогворно да пишу на основу свог сећања, јер постоје времена када је јако важно сећати се. Ако не можеш одмах да се сетиш (тога што би било пожељно да се сетиш), идеш на места где се читају сећања оних који су могли, за разлику од тебе, да се сете. Тако почињеш да увиђаш да би и ти могао да се присетиш. И онда се сви нече-

каква хладна зима. Оно што се догодило ове зиме није немогуће да се појави у једном другом, можда и у опаснијем облику. Опаснијем по сам режим, али и по протагонисте. Ако је једном било, значи да је могуће.

● **Како коментаришете често поновљене захтеве хрватских писаца да се српске колеге, пре почетка било какве сарадње, најпре морају извинити?**

- Нисам учествовао у потпиривању страсти. Све што сам јавно изговорио, би-

Драган Великић

ло је искључиво у смислу смиривања. Према томе, зашто бих се некоме извињавао. Разумем некога ко прича о домовини, али нису биле у питању домовине него режими. Познат нам је дискурс рата, постоји гест којим се излази за говорницу у униформи. Они који нису у детињству прозоре разбијали праћкама, понашали су се као петлићи. Сећали су се добро када могу да одморе своја пера. Сав тај кич - могућност за шест књижевних власти, за шест академија за своје великане и умне људе. Било је и тих интереса. После такве једне папазјаније са многима се не може релевантно разговарати. Ја могу да разговарам са људима који нису у структурама хрватске власти, јер им је као и мени све јасно. Сада би требало да се извињавам апаратчицима у некој средини. Нека им се извине овдашњи апаратчици, ако сматрају да треба. Па они једва чекају да почну да роштиљају и да опет крену на путовања са дневницима, да успоставе асоцијације и награде. Направиће три скупа на којима ће разговарати о помирењу, на којима ће разменили књиге које нико неће читати, али које ће се рекламирати. То је ближе него што ми мислимо. У том руму лежи зец.

● **Нацију називате „дветињском групацијом“.**

- Нацији припадају и, рецимо, рекеташки. Шта је то што мене сврстава међу такав свет. Да видим тај ров у ком ћемо се заједно наћи. Сва је срећа да ћемо сви једном умрети па ћемо се удаљити на даљину која је потребна. Сви ми знамо како се стиче до чипа. Неко ко за мале паре добије ауто на аукцији, у милицији мора да буде патриота. Он мора и да кидише на онога који то неће. Та опасност постоји од самог почетак, али то није разлог да ја мењам своју причу. За мене је нација књижевност којој припадам и мој допринос нацији ће бити то да се једном, оно што будем добро написао, књижи као део националне културе.

● **Били сте три пута у ужем избору за НИН-ову награду (са романима „Северни зид“, „Астраган“ и „Виа Пула“).**

- „Што је писац задовољнији књигом коју је написао, то мање очекује потврду споља. То јесте релевантна награда, али награде не могу лошу књигу да успоставе, као што не могу ни да добру сакрију. Да ли је то питање утехе или не, друга је ствар, али свакако је чињеница која држи вогу.“

Снегови, рузмарин и шаш

У септембру, кад јелени се паре...

Измилеле би, обично, у време жири, варених кукуруза и печеног кестења, у септембру, кад јелени се паре... Јеле и Јелене, Јеленице и Јелице... срнице и коштуце... а, боже, за веровати је, и Санџице и Тањице... а, зашто да не?... и кад, што би рекао твој омиљени романтичар из којег си добила чисту петицу, ЛИСЈЕ ЖУТИ ВЕЂЕ ПО ДРВЕЋУ, из својих самостанских, млевчких и добро осветљених, девојачких соба, око струка утегнуте, К'о војни полицијаци, белим каишима, измилеле би упарађене, на штиклама, госпе, дубоко деколтираних хаљина и намирсане, изрониле би, шутке, да узму ваздух, који су одузимале дечачима пореданим на оградни варошког моста, кад би пролазиле, марширајући, као почасни вод краљичине гарде, девојчуре...

пише
Боро
КАЛИТАНОВИЋ

Ваљда из зависти, или зато што бејасмо свесни да не могу бити наше, у пуној снази, млади и охоли, снажни и крилати, а празноглави, грофице, пилитери, него шта, звали смо их - девојчуре...

Старе коке, ех... Кад минуле би, дакле, летње жеге и помодрели шљивичи, презрео парадајз, а доспеле паприке, из мрачне прошлости у потрагу за светлијом будућношћу, у вечерње шетње, у кебање младих правника, инжењера, доктора... кретале би старе коке, а мају њима и Јулка Монсунка. Са сестрама. Једном рођеном и две од стрица. У ауту...

Па га паркира на паркингу код самопослуге, Јулка Монсунка, закључа и провери двпут, мало се протегне, поправи фризуру, а, потом, са сестрама и дипломом више кројачке у којој таши, као газела у чари руске стеле, кораком краљичице

која се пење на престо, загази смело и одважно на главни градски трг, на штрафту, на корзо...

Заталаса, узаври, узнемири се, светиња...

А Монсунка, К'о галија по мору, круг - горе, па круг - доле; један - горе, па један - доле, по паланачком корзоу, док, коначно, у неко доба, не би завила иза шлицаре, па право, у своју омиљану кафану "Бела ружа", где се већ, угрејане ликарима, црним вином, воткама и вињацима, цаклећих погледа и спужвастих осмеја, подешаваху Каја Самурајка, Веца Багерка, Маја Молерка, Коса Корзиканка... главне варошке "удаваче", за доласак Паје Багламе, Које Творића, Владе Цалина, Миле Тумора..., главних градских фрјаера за женидбу.

Мало је кад, и мало ко, у "Белој ружи" нашао себи срећницу животиња свог, брачног друга, такозваног, али, у "Белу ружу" одлазили су сви којима време би за такву врсту хокеја на леђу, спушта и слалом, за те спортове зимске и скокове у воду, у које ти се баш не разумем много, моја грофице.

На Монсункину свадбу отишли смо сви.

Којо Творић налио се као црна земља. Повраћао и плакао. Владо Цалин скидао све са себе и цепао. Коса Корзиканка играла "шоту" на столу. Самурајка лупала чаше о властиту главу. Багерка врштала...

- Јеб' о мајку - дерњао се Миле Тумор - десет година одлазим у "Белу ружу", и ништа. А фрјаер дошао две вечери, и јеси видео? Мазну Монсунку!

- Мазнуо би је и ти да си ветеринар, а не обућар, јебем те блентава - теши га Пајо Баглама, док млади брачни пар, Монсунку и ветеринара Петка, загрејене, кум Цветко из Немачке, фотографисхе за успомену и дуго сећање...

Њихова сезона била је млада јесен. У септембру, кад јелени се паре...

Илустрација Миладин МИХАЛЛОВИЋ

Продавац новина у Београду

Писмо инспектора Блаже

- Хоћу да ти дам пошту - рече одједном чудни затвореник Стојан, који је, устајући са свог кревета, извакао испод јасника коверту и пружио је увис према Продавцу.

пише
Зоран
КУЗМАНОВИЋ

Кад је овај чуо његове речи, у први мах је помислио да се његов тајанствени цимер обраћа Муси и није имао намеру да окреће главу. Међутим, када је Стојан наставио овим речима: "Немој више да гледаш у плафон него ово ти па читај писмо", тек тада погледа на његову страну и испружену руку. Подиже се у седећи положај и узео коверту. И тако, седећи са ногама које су висиле преко кревета, погледа у плави коверат на коме је само писало: "Продавац Новина. Нервозно поче да га кида мислећи у себи - ко би могао да му пише тек неколико сати након доласка у

затвор. Пре него што отвори писмо из њега испде један део на нешто тврђем папиру, који помери у своје крило. Из оног што је имао у рукама поче да чита:

Драги пријатељу, Прво морам да те подсетим да се ти захваљујући управо мојој пријави градском судији за прекршаје сада налазиш у затвору.

Септембра, 1995. године неко је нама инспекторима рекао: "Зауоставите 'Глас српски' а ја сам бих извршила те наредбе. Сети се нашег не баш пријатног сусрета у улици Кнеза Михајла. Ако сам успео да те вратим у тај септембар од пре две године, допусти да наставим даље.

Сутрадан после пријаве мојом одлуком ја сам престао да будем комунални инспектор. У ствари, и даље сам обављао ту дужност. Али, по шефовој вољи, с којом сам имао оштар вербални дуел, после неколико дана премештен сам на другу локацију. Сада радим на Булевару револуције. Радим, а не радим.

Приметили су то чак и улични продајци, који су ми наденули ново име - Одсутни инспектор Блажа. (На овом месту Продавац потражи крај писма да би се уверио ко му пише). А био сам, у Кнезу, претпостављам да си о мени чуо - опасан инспектор за све продајце. Звали су ме - Инспектор Блажа, склањај се.

Шта се десило са мном и како је дошло до те моје пре свега унутрашње, промене која је била приметна и споља? Колеге с посла су ми рекле да се на моје лице спустила нека туга. Туга због чега? Због тога што ме се више нико не плаши!? Истина је, продајци на Булевару ме готово и не констатују. Понекад иза себе чујем речи: "Ово је најбољи комунални инспектор". Они греше, драги пријатељу. Ја нисам више комунални инспектор, иако равностно идем у шетњу са својом неизбежном торбом. Почео сам да добијам и критике од свог шефа због увек празне бележнице.

Али, да те не замарам више.

Пишем ти да бих ти рекао како ја заправо, од нашег сусрета у Кнезу радим други посао. Одлучио сам да кренем за аутором оне већ чувене реченице - наредбе. Неколико дана након мог премештаја долазио сам у улицу Кнеза Михајла и посматрао те са стране. Гледао сам и нове колеге које су ти прилазиле и радиле исто оно што и ја. Знам да си после мене имао још прекршајних пријава. Питао сам их у Инспекторату због чега те јуре, а они би одговарали оно исто што сам ја чуо од шефа, да је то наредба донета на неком вишем нивоу. Све ово време радио сам на откривању тог више нивоа. Непуне две године. Резултат је слаб. Све што сам успео да закључим је да је наредба унета са стране, дакле, драги пријатељу, не Инспекторат. Осетио сам због тога да ми је у трагању потребна помоћ. Ја заправо од тебе тражим помоћ. Парадоксално је да то може да ми пружи човек у затвору. И што је још парадоксалније, молим је од тебе, за чије

затварање сноси највећу одговорност. Међутим, чини ми се да на тај начин помажући један другоме, можемо да решимо свако свој проблем - у ствари заједнички проблем.

Драги пријатељу, нећу да будем опширан јер очекујем да се сутрадан видимо у време посете. Надам се да ћемо више разговарати о овој теми. Топлико је тога што хоћу да поверим теби. Инспектор Блажа

П.С. Овај додатак што сам убацио у писмо је шифра за решење нашег проблема. То ћу тек да објасним. Сада га само погледај. Продавац је отворио оно што му је пре читања испало у крило. Био је то план неког места или села на којем је у десном углу писало: Gemeinde Karlsdorf. Све је на немачком језику - приметно је. Улице: Wendelin Gasse, Lessing Gasse, Eliaz bath Gasse, Haupt Gasse, Kirchen Gasse, Amor Gasse, Jupiter Gasse, а вероватно - Kasern Gasse, Goethe Gasse...

Филм недеље

Председник и терористи

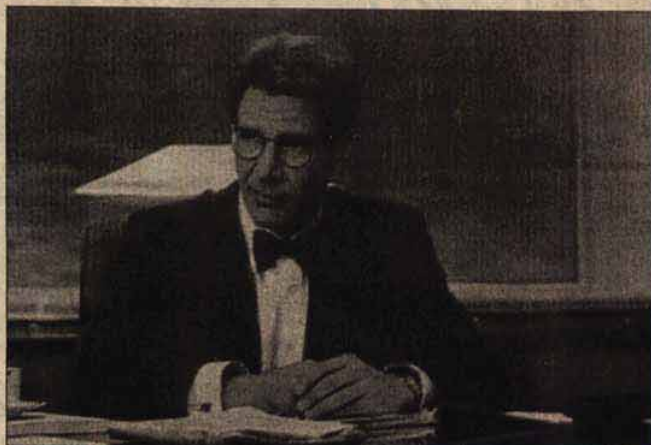
„Председнички авион“ („Air force one“, САД, 1997.) р.
Волфганг Петерсен, гл.
Харисон Форд

пише Горан ВРХОВАЦ

Харисон Форд је познат као глумац изразитих способности, а уједно и као човек чије присуство у одређеном филму аутоматски значи већу гледаност и прави мамац за све љубитеље седме уметности. Простије речено, већина филмова у којима је глумио проглашена је малим ремек-делима, првенствено због његове глуме. Сетимо се само остварења као што су „Индијана Џонс“, „Сведок“, „Бегунац“ и многи други.

Слична ситуација је и са последњим филмом Харисона Форда „Председнички авион“, у којем му је поверена улога првог човека Америке, а о чијим критикама најбоље говори већина оних који су га гледали и који се у потпуности слажу да је у овом остварењу готово све већ виђено осим глуме Харисона Форда, која је и овога пута непоновљива и само њену својствена. Тачније, „Председнички авион“ спада у ранг многобројних остварења која директно погађају у жицу националног поноса Американаца, служећи као директна реклама за председника САД, у овом случају Била Клинтона.

Рађа филма је прилично једноставна

и заснива се на отмици првог човека Америке од стране терориста, који за његов откуп траже много тога.

Наравно, на крају Амери побеђују, а све те захваљујући „способности“ председника, који у одлучујућим тренуцима малтене сам у директном обрачуњу савлађује терористе.

Када је реч о разним техничким појединостима овог филма, треба рећи да су се монтажери и остали чланови екипе, са режисером на челу заиста потрудили да од авиона првог човека направе право чудо технике, а да у свему томе има превише претеривања и немогућих решења, потврдио је и сам Бил Клинтон, који се во-

ма похвално изразио у овом филму.

Слично мишљења је и Хилари Клинтон, којој је, опет, најлепше било то што, за разлику од филма „Дан независности“, прва дама Америке овога пута остаје жива и здрава.

Значи, све је „лепо и ушминкано“, баш како то воле Американци, а ми вам овај филм препоручујемо само ако сте љубитељ прича о америчкој надмоћи које, ако се мало размисли, и нису тако неутемељене.

О Волфгангу Петерсену и овога пута све најбоље јер човек је од онога што је имао на располагању урадио свој део на нивоу претходних остварења.

Где су и шта раде чланови „Тејк дета“?

Соло-албуми доказ квалитета

Сви се вероватно још увек сећају велике тинејџерске атракције „That“, која је светом жарила и палила пре неколико година. Додуше, деведесете године слободно се могу назвати периодом који је обележен појавом музичких скупина чији су чланови голобради, симпатични и zgodни момци. Просек година у тим групама обично није прелазило 20, што је највише пријало тинејџеркама, којима је више била важна појава њихових љубимаца него музички квалитет. Сетимо се само „бостонских витезова“, односно „Њу кидс он д блек“.

Група „Тејк дет“ била је слична творевина, само што нису долазили из Америке, већ с ове стране океана, односно из Велике Британије. Њихове песме носиле су печат тинејџерских проблема, неостварених љубави и свега онога што тај узраст носи са собом. Зато и не чуди тираж њихових албума, место на топ-листама и слично. Група „Тејк дет“ једина се може похвалити двоструком европском МТВ наградом, коју су освојили два пута узастопно.

И док су „Њу кидс“ стално „фурали“

пише Добрила МАЈСТОРОВИЋ

стил добрих момака из суседства, чланови „Тејк дета“ имали су низ промена, од сладуњавих дечака, до незадовољних одраслих момака. Смешно.

А онда је свет запрепастила вест да су се „Тејк дет“ разишли. Све је почело одласком Робија Вилијамса, који данас шокира светску јавност својим изјавама и понашањем. Остали су покушали да наставе без дивљега Робија, али очито им није било сушено. Убрзо је свако кренуо својим путем...

Гери Барлов, певач и плавуша због којег су девојчице падале у транс, снимко је не баш успешан соло-албум, а као сарадница на том пројекту била је, наводно, нико други до Мадона. Наравно, Мадона не зна ни ко је Гери Барлов, али њено име је допринело продаји албума.

Несташни Роби Вилијамс такође се отиснуо у соло-воде, обрадом песме „Фридом“ Џорџа Мајкла. Ова године лансирао је нови хит, „Old Before I Die“, који и не звучи тако лоше. Углавном, пред Роџием је каријера.

Ипак, највеће изненађење свакако је сладуњава Марк Овен, који се такође огласио соло-албумом „Green Man“. Спо-

Роби Вилијамс, дивље дете британског пола

бодно се може рећи да је ово и најбољи пројекат неког од чланова некадашње групе „Тејк дет“. Албум одише свежином и једноставношћу, што је добар део света већ позитивно оценио.

Сама продаја албума доказује да је Марк Овен више него слатки плавокоси члан некада популарне групе.

Да је Марк, у ствари, и једини прави квалитет групе „Тејк дет“, показује његова соло-албум. Сингл „I Am What I Am“ већ је доспео у готово сам врх светских топ-листа, а његови концерти су изузетно посећени. Сам Марк о албуму каже да је то био својеврсни тест његове способности.

Уколико волите лагане поп-тонове, албум „Green Man“ је право решење. Мирно, литко и симпатично, попут самог аутора...

Занимљиви телекс

Кућни љубимци

ШАНГАЈ - Чак 78 одсто власника кућних љубимаца у Шангају су жене, које купују мачке, псе и друге животиње углавном да би се бориле против усамљености, пише локални лист „Бизнис њуз“, а преноси Ројтер.

Доконе, добростојеће, средовечне жене главни су купци животиња, које треба да испуне празнину насталу одласком њихове одрасле деце, истиче лист.

Становници Шангаја годишње потроше око 120 милиона долара на кућне љубимце, десет пута више него пре једне деценије, наводи листа.

Сувенири

посвећени Дајани

ЛОНДОН - Продавнице сувенира у Лондону опседнуте су туристима који желе да купе сваки предмет на коме је отиснут лик принцезе Дајане.

Туристи траже мајице, платнене салвете, шоље са Дајаниним ликом, извештава Ројтер.

Продавци кажу да продају чак и шоље и украсне тањире на којима је обележен развод принцезе Дајане од наследника британског трона, принца Чарлса, 1996. године.

Људи желе све што има Дајанин лик на себи, рекао је власник једне продавнице сувенира у близини Трафалгар сквера, у самом центру Лондона.

Дајанина популарност је, међутим, у изразитој супротности према односу људи према Чарлсу и његовој мајци краљици Елизабети.

Све разгледнице са ликом Дајане су распродате, док фотографије Чарлса и краљице, изложене на штанду испред продавнице сувенира, људи често узимају у руке само да би их окренули на налице и тако оставили, посведочило је власник продавнице сувенира.

Злоупотреба деце

СИДНЕЈ - Национална управа за борбу против криминала у Аустралији открила је мрежу које обухватају око 5.000 педофила широм земље, јавља ДПА позивајући се на извештај те институције објављен у Сиднеју.

Извештај који је припремила аналитичарка НЦА Кајли Милер представља најобухватнији увид у педофилске активности икад сачињен у Аустралији. Она тврди да педофили често користе Интернет да би разменили информације о деци уоченој у порнографски артлог и дошли до потенцијалних жртава.

Педофилске активности и сексуална злоупотреба деце су озбиљан, али добро прикривен проблем“, изјавила је она.

Према извештају НЦА, сваке године у Аустралији 30.000 девојчица и 11.000 дечака постану жртве педофила. У извештају се наводе имена око стотину педофила од којих су многи повезани у групе у самој Аустралији и прекоморским земљама, као што су „Клубови „Спартак“, „Марлин“ и „Орхидеја“.

У извештају се такође препоручује оснивање неке врсте обавештајне службе која би пратила како педофили користе Интернет и веће ангажовање полиције у борби против тог зла, подвучи ДПА.

Са доделе награде „Еми“ у Пасадени

Више од одушевљења

Највеће признање у телевизијској индустрији, „Еми“, озарило је лица бројних телевизијских глумаца. У Пасадени, Калифорнија, окупили су се творци популарних серија и ТВ филмова, који су испред малих екрана забављали публику широм света.

Као што се може видети на фотографијама Ројтерса, за многе је додела ове награде нешто више од одушевљења. Добитници позирају за многе часописе, новинске агенције и телевизијске емисије, задовољни што су за свој рад добили

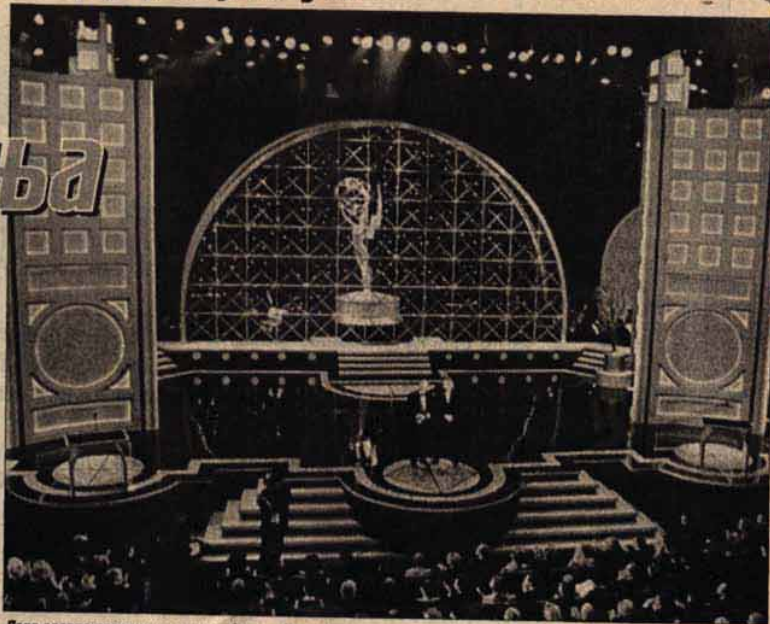
и признање које много значи у овим круговима.

За време одржавања 49. доделе „Емија“ у Пасадени, најбољима је аплаудирао и домаћин спектакла Брајант Гамбел.

„Еми“ је иначе награда за најбољу телевизијску емисију.

Награђени су глумци, продуценти, сценаристи, режисери и сви други из овог света.

Неке од награђених емисија видело је више од 600 милиона гледалаца, попут комичног серијала „Трејси тејкс он...“ у коме глуми и Трејси Улман, а који је добио „Еми“ за музику.

Лепа светла позорнице: глумци Алан и Адам Аркин

Глумица и продуцент са „Емијем“: Трејси Улман и Алан Мек Кон

Позе награђених пред камерама: глумица Кирстен Џонстон

Комичар Крис Рок са две освојене статуе

Одушевљена Ким Делејни

Мото-промоција: „бимота В дуге“

Велики подвиг мале фабрике

На Салону у Милану „Бимота“ изашла пред јавност моделом „Бимота В дуге“ са двотактним двоцилиндричним мотором од 500 кубика, а дизајнер Серђо Робино успео да направи стилски конзервативан спортски мотоцикл
Било како било, пред потенцијалним купцима је нешто сасвим ново, али веома скупо
Колико ће то бити доступно купцима у Републици Српској, остаје да се види

Пре десетак година, када се „Бимота“ такмичила (и побеђивала) у светском „супербајк“ првенству, јапански произвођачи су покушавали да је елиминишу, тврдећи да је „Бимота“ само настављач, а не и произвођач мотоцикла, и да као таква нема право да учествује у класичну основу чине серијски мотоцикли.

Основа за тврдњу је била чињеница да „Бимота“ у програму није имала производњу самих машина већ се користила готовим, јапанског порекла. На срећу, ови аргументи су одбачени и „Бимота“ се докопала титуле светског првака.

Цена препрека

Без обзира на ову епизоду, сам те мале фабрике ексклузивних спортских мотоцикла из Риминија одувек је био да произведе мотоцикл са сопственим мотором.

Дуги низ година најављивана је и та могућност, али је, супротно очекиваном четвротактном мотору, „Бимота“ изашла пред јавност на Салону у Милану са двотактним двоцилиндричним машином од 500 кубика, која је била последица ранијих најављивања у ГП такмичењу у класи 500.

Пре неколико година прототип се и појавио на неким локалним тркама у Италији. Иако се врло брзо одустало од такмичења, ово је представљало значајно искуство и путоказ у припреми друмског мотоцикла.

Нови мотоцикл коначно је изашао на друм. Општи закључак је да ће само цена бити препрека многобројним љубитељима двотактних спортиста да ову „бимоту“ виде у својој гаражи.

Како са техничке тако и са естетске стране, „В дуге“ је производ од кога вода полази на уста. За почетак, ово је први серијски двотакташ са електронским убрзгивањем горива. Дизајнер Серђо Робино успео је да избегне смешну екстравагантност модела „мантра“ и да направи стилски конзервативан спортски мотоцикл у позитивном смислу. Самонесеће седиште је изузетно лепо обликовано и представља значајну уштеду у тежини, пошто је направљено од карбонских влакана.

У очи одмах пада изузетно висок квалитет израде, који је последица ригорозне контроле у фабрици. Сва сила индустријских детаља из области машинске обраде и практичних ситуација открива се када се скину оклоп и резервоар за гориво.

За „Бимоту“ агрегат овог мотоцикла представља највећи успех у току више од 20 година постојања фирме. Пошто су славу стекли рамовима који су били права ремек-дела у своје време, инжењери „Бимоте“ нису себи могли да дозволе да једноставно ископирају нечију туђу машину.

Придржавајући се овога наградили су нешто заиста посебно. Двотактни двоцилиндраш са воденим хлађењем и електронским убрзгивањем горива јединствен је. За време доста дугог развоја

модела „Б51“ са једноцилиндричним BMW мотором. Предња виљушка је „паиоли“ са пречником штапова од 46 милиметара. Позади је снажна асиметрична виљушка која је индиректно повезана

са бочно смештеним „елинс“ амортизером.

Кочнице су, наравно, „брембо“, из тркачке златне серије.

Посебна попластица је врхунски дијагностички софтвер, који

„Бимота В дуге“ први двотакташ са електронским убрзгивањем горива

машина је привукла не само интересовање људи из света мотоциклизма већ и неких јачих фирми из аутомобилског света.

Иако је у пробном стадијуму са лакоћом развијала 132 KS, за серијску производњу смањена је снага на 114 KS. На тесту је развијала добре 102 KS, измерене на задњем тоčku, при 9400 обртаја у минути. Сви зупчаници су са равним зубима као на тркачким моторима, а квачило је суво.

Дијагностички софтвер

Рам је од алуминијских чеви овалног профила, слично као код

ће моћи да комуницира са системом за прикупљање података на самом мотоциклу преко стандардног РС компјутера. Програм је на два компакт-диска, од којих један добије купац, а други остаје продавцу. Купац ће моћи да прати све што се догађа у машини, па чак и просечне брзине и времена по круговима, уколико је возио на стази.

Продавац ће пак бити у могућности да обавља комплетну дијагностику приликом сервисирања, као и да прати одржавање мотоцикла. Поврх свега, преко „Бимотиног“ веб-сајта на Интернету њихови стручњаци ће даљински моћи да испитују поједине мотоцикле и дају одговарајуће савете.

При првом притиску на дугме стартера „В дуге“ награђује возача концертном, не талико из издунутих цеви колико из сувог квачила који растерећено „тандрче“. Док је маневрисање у месту и при малим брзинама прилично трапава, све долази на своје место кад се „бимота“ дохвати брзине. Мотоцикл постаје толико окретан и подвозан, као да је у питању „педесетица“.

Возачево радно место је ипак предвиђено за људе нижег раста и дугајлије немају могућности превеликог померања у седишту.

Прво задовољство настаје када се упустите у виглање празним путем са мноштвом кривина, где двотакташ у сваком тренутку пружа праву снагу и потезе као да је има неограничено.

Огибљење је удобно, а управљивост је боља од било ког серијског мотоцикла на свету. О кочницама не треба много причати. Најједноставније је рећи да су врхунског квалитета.

Велика награда за труд

Да се на крају опет мало вратимо самој машини. Иако у „Бимоти“ тврде да је потребно још мало рада на електроници, и у оваквом стању прихвата пун гас већ на 2300 обртаја у минути.

Права снага долази на 6000 обртаја у минути, а од 7500 обртаја у минути почиње пакао. Ако успете да „бимоту“ држите у режиму између 7500 и 9500 обртаја у минути, нема тог „дукатија 916“ или „хонде фајерблејд“ који би могли да вас прате. Као и сваки врхунски инструмент, „бимота“ захтева нешто напора и вештине. Награда за труд је огромна.

Било како било, пред потенцијалним купцима је нешто сасвим ново, али и веома скупо. Колико ће то бити доступно купцима у Републици Српској и Југославији, остаје да се види. Једно је сигурно, уложени новац ће се сигурно вратити узбуђењима у војни овог новог двотакташа из италијанске фирме „Бимота“.

Припремио
Дарко ПАШАГИЋ

Техничке карактеристике

Модел:	Бимота В дуге
Мотор:	V2, 90 степени, два такта
Запремина:	498,760 кубика
Снага:	105 kW (114 KS) 9400 0/мин.
Компресија:	12,5:1
Хлађење:	електронско убрзгивање водено
Напајање:	6 степени
Мењач:	виљушка „паиоли“ 46 мм, подесива
Огибљење напред:	„елинс“ моно, подесиво
Огибљење назад:	дискови 320 мм/диск 230 мм
Кочнице:	120/70-17/180/55-17
Пнеуматици:	
Маса:	154 кг

Југословенски одбојкаши задивили свет

„Ово је медаља играча, ми нисмо дошли као тим најбоље припремљени на овај шампионат! Наши репрезентативци својим индивидуалним квалитетом извели су овај сјајан резултат. То је медаља за њихов патриотизам, за огромне психолошке напоре, за њихово кућно васпитање да издрже и кад им је тешко!“ Ово су речи првог стратега друге одбојкашке велесиле у Европи, Југославије.

Увек смирен, одмерен, mudar и сталожен, Зоран Гајић дао је, рекли бисмо, најбољу, најцеловитију слику екипе на чијем је челу био тамо где су се водиле велике, историјске и незаборавне битке за три континенталне медаље.

У тим биткама „плави“ су стигли до небеских висина!

Од бронзе до сребра

„Вечито трећи“ у Холандији, у изузетно јакој конкуренцији, освојили друго место на јубиларном, 20. шампионату старог континента у одбојци

Писали смо већ о томе да старт европског првенства није био баш најбољи за југословенску селекцију. У првом колу поражена је од одбојкаша Русије, али, срећом, то на „плаве“ момке није оставило трага. Тргли су се веома брзо и загосподарили тереном дворане „Мас спорт“ у Ден Бошу.

Пут славе

Од тада југословенски састав био је најбољи, најјачи. Ништа није помогло репрезентацијама Италије, Грчке, Словачке, Немачке и полуфиналистима Французима. Играли су одбојкаши ових земаља онако како је

„плави оркестар“ свирао. Прорадио је у „главима“, после пораза од Руса, добро познати инат, смогли су снаге момци и кренули у нова освајања, путем славе.

Пут ка финалном мечу, који је ову сјајну плејаду већ сместио у историју југословенске одбојке, био је попут трњем. Међутим, нису Југословени дозволили да им врата финала неко затвори, па након тога били и готово непобедиви „азури“. Све су „плави“ одбојкаши, 21. јуна, уверили да „азури“ нису непобедиви. Тада су их, у оквиру Светске лиге, савладали у Београду. Међутим, овога пута Југословени нису имали неколико хиљада навјача уз себа, нису играли на домаћем терену. Ипак, то им није ни-

мало сметало. Ушли су у дуел са Италијанима са „већим срцем“, већом жељом. Играла су маестрално, мудро и положили светске прваке на плећа.

Сви наредни тријумфи „плавих“ редали су се као на траци. Приказали су, против немоћних Грца, Словака и Немача, сву лепоту одбојке. Чак ни увек неугодни императивне победе од 3:0 није поколебао пулене Зорана Гајића. Веровали су у себе и свој тријумф. Одирали су у тај последњи дуел у групи сталожено, храбро и доказали Европи, али и свету, да их ништа не може спречити у походу ка медаљи. Чак ни Французи! „Триколори“ су до сада освојили по два европска сребра и бронзе. Надали су се Гранворка и остали да ће прекочити препреку звану Југославија и да ће се наћи у финалу. Но, њихове илузије пале су у воду већ у првом сету. Иако је било осцилација у другом сету, бронзани олимпијци зближили су редове и на велика врата ушли у финале Двадесетог европског шампионата.

А тамо су их, на последњој степеници, чекали домаћи одбојкаши, Холанђани жељни, после два европска финала (1993. и 1995. године), златног одличја! Успели су Југословени, оно што до сада никоме није пошло за руком: узели су Холанђанима сет! Били су, усудујемо се рећи, и близу потпуног тријумфа, али уз Холанђане је било близу 7000 навјача и људи у белом. У неколико наврата судије су осетиле југословенске одбојке и јасно им дале до знања да је већ познат - европски шампион.

Хомогеност „плавих“

Морамо нагласити да су Југословени финале одиграли фантастично. О томе довољно говори и изјава Зорана Гајића, сјајног стратега југословенске селекције.

„Учествовали смо у одбојкашкој гала-представи. Морам нагласити да су Холанђани ову смотру дочекали

лише Татјана ПАПИЋ-ЦАКУЛА

Организација

Када смо успоставили телефонску линију са Зораном Гајићем, одличним стратегом, који је са својим помоћницима Јовицом Цветковићем и Драганом Михајловићем, сјајно водио југословенску селекцију, сјајно је од среће. А како и не би. Међутим, када смо споменули организацију Европског првенства, био је огорчен.

„Организација је била катастрофална! Тешко је то описати, али

рећи ћу вам да су екипе биле гадне и жедне, а Холанђани су гледали како ће нас у сваком хошку финансијски „очерупати“. Да смо ми тако организовали неко такмичење, одвели би нас у Харл Још нешто: одржан је састанак лекара репрезентација и донели су закључак да је храна очајна. Но, организатори су им понудили одговор којим, наравно, нико није био задовољан. Све је остало по старом!

много спремније него ми. Још пре доласка у Холандију наглашавао сам да смо припремљени 70 одсто. Све грешке, наше и судијске, нише су у корист домаћих одбојкаша. Многи стручњаци сложили су се са оценом да је финална утакмица била далеко најјача на целом првенству. Сви су нам одали признање за квалитет, борбеност, пожртвовање! - рекао је у телефонском разговору за „Глас српски“ предуретљиви Зоран Гајић.

Повреде

За само два дана у Ден Бошу су повређена четири играча. Када смо питали Зорана Гајића за последице тога, одговорио је:

„Одбојка се игра по формули 8-4-0. То значи да играч осам месеци проведе у клубу, четири у репрезентацији и да нема дана одмора. Тако лош календар и те како утиче на играче и услед тога до повреда долази много лакше - речи су Зорана Гајића.

Једно је сигурно: европска сребрна медаља искована је срцем дванаесторице сјајних одбојкаша. Играла су најбоље када им је било најтеже. Нису дозволили да их неугодни пораз од Руса на старту обесхрабри. Напротив! Са више жеље, снаге, пожртвовања кренули су са Италијом у нови бој, који им је отворио врата завршице првенства. Нису се, наши момци, упуштали сјајно „азура“. Играла су на карту јединства,

другарства. Били су, зашто то не рећи, једна од најмоћнијих екипа на шампионату. То је био главни адут „плавих“.

У финалном мечу Југословени су показали сву лепоту одбојке. Играли су мудро, организовали су прелепе, разноврсне акције, правили су лудичке потезе, били су маштовити. Често су знали да Холанђане изнемаде „кувањем“, пеналима... Могли су холандски навјачи да виде сву раскош овога спорта. Презентовали су је Југословени, којима око врата, сасвим заслужено, вис сребрно одличје.

Сада, када се у миру своде холандски рачуни, мора се рећи и подсетити: већ неколико година, од скидања проклетих, нехуманих и нехуманих санкција, које су уништавале све што је југословенско, на тако и спорт, одбојкаши знају, мање-више, само и једино за победе, подвиге и узлете. Прво су освојили бронзу у Атланти, на Првенству Европе, затим су у Атланти стигли до истог знамена, али у много јачој конкуренцији, да би, ето, у земљи лала постали власници сребра, сребра посебног сјаја.

Они - одбојкашки витезови - не крију амбиције, намере, опредељења: „Наставићемо са жетвом медаља! Следећи циљ је шампионат планете у Јапану, идуће године. А потом се зна: Олимпијске игре у Сиднеју. Свеутопоручијемо: мало ће ко успети да нас заустави!“ - кажу, у један глас, „плави“ одбојкашки јунаци.

Кад они нешто обећају, тада то, најчешће, и остваре!

Зато им и верујемо! Научили су нас то!

Сребрни

- Владимир БАТЕЗ - 7. септембар 1969, висина 194 центиметара, репрезентивац 59 пута, „Ком Кави“ (Италија).
  - Слободан БОШКАН - 12. август 1975, висина 200 центиметара, репрезентивац 27 пута, „Војводина“ (НС).
  - Горан ВУЈЕВИЋ - 27. фебруар 1973, висина 192 центиметра, репрезентивац 76 пута, „Ферара“ (Италија).
  - Игор ВУЧУРОВИЋ - 24. септембар 1974, висина 202 центиметра, репрезентивац 25 пута, „Војводина“.
  - Андрија ГЕРИЋ - 24. јануар 1977, висина 202 центиметра, репрезентивац 42 пута, „Војводина“.
  - Владимир ГРБИЋ - 14. децембар 1970, висина 194 центиметра, репрезентивац 114 пута, „Репорт“ (Бразил).
  - Никола ГРБИЋ - 6. септембар 1973, висина 195 центиметара, репрезентивац 81 пут, „Алпигур“ (Италија).
  - Ђорђе БУРИЋ - 24. април 1971, висина 199 центиметара, репрезентивац 70 пута, АЕК (Грчка).
  - Рајко ЈОКАНОВИЋ - 27. новембар 1971, висина 190 центиметара, репрезентивац 87 пута, „Црвена звезда“.
  - Слободан КОВАЧ - 13. септембар 1967, висина 197 центиметара, репрезентивац 224 пута, „Лубе Махерата“ (Италија).
  - Ђула МЕШТЕР - 3. април 1972, висина 203 центиметра, репрезентивац 76 пута, „Габек“ (Италија).
  - Жалко ТАНАСКОВИЋ (капитен) - 8. јули 1967, висина 198 центиметара, репрезентивац 214 пута, „Црвена звезда“.
- Са њима су добро и ало (хвала Богу, било је више овог прворг!) делили: Александар БОРИЧИЋ, председник ОСЈ, Лазар ПРОЗДАНОВИЋ, савезни капитен свих мушких селекција, Зоран ГАЈИЋ, први тренер репрезентације, Новица ЦВЕТКОВИЋ, помоћни тренер, Драган МИХАЈЛОВИЋ, други помоћни тренер, др Љубан МАРТИНОВИЋ, лекар репрезентације, Слободан МИЛОШЕВИЋ, секретар ОСЈ, Александар ПОЧЕКОВИЋ, физиотерапеут.

Мода

Плиш и кожа вечно у моди

Плиш је поново у моди. Мекан, гладак и топао, ове јесени користите се за све делове одеће, за сваку прилику. Подједнако је модерно носити хаљину од плиша, блузу, шешир, мантил или, на пример, панталоне.

Плиш је веома захвалан материјал и за комбиновање са другим тканинама, нарочито вуненим штрофовима. Модни креатори уз плишану одећу предлажу што романтичнију фризуру. Пунђу или брижљиво зачешљану косу „улашћену“ бриљантином.

Обавезан детаљ је и шминка, која уз то иде, а то су тамнији тонови са нешто упадљивијим линијама за очи, а такође и тамнији ружеви за усне. Ове јесени модерне су високе, танушне потпетице, као и хаљине обрубљене чипком, које неодољиво подсећају на комбинезон. Уколико немате много новца да све што је поборојано купите, можете бити у тренду и на једноставнији начин.

Са мање новца, а са више маште, можете купити метар или два плиша и сашити одређени комад одеће. Или још једноставније, да „претресете“ ормаре својих мама или бака, у којима вероватно постоји нека стара плишана хаљина или костим. Променом неких дет-

аља на овим моделима, уз мало стрпљења и воље оденућете се у најмодернијој варијанти.

Модни „хит“ ове јесени је одећа од коже, природне и увек актуелне, а наравно и скупоцене. Веома су модерни кожни жакети, што ужег кроја, нешто већих ревера, по узору на моделе који су се носили седамдесетих година.

Модерне су и јакне у стилу „моториста“, са много рајсфершлуса, у дужини до струка или до средине бокова. Уз ове јакне, иако су спортског кроја, могу се носити панталоне или сукње класичнијих линија. Нећете погрешити ако испод „рокелице“ оденете неки чипкани део одеће, јер уз кожу све лепо иде.

Светски дизајнери моде, за модну јесен '97, прогнозирају: жене ће бити најлепше у мушком оделу! Ништа мање важна у одећи, која ће по свему судећи обележити јесењу моду, није ни кравата. А одела су углавном тамних боја, узских кројева. Панталоне равне, класичне, са кројем „цигарет“.

Мушка одела за жене имају веома изазовну ноту, али под условом да се носе женствено. На пример, блејзер на голо тело са провокативно рас-

копчаним дугмадима у горњем делу.

Ефекат је још „фаталнији“ уколико испод жакета оденете неки чипкани веш, прозирну блузу, уско припијену жерсеј мајицу и слично.

Уз све ово, додајте много ланчића, огрлица, неку ешарпу или чак крзно. Крајњи ефекат јесте: симпатично, интересантно и веома женствено. А све сте постигли на једноставан начин, али и са мање новца.

М. Мил.

Медицински фељтон

Хипертензија тихи убица

На први поглед постављање дијагнозе хипертензије је лако, јер то „показује“ апарат за мерење крвног притиска. То, међутим, није сасвим лако, јер све док се не докаже мерењем у лежећем, седећем положају (више пута), ЕКГ-ом и другим поступцима - анамнестичким, клиничким, лабораторијским, не може се категорички дати дијагноза хипертензије, а још теже о ком виду хипертензије је реч: умерена, тешка, бенигна (доброћудна), малигна (злоћудна), а то може да уради само лекар-кардиолог.

Сличан је, да не кажемо идентичан случај, и са лечењем, које је дуготрајно, од једне до 20 и више година. Сваки болесник је „прича за себе“, поготово ако не узима прописане лекове редовно, ако сам одређује и мења дозу, не води здрав живот... Тада ни најбоље одређена и дозирана терапија неће имати ефекта.

Што се компликација тиче, оне су, нажалост, честе и веома тешке јер се дешавају на виталним органима: срцу - увећање леве срчане коморе, мањкавост протока крви у срчаним артеријама, срчана слабост, инфаркт; на мозгу - мањкавост циркулације крви у мозгу, запушење крвних судова мозга, крвавање, пуцање анеуризме и шлог; бубрезима - склероза крвних судова бубрега (нефросклероза),

појава белачевина и крви у мокраћи, што може да доведе до отказивања функције бубрега, па је хемодијализа (вештачки бубрег) неминува појава, ушима - отосклероза, која доводи до делимичне или тоталне глувоће; очима - спазам крвних судова ока, склероза крвних судова очног дна, пуцање крвних судова у оку „из чистог мира или у сну“ (како то често дефинишу пацијенти), оток папиле очног дна, што све скупа, у тежим случајевима може да доведе и до делимичног или потпуног слепила.

Шта можемо сами да учинимо. Можемо доста, не можемо све. То значи да можемо и морамо правилно да се хранимо (три obroка дневно, са што мање масноће, зачина и соли. Да подсетимо: дневне потребе организма за сољу су четвртину кафење кашике). Треба јести што више поврћа и воћа.

Морамо да контролишемо своју телесну тежину и да је одржавамо у дозвољеним границама, затим да контролишемо крвни притисак, ниво холестерола и триглицерида у крви. Морамо, хтели то или не хтели, да се бавимо физичким активностима, ако ништа друго да пешачимо најмање три пута недељно по 20 минута.

Користите сваку прилику да се опустите, насмејите, нашалтите и увек корачајте у сусрет животу, макар имали 90 година.

Козметички буквар

Изаберите пудер

Кожа на вашем лицу је превише сјајна? Пудер је одлично решење за ваш проблем. Али, какав пудер изабрати?

пише Бурђица ГОЛИЋ

Пудер се најчешће користи као подлога за шминку. Његов циљ је да прикрије недостатке на кожи лица и да му да свежину. Има више врста пудера и сваки има своју особину.

- течни пудер (са уљем и без уља),
- компактни пудер,
- стик пудер,
- компактни пудер у праху,
- камени пудер,
- компактни камени пудер,
- транспарентни пудер.

Примена одговарајуће врсте пудера зависи од врсте коже, боје коже, година и прилика. Оно што је важно знати, пре nanoшења пудера, лице треба намазати

одговарајућом кремом и пудер треба наносити равномерно.

Течни пудер

Течни пудер може бити са уљем или без уља, а одабраћемо га у зависности од врсте коже. Пре него што се нанесе течни пудер, обавезно ставити подлогу, односно да лице добро очишћено и намазано одговарајућом кремом. Но, да лице не би постало превише сјајно, потребно је вишак пудера угити меким папирним марамицом.

Течни пудер може да се користи за сваку врсту коже (сува, масна или нормална). За суву кожу се препоручује течни пудер са уљем, за масну кожу погодан је течни пудер без уља, за комбиновану или нормалну кожу можете сами да одлучите, али треба да pazите да тип пудера одговара типу коже.

Компактни пудер: овај пудер је одговарајући за старију кожу, због тога што је веома густ и јак. Намена овог пудера је да прикрије све боре и недостатке. Будући да је пудер као смеша густ, наноси се специ-

јалним сунђером, претходно натопљеним у води. Компактни пудер је крем-пудер.

Стик пудер

Ова врста пудера је у облику ваљка који се вади и наноси на онај део коже на лицу где су највише изражене флеке, акне и слично с циљем да се прикрију. Овај пудер је најпогоднији за комбиновану кожу. Исто тако може да се користи као подлога за течни пудер. Компактни пудер у праху: Он може да се користи за масну кожу у случају да се прикрије сјај. Може да се користи и увече и преко дана.

Камени пудер

Намена му је прикривање сјаја коже на лицу. Може да се нанесе преко течног пудера. Када је нанесен, даје лицу свежину.

Транспарентни пудер

Обавезно се ставља увече да би се прикрио сјај коже на лицу. Он је нека врста фиксатора шминке. Овај пудер је у облику праха и уопште се не примењује. Користи се за професионалне потребе (изложеност пред камерама, рефлекторима када се

лице загрева и зноји). Као што смо поменули, без разлике који се пудер користи, увек се наноси равномерно, а ако желите да истакнете неке делове, прво се наноси руменило, а затим пудер. Када се носи деколте, треба да обратите пажњу кожи на врату. Пудер који користите за кожу на лицу треба да буде исти како и онај који ћете користити за кожу на врату и деколтеу.

Прича „Гласа српског“

Уређује Ранко ПАВЛОВИЋ

Кућа на крсту

Миленко СТОЈЧИЋ

Рецепт за читање: Ово је прича о онима који су завршили високу школу туге* српске туге, која ће ући у уџбенике, рјечнике и енциклопедије. Прича која слиједи и коју је писац писао окрвављених десни од изгрижене оловке - одмах, на почетку, нуди читаоцима крај, последњу тачку. Они који нису завршили тешку школу српске туге, и који нису прерасли и обрисали сузе, све то мастило бола, нека одвје прекину нит приповиједи. Нека, дакле, у предворје прича убу само изабрани читачи, они којима је понорница суза пресушила у грудима а око срчане марамице се стврдла црна седра. Јер, њжни и крхки, тијела тршчаного, који крв блаже сузом и којима је јасиково срце у грудима - немају мјеста у пруну реченица које слиједи. Читачу који је Јасик и који се тек школује у азбуци уздаха - писац препоручује блаку терапију и њжни-је боловање. Јер, на једном мјесту у причи, само храбри срсници и бивши дрхташи моћи ће да цијеливају крст од двије леденице, српски новокрст. Тек послјије...

Оловка је изгрижена. Патрљак, окрвављен, испада из његових уста. Починје прича о Оцу и Сину, о двојици који су Једно. И прича о њиховој кући која је Српска кућа, стотинама година грађена и рушена. Граде је крваве руке а разрађују сатански плуџици и крампови. Ниједна ријеч у овој причи не иште уздах или сажалење. Као што помрачено сунце не тражи и не зове да се у њега гледа кроз гараво огледало. Ријечи приче препеване су у времену, у жутилу пролазности као што је српска свекућа прољепшана и просвијетљена у ватрама историје. У причи нема метафоричке пјене и лирске енергије. Ријечи приче изабране су да се упишу и приме на срчану марамицу од седре. То је српски писмар и палимпсест, смртаница и родни лист...

Отац и Син отварају уста тек у дворшиту, испред срушене, расцијепљене куће. На зиду графит смрти остао иза руке војника у црној кошуљи:

„СТО ПЕДЕСЕТ ДРУГА БОЈНА - ЛИШТИЦА“

- Аух! Лиштица! - јекну Отац.

- Лиштица! - дојекну Син.

Зубато сунце облијева нешто што Отац и Син још увијек зову кућом. (И Мајка је ту негдје, расипа се гледајући расуту кућу). Син, писац, осјећа да их се прежељела кућа - бескућа. Онако расцијепљена кућа се смањила.

- Господине Башлар - мисли Син - који јеси маг логичног простора* куће, чујеш ли ме? Кућа ми се смањила!

- Види - рече Отац Сину - сунце не баца сјену наше куће!

- Оче, наша кућа је решето! А решето не баца сјену!
- Нека! И од решета ћу поново направити кућу! Не могу они да сруше колико ја да подигнем!

- Да прво састружемо зид! Да остружемо црну Лиштицу! Да сто педесет другу бојну „истјерамо“ из куће!
- каже Син.

- Не дирај зид! Нека се чита! Наша кућа је музеј! Све српске срушене и попалене куће су музеји!

Преко комада цијепа, срце, разбијених ствари и предмета Отац и Син ступише пред праг. Отац се сагну.

- Отац цијелива праг, господине Башлар! - прошапута Син, чије усне утрнуше од будућег пољупца.

Али, не бијаше то праг. Отац је пољубио крст од двије укрштене леденице.

- Ево крста! - узвикну Отац и њжно руком помилова двије леденице урасле једна у другу, усјечене тајновитом руком Невидљивог и Једнојединог.

- Српски крст од леденице! - помисли Син и цијелива у лупак* тај новокрст.

Отац се осмијехну.

- Смрди паљевина, угарци, পেপো - рече Син.

Отац га прекори:

- Мирише паљевина! Мирише угарак! Мирише পেপো! Угризи се за језик! Сви Срби миришу на паљевину, угарак, পেপো!

Син се уједе за језик. Отац се сагну, ишчепрка нешто испод прага.

- Срећа наша! Експрес! - рече Отац.

- Сад имамо ексер и крст од леденица! - дорече Син.

- Доста! Исправићемо кућу на ноге! - рече Отац.

- Кућа на крсту и на ексеру! - дометну Син.

Ушли су у ОНО што је некада била кућа. Отац је миловао крст - леденицу и облизивао ексер уснама и језиком.

Спремао се да га удари одмах, туд, у влажни и разрушени зид. Дланом је ударио ексер. Зид се још више смешкао примажући њжно ексер у себе.

- Тако - одахну Отац.

- Ево још једног ексера! - викну Син.

- К'о бог! Нас двојица, два ексера, и један крст! Ништа нам више не треба!

Однекуд, из рушевина, израња Мајка. Рукама милује Синољеву главу и не зна гдје ће прије с њом.

- Знам - мисли Син - на шта Мајка помишља! Најсретнија би била да ме поврати у утробу, у матрницу, у пракућу!

И он, Син, исту је жељу пожелио. Отац се вратио с тавана. Опипао је и помиловао оно греда и рогова које је пламен мимоншао.

- Јеси ли нашао шта за рогом? - пита Син.

- Нашао сам стари црквени календар! И у њему датум кад смо градили кућу! Види, 1966. године! Ево имена мајстора и радника! Ево, колико је кућа коштала! Види цијепа, јапија, елемената. Види, ко је шта донио на шљемерију! Ето кошуље којом смо нахитили мајстора! Цијела кућа је записана у календару! И док је у календару, нико је не може срушити!

- Ево моје собе! Овдје је био мој кревет! - рече Син „читајући“ поетички простор бивше собе.

- Олет на зло нагоише! Ниси био, ти си и сада у својој кревету, у својој соби! - рече Отац, разгрнути и сабирајући трешчице.

- Сад ћемо запалити огњиште - рекао је.

- Кућа ће нарасти од огњишта - рече Син.

- Нека нам се кућа - бескућа мало загрјије! Само да пламен ватре види оне двије - три греде и рогове! Лако ћемо онда за пламеном до крова! - рече Отац и свечано кресну палидрваце.

Отац и Син се прекрстише, Мајка се прекрсти.

- Ватра се прима! - објави Син.

Кућа ће се затрти кад се огњиште затре! То црна кошуље не знају! А огњиште је овдје, овдје - рече Отац притишући руком груди, и срце.

- Да једемо! - рече Мајка.

- Да једемо! Пе малтера - малтера, камена - камена! Ако треба, угарак ћемо јести и пелелом га „лосолити“!

Ако ништа друго, ријечи ћемо се најести! Ријечи су хранљиве!

Тако објави Отац, А Син.

- Да глад утолимо причом о томе како смо оно први пут градили кућу!

- Почни први да причаш, да једеш - рече Отац Сину. Туга је најљепше проговорила на Мајчина уста:

- Има нешто крува! И воде! Зајмила сам и кашкицу! Док се не снајемо!

- Значи - рече Отац - не треба нам ништа више! Кашика, кру, вода и прича! Ето нас на путу до наше куће! Ето нас у нашој новој кући!

- Србин сто пута гради кућу први пут! - рече Син.

- Једном по сто пута! - потврди Отац.

- Да онда почнемо „дролепшавати“ кућу?

- Почни! - рече Отац.

Тако, Отац, Син и Мајка до зоре опричаше своју давну кућу. У зору се кошуља вијорила на шљемерији. Мајстори су пјевали. На прагу је бијело, пијетлу пуштана крв. У зору је Отац питао Мајку:

- Што плачеш?

- Не плачем - рекла је - видиш да сам се осмијехнула!

- Сузе су ти осмијехнуте! - рекао је Син.

- Не волим сузе ни кад се смију! Онда радије плачи без суза! - рекао је Отац.

- Нећемо сузама свјештавати кућу! - рече Син.

- Нећу се ни смијати, ни плакати! - рече Мајка.

- Онда причај - рече Отац - шта си оно мајсторима за јело спремила.

Ујутро Син, међу влажним и поцијепаним књигама, нађе једну и обрадова јој се како никад није: Гастон Башлар: „Поетика простора“.

- Ево нам главног мајстора! - помисли, њжно отварајући корице књиге.

Фасцинантни „зидар над зидарима“, Башлар, писао је: „Али и ван сјећања, родна кућа је физика у нама забиљежена. Она је група органских навика... И најмања реза остала је у нашим рукама...“

- Изнеси књигу на сунце! - рече Мајка Сину.

- И кућу треба изнијети на сунце! - рече Син.

- „Ајдемо, онда - рече Отац.

Ранко РИСОЈЕВИЋ

Меланхолија

Живим у сјеници давно посјечене крушке, у думачи из које се изаћи не може. Господ је у своју службу узео мушке, да му на небу славу и хвалу множе.

Живим у давно срушеној кући, самотан уз сто на који се више не износи храна, гледам кроз тамне прозоре свој сан над који се пружила само аува грана

оне исте крушке. Оног истог августу кроз који промину све већ прекијело. Живим, само јек без осмијеха и уста

којима би се могло понудити јело са давног стола. Ипак нешто оста у својој имену на то ће прислонити чело.

(Из збирке „Месије“, „Рад“, Београд, 1997)

(Прича награђена на књижевном конкурс „Истина о Србима“ у Градишци)